

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΓΙΑ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ»**

**ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ.
ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ**

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΚΥΔΩΝΑΚΗ ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ: ΜΤ080

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: Δρ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ, ASSOCIATE PROFESSOR
IN TOURISM MARKETING DEPT OF BUSINESS ADMINISTRATION AND
TOURISM HELLENIC MEDITERRANEAN UNIVERSITY

Ηράκλειο, Ιούνιος 2021

HELLENIC MEDITERRANEAN UNIVERSITY
SCHOOL OF TECHNOLOGICAL APPLIANCE
DEPARTMENT OF ELECTRICAL ENGINEERING

POSTGRADUATE PROGRAMME
«ORGANIZATION AND ADMINISTRATION FOR ENGINEERS

DIPLOMA THESIS
EVALUATION FOR INTERNSHIP PROGRAMMES.
STUDENTS' OPINIONS

STUDENT: KYDONAKI FRANTZESKA: MTO80

SUPERVISOR: Dr. ALEXANDROS APOSTOLAKIS, ASSOCIATE PROFESSOR
IN TOURISM MARKETING DEPT OF BUSINESS ADMINISTRATION AND
TOURISM HELLENIC MEDITERRANEAN UNIVERSITY

Heraklion, June 2021

“The very first thing I tell every intern on the first day is that their internship exists solely on their resume. As far as I am concerned, they are a full-time member of my team. For all the negative stereotypes about millennials, you would be astounded by how hard they work when they believe their contribution matters.”

Jay Samit, serial entrepreneur

© 2021, Φ. Κυδωνάκη (Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος)

All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή του υλικού της διπλωματικής εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα.

ΔΗΛΩΣΗ-ΒΕΒΑΙΩΣΗ, ΜΗ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗΣ

Βεβαιώνω, ότι η παρούσα εργασία είναι αποτελέσματα δικής μου δουλειάς και δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής. Τις δημοσιευμένες ή μη δημοσιευμένες πηγές που αναφέρω, τις έχω παραθέσει στο κεφάλαιο βιβλιογραφίας, της παρούσης εργασίας.

Όνοματεπώνυμο: Κυδωνάκη Φραντζέσκα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το θέμα της παρούσας εργασίας ανατέθηκε από τον κ. Αποστολάκη Αλέξανδρο, στα πλαίσια εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας, του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ), της Σχολής Τεχνολογικών Εφαρμογών, του ΕΛΜΕΠΑ με τίτλο «Οργάνωση και Διοίκηση για Μηχανικούς», για την ολοκλήρωση των σπουδών μου. Η διπλωματική εργασία αφορά τις απόψεις των φοιτητών για την ανάπτυξη προγραμμάτων πρακτικής άσκησης, και έχει τίτλο «Αξιολόγηση Προγραμμάτων Πρακτικής Άσκησης. Οι Απόψεις των Φοιτητών.»

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να μελετήσει τις ανάγκες των φοιτητών και να αξιολογήσει τις απόψεις τους. Επιπλέον να παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για την ανάπτυξη ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης το οποίο θα καλλιεργεί συστηματικά τις σχέσεις και την οικοδόμηση συνεργασιών μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και εργοδοτών στη βιομηχανία.

Ελπίζω η παρούσα εργασία μέσα από τα συμπεράσματα που θα προκύψουν, να συμβάλει στην αναγνώριση των αναγκών των φοιτητών και στην αναγνώριση και ανάπτυξη παρόμοιων προγραμμάτων τα οποία θα αποτελέσουν σημαντικό κομμάτι των προγραμμάτων σπουδών τους. Πιο συγκεκριμένα, να συμβάλλει στην ανάπτυξη προγραμμάτων πρακτικής άσκησης μέσα σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο όπου όλα τα ενδιαφερόμενα μέλη (πανεπιστήμια, βιομηχανία και φοιτητές) θα συνυπάρχουν, θα συνεργάζονται και εν τέλει θα μπορέσει να γεφυρωθεί το χάσμα της μεταξύ τους σχέσης. Επιπλέον εύχομαι να υπάρξουν περισσότερες ιδέες αλλά και πράξεις που αφορούν προγράμματα πρακτικής άσκησης ώστε να επωφεληθούν τόσο οι φοιτητές για τη διευκόλυνση της μετάβασης τους στην αγορά εργασίας, όσο και οι εργοδότες στην βιομηχανία αλλά και τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα. Τα παραπάνω έχουν αναπτυχθεί αναλυτικά στις παρακάτω ενότητες.

Ελπίζω η παρούσα διπλωματική εργασία να αποτελέσει αφορμή για παρόμοιες έρευνες στο μέλλον.

ΕΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Έχοντας ολοκληρώσει ένα αξιόλογο και επωφελές ταξίδι, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον κύριο Αποστολάκη Αλέξανδρο, αναπληρωτή Καθηγητή του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού του ΕΛΜΕΠΑ, επιβλέπων της παρούσας διπλωματικής εργασίας, για την ανάθεση ενός τόσο ενδιαφέροντος θέματος, για τη συνεργασία, την καθοδήγηση και την επίβλεψη καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησης της.

Παράλληλα οι ευχαριστίες μου πηγαινούν και σε όλους τους καθηγητές του Μεταπτυχιακού Προγράμματος για την πολύτιμη βοήθεια τους, τις συμβουλές τους και τις παρατηρήσεις τους κατά τη διάρκεια όλων των ακαδημαϊκών μου εξαμήνων.

Επιπλέον τους φοιτητές του ΕΛΜΕΠΑ οι οποίοι ανταποκριθήκαν και συμμετείχαν στην έρευνα μου συμπληρώνοντας το ερωτηματολόγιο.

Τέλος θέλω να ευχαριστήσω και τους δικούς μου ανθρώπους για τη στήριξη τους καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου και πιο συγκεκριμένα την Ντίνα, τον Δημήτρη, τη Δανάη, τη Γεωργία και την Ιωάννα για την υπομονή τους σε όλο το διάστημα διεκπεραίωσης της διπλωματικής μου εργασίας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Είναι κοινά αποδεκτό ότι τα προγράμματα πρακτικής άσκησης αποτελούν σημαντικό κομμάτι της εκπαίδευσης. Αντιπροσωπεύουν την επαφή των φοιτητών με τον εργασιακό χώρο, αποτελούν τη σύνδεση της θεωρίας με την πράξη και θεωρητικά της σύνδεση της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με τη βιομηχανία. Λίγα όμως είναι γνωστά για τις επιμέρους σχέσεις μεταξύ πανεπιστημίων και βιομηχανίας κατά τη διάρκεια ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης. Λαμβάνοντας υπόψιν το παραπάνω, τίθεται το εξής ερώτημα. Γνωρίζετε λοιπόν, εάν υπάρχει επι του παρόντος οποιαδήποτε συνεργασία ή αλληλεπίδραση μεταξύ πανεπιστημίων που προσφέρουν προγράμματα πρακτικής άσκησης και των εργοδοτών στην βιομηχανία;

Η παρούσα διπλωματική έχει θέμα «Αξιολόγηση Προγραμμάτων Πρακτικής Άσκησης. Οι Απόψεις των Φοιτητών». Διερευνούμε τις απόψεις και τις προτάσεις των προπτυχιακών φοιτητών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού και των μεταπτυχιακών φοιτητών του τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης για μηχανικούς, του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου Κρήτης, σχετικά με τα προγράμματα πρακτικής άσκησης. Η έρευνα αφορά όλους τους φοιτητές του ΕΛΜΕΠΑ. Σκοπός της είναι να επιδιώξει να μελετήσει και να αξιολογήσει τις απόψεις των φοιτητών σχετικά με την δυνατότητα ανάπτυξης ενός ολοκληρωμένου προγράμματος πρακτικής άσκησης. Το οποίο θα καλλιεργεί σε συστηματική βάση τις σχέσεις μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων μελών της (φοιτητές, εργοδότες, ακαδημαϊκοί).

Ως εργαλείο της ποσοτικής μας έρευνας αποτέλεσε το δομημένο ερωτηματολόγιο. Συνολικά απάντησαν οι 122 φοιτητές. Οι ερωτήσεις επικεντρώνονταν στον προσδιορισμό του παράγοντα που επηρεάζει τις συνεργατικές προσπάθειες μεταξύ Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και βιομηχανίας, στα αναμενόμενα κέρδη και στα πιθανά ζητήματα ενός τέτοιου προγράμματος. Από τη μελέτη αυτή, προκύπτουν συμπεράσματα σχετικά με ένα θέμα που απασχολεί την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση κατά καιρούς. Τα συμπεράσματα αυτά έδειξαν την ανάγκη περισσότερης και ισχυρότερης αλληλεπίδρασης/συνεργασίας μεταξύ ακαδημαϊκών και εργοδοτών. Με βάση τα ευρήματα της μελέτης, σχηματίστηκαν προτάσεις για όλα τα ενδιαφερόμενα μέλη. Αυτές οι προτάσεις μπορούν να βοηθήσουν στη συνεχή και συστηματική βελτίωση των υπαρχόντων προγραμμάτων πρακτικής άσκησης ή να αποτελέσουν αφορμή για την ανάπτυξη ενός νέου.

Λέξεις-κλειδιά: απόψεις, πρακτική άσκηση, προγράμματα, συνεργασία, φοιτητές, εργοδότες, ακαδημαϊκοί

ABSTRACT

It is commonly accepted that internships are an important part of education. Represent the students' contact with the workplace, are the link between theory and practice and theoretically the connection of higher education with industry. Little do we know about the individual relationships between academia and industry during an internship programme. In view of the above, the following question arises. Do you know, then, if there is currently any collaboration or interaction between universities offering internship programmes and employers in the industry?

This thesis, is entitled «Evaluation for Internship Programmes. Students' Opinions». We explore the opinions and suggestions of the undergraduate students of the Department of Business Administration and Tourism and postgraduate students of the Department of Organization and Management for engineers, of the Hellenic Mediterranean University of Crete with regard to the internship programmes. The research concerns all the students of HMU. Its purpose is to seek to study and evaluate students' opinions on the possibility of developing a completed internship programme. That will cultivate on a systematic basis the relationships between all the stakeholders (students, employers, academics).

The structured questionnaire was the tool of our quantitative research. A total of 122 students answered. The questions focused on identifying the factor influencing collaborative efforts between higher education and industry, the expected profits and potential issues of such a programme. From this study, conclusions emerge on an issue that concerns higher education from time to time. These conclusions showed the need for more and stronger interaction/collaboration between academics and employers. Based on the findings of the study, proposals were formed for all stakeholders. These suggestions can help in the continuous and systematic reinforcement and improvement of the existing internship programmes or can be an occasion for the development of a new one.

Keywords: opinions, internship, programmes, collaboration, students, employers, academics

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Τίτλος	Σελ.
Copyright.....	iv
Δήλωση/Βεβαίωση, μη Λογοκλοπής.....	v
Πρόλογος.....	vi
Ευχαριστίες.....	vii
Περίληψη.....	viii
Abstract.....	ix
Λίστα Διαγραμμάτων.....	xii
Κεφάλαιο 1^ο Εισαγωγή.....	1
1.1 Ιστορική αναδρομή.....	1
1.2 Έννοιες - Ορισμοί.....	1
1.3 Προσδιορισμός Θέματος Έρευνας.....	2
1.4 Σκοπός Έρευνας.....	2
1.5 Στόχοι - Ερευνητικά Ερωτήματα.....	3
1.6 Δομή Εργασίας.....	4
Κεφάλαιο 2^ο Βιβλιογραφική Ανασκόπηση.....	5
2.1 Εισαγωγή.....	5
2.2 Κριτική Ανάλυση της Βιβλιογραφίας.....	6
Κεφάλαιο 3^ο Μεθοδολογία Έρευνας.....	12
3.1 Εισαγωγή.....	12
3.2 Μέθοδος Έρευνας.....	12
3.3 Δείγμα και Δειγματοληψία.....	13
3.4 Εργαλείο Έρευνας.....	14
3.5 Συλλογή Δεδομένων.....	16
3.6 Ανάλυση Δεδομένων.....	16
Κεφάλαιο 4^ο Καταγραφή Αποτελεσμάτων Έρευνας.....	18
4.1 Γενικές Πληροφορίες Δείγματος.....	18
4.2 Συνεργασία Μεταξύ Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και της Βιομηχανίας.....	20
4.3 Αναμενόμενα Κέρδη από το Θεσμό της Πρακτικής Άσκησης.....	30

Τίτλος	Σελ.
4.4 Διοικητικά και Επιχειρησιακά Ζητήματα.....	34
4.5 Προβλήματα και παράγοντες επιτυχίας.....	40
4.6 Ερμηνεία Αποτελεσμάτων Έρευνας.....	42
Κεφάλαιο 5^ο Συζήτηση.....	60
5.1 Συμπεράσματα.....	60
5.2 Προτάσεις.....	62
5.3 Περιορισμοί της Έρευνας.....	63
Βιβλιογραφία	65
A. Ελληνική.....	65
B. Ξενόγλωσση.....	65
Γ. Πηγές από το διαδίκτυο.....	69
Παράρτημα Α Ερωτηματολόγιο Έρευνας.....	70

ΛΙΣΤΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Τίτλος	Σελ.
Διάγραμμα 4.1: Ηλικία Φοιτητών.....	19
Διάγραμμα 4.2: Φύλο Φοιτητών.....	20
Διάγραμμα 4.3: Ύπαρξη Συνεργασίας Πανεπιστημίων που Προσφέρουν Προγράμματα Πρακτικής Άσκησης και Εργοδοτών στην Τουριστική Βιομηχανία.....	21
Διάγραμμα 4.4: Περισσότερη Εμπλοκή Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων με τη Βιομηχανία.....	22
Διάγραμμα 4.5: Συμμετοχή Εκπροσώπων Βιομηχανίας στη Διαδικασία Σχεδιασμού Προγραμμάτων Σπουδών.....	23
Διάγραμμα 4.6: Ενεργή Συμμετοχή Εκπροσώπων της Βιομηχανίας στην Εκπαιδευτική Διαδικασία.....	24
Διάγραμμα 4.7: Αναζήτηση Νέων Στρατηγικών Συνεργασιών από τα Τριτοβάθμια Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και τις Επιχειρήσεις.....	25
Διάγραμμα 4.8: Προσφορά Γνώσης Προστιθέμενης Αξίας και Πρακτικής Εμπειρίας στην Τάξη από τους Επαγγελματίες της Βιομηχανίας.....	26
Διάγραμμα 4.9: Αντικατοπτρισμός της Γνώσης του Χώρου Εργασίας από τα Τρέχοντα Εκπαιδευτικά Προγράμματα των Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.....	27
Διάγραμμα 4.10: Κατάλληλη Εκπαίδευση Επαγγελματιών της Βιομηχανίας για Διδασκαλία σε Επίπεδο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.....	28
Διάγραμμα 4.11: Κακή Προετοιμασία των Αποφοίτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων την Επιτυχή Ένταξη τους στο Εργατικό Δυναμικό.....	29
Διάγραμμα 4.12: Προτεραιότητα η Εμπλοκή του Εργοδότη στην Εκπαιδευτική Διαδικασία για τη Βελτίωση της Σχετικότητας και της Ανταγωνιστικότητας των Προγραμμάτων Σπουδών.....	30

Τίτλος	Σελ.
Διάγραμμα 4.13: Αναμενόμενα Κέρδη από το Θεσμό της Πρακτικής Άσκησης για τους Εργοδότες.....	31
Διάγραμμα 4.14: Αναμενόμενα Κέρδη από το Θεσμό της Πρακτικής Άσκησης για Ακαδημαϊκούς και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα.....	32
Διάγραμμα 4.15: Αναμενόμενα Κέρδη από το Θεσμό της Πρακτικής Άσκησης για τους Φοιτητές των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων.....	33
Διάγραμμα 4.16: Χρηματοδότηση ενός Επιτυχημένου Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης.....	34
Διάγραμμα 4.17: Υπεύθυνος Συντονισμού ενός Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης.....	35
Διάγραμμα 4.18: Υπεύθυνος Διαχείρισης Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης.....	36
Διάγραμμα 4.19: Καλύτεροι Τρόποι Επίτευξης Αποτελεσματικής Επικοινωνίας και Αμοιβαίας Κατανόησης Μεταξύ Εταίρων ενός Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης για την Βιομηχανία.....	37
Διάγραμμα 4.20: Αξιολόγηση Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης.....	38
Διάγραμμα 4.21: Βελτίωση Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης.....	39
Διάγραμμα 4.22: Πιθανές Προκλήσεις που Μπορεί να Αντιμετωπίσει ένα Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης στο Μέλλον.....	40
Διάγραμμα 4.23: Κρίσιμοι Παράγοντες Επιτυχίας ενός Επιτυχημένου Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης.....	41

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Ιστορική Αναδρομή

Ίσως η πρώτη αναφορά σε πρακτική άσκηση συμβαίνει στον Κώδικα του Χαμουραμπί, στον οποίο η καταλληλόλητα «να φέρεις ένα αγόρι στο σπίτι ενός τεχνίτη» δηλώνεται ως ο «φυσικός τρόπος για να μάθεις μια τέχνη». Οι τρέχουσες προσεγγίσεις για την πρακτική άσκηση εντοπίζουν την προέλευσή τους τουλάχιστον στα μέσα του μεσαίωνα κατά τη διάρκεια των οποίων «αυτές οι εμπειρίες» ελέγχονταν από συντεχνίες, ενώσεις βιοτεχνών που ενώθηκαν μαζί για την προώθηση αμοιβαίων συμφερόντων (Sides & Mrvica 2007).

Προς το τέλος του 19ου αιώνα τώρα, τα επαγγελματικά σχολεία απαιτούσαν άμεσες και πρακτικές εμπειρίες σαν αναπόσπαστα στοιχεία των ακαδημαϊκών προγραμμάτων (Sweitzer & King 2004). Η πρακτική άσκηση θεωρήθηκε ως η μέθοδος διατήρησής καθιερωμένων πρακτικών σε ένα επάγγελμα (Sides & Mrvica 2007). Έχει χρησιμοποιηθεί ως εκπαιδευτικό εργαλείο για πολλά χρόνια (Pierson & Troppe 2021). Η αξία λοιπόν της πρακτικής άσκησης παραμένει μέχρι και σήμερα αδιαμφισβήτητη. Σύμφωνα και με τον Dewey (1916), «μια ουγκιά εμπειρίας είναι καλύτερη από έναν τόνο απλώς επειδή είναι μόνο στην εμπειρία από ό,τι οποιαδήποτε θεωρία, έχει ζωτική και επαληθεύσιμη σημασία».

1.2 Έννοιες – Ορισμοί

Οι ορισμοί που έχουν δοθεί για την πρακτική άσκηση των φοιτητών ποικίλουν. Ο ορισμός λοιπόν που έχει αποδοθεί αναφέρει για την πρακτική άσκηση ότι είναι μια περίοδος εργασιακής εμπειρίας που προσφέρεται από έναν οργανισμό για περιορισμένο χρονικό διάστημα (Wikipedia 2021). Η πρακτική άσκηση αποτελεί μέρος του ακαδημαϊκού προγράμματος σπουδών σε έναν αυξανόμενο αριθμό σχολών. Παρέχει έναν αποτελεσματικό τρόπο συμμετοχής των φοιτητών σε πραγματικές ζωντανές καταστάσεις. Οι φοιτητές μπορούν να εφαρμόσουν και να ενισχύσουν τις γνώσεις του. Μπορούν να αξιολογήσουν τις ανταγωνιστικές ευκαιρίες απασχόλησης προτού κάνουν μια μόνιμη δέσμευση (Koehler 1974). Αποτελεί μια ευκαιρία για τους φοιτητές να μάθουν για τη δημόσια συνάφεια και τις κοινωνικές υποχρεώσεις ενός επαγγέλματος, ίσως για το οποίο σκοπεύουν να συμμετάσχουν σε σύντομο χρονικό διάστημα (Sweitzer & King 2004). Γι' αυτό και στα περισσότερα προγράμματα σπουδών, η πρακτική άσκηση ανήκει στην κατηγορία των

υποχρεωτικών για την απόκτηση του πτυχίου μαθημάτων. Σε αυτό το πλαίσιο, η πρακτική άσκηση φαίνεται να αναδεικνύεται ως ένα σημαντικό σκαλοπάτι για τον φοιτητή. Με βάση τα παραπάνω γίνεται κατανοητή η αξία της πρακτικής άσκησης.

1.3 Προσδιορισμός Θέματος

Σύμφωνα με τους Karunaratne και Perera (2019), «η ενσωμάτωση ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης στο πτυχίο σπουδών είναι ζωτικής σημασίας προϋπόθεση προς εξασφάλιση ενός ολιστικού εκπαιδευτικού συστήματος». Η πρακτική άσκηση των φοιτητών στη χώρα μας αποτελεί μία βασική πτυχή της εκπαίδευσης τους στο πλαίσιο των προγραμμάτων σπουδών. Η παρούσα έρευνα θα ασχοληθεί με προγράμματα πρακτικής άσκησης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Πιο συγκεκριμένα, το θέμα της έρευνας αποτελεί η αξιολόγηση των απόψεων των φοιτητών του ΕΛΜΕΠΑ για την ανάπτυξη ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης, όπου επιχειρείται μία προσπάθεια για καταγραφή και αξιολόγηση των απόψεων τους.

Η πρακτική άσκηση θεωρείται συχνά μία «win-win» κατάσταση για όλους τους ενδιαφερόμενους (φοιτητές, ακαδημαϊκούς και εργοδότες). Τα πανεπιστήμια μπορούν να οικοδομήσουν επαγγελματικές σχέσεις με τη βιομηχανία και έτσι να δώσουν μια ευκαιρία στους φοιτητές τους για τη βιομηχανική έκθεση. Επιπλέον, οι εργοδότες μπορούν να κάνουν το εργατικό δυναμικό να εκτελεί τις λειτουργίες του. Έτσι, κάθε ενδιαφερόμενος έχει ένα σημαντικό μερίδιο, κάνοντας την πρακτική άσκηση μια επιτυχημένη εμπειρία (Joshi & Tyagi 2019). Ενώ τα ενδιαφερόμενα μέλη αναγνωρίζουν ότι καθένας από αυτούς μπορεί να αποκομίσει κάποιο όφελος από αυτά τα προγράμματα, δεν αναγνωρίζουν τον πρωταγωνιστικό ρόλο που θα πρέπει να κατέχουν στην ζωή τους. Ιδίως στον Ελλαδικό χώρο, όπου τα προγράμματα πρακτικής άσκησης όπου θα υπάρχουν συνεργατικές σχέσεις μεταξύ των ενδιαφερομένων μελών, δεν έχουν λάβει ακόμα την θέση που τους αρμόζει.

1.4 Σκοπός

Φυσικά πρωταρχικός σκοπός σε αυτήν την εργασία δεν είναι η επίρριψη τυχόν ευθυνών προς τα ενδιαφερόμενα μέλη αλλά η μελέτη των αναγκών τους. Ως εκ τούτου κύριος σκοπός της έρευνας, αποτελεί η παροχή χρήσιμων πληροφοριών για την ανάπτυξη ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης το οποίο θα καλλιεργεί συστηματικά τις σχέσεις και την οικοδόμηση συνεργασιών μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και

εργοδοτών στη βιομηχανία. Πιο ειδικά, ένα πρόγραμμα που θα προσφέρει οφέλη σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέλη (πανεπιστήμια, βιομηχανία και φοιτητές) τα οποία θα συνυπάρχουν και θα συνεργάζονται και εν τέλει θα μπορέσει να γεφυρωθεί το χάσμα της μεταξύ τους σχέσης.

Το πρόγραμμα θα επενδύει στις σχέσεις μεταξύ βιομηχανίας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, οι οποίες εν έτη 2021 είναι σχεδόν ανύπαρκτες. Σύμφωνα με τους Henderson & Trede, (2017), «η συνεργατική διακυβέρνηση είναι μια ρύθμιση που βοηθά στην ανάπτυξη μίας κοινής γλώσσας και κατανόησης, ενός αμοιβαίου σεβασμού και εμπιστοσύνης σε ολόκληρο το πανεπιστήμιο, τη βιομηχανία και τους φοιτητές για να εξασφαλίσει την επίτευξη μαθησιακών αποτελεσμάτων».

Αυτό όμως το οποίο θα πρέπει να τονιστεί είναι το γεγονός πως ζούμε σε μία ιδιαίτερα ανταγωνιστική κοινωνία, όπου οι απαιτήσεις συνεχώς αυξάνονται. Η ανάπτυξη προγραμμάτων πρακτικής άσκησης μπορούν να αποτελέσουν κοινή συνισταμένη για την εξέλιξη της εκπαίδευσης και της αγοράς στην Ελλάδα.

Ο σκοπός της παρούσας έρευνας επιμερίζεται σε επιμέρους στόχους οι οποίοι διατυπώνονται υπό μορφή των ερευνητικών ερωτημάτων ακριβώς παρακάτω.

1.5 Στόχοι – Ερευνητικά Ερωτήματα

Τα ερευνητικά ερωτήματα σε μία ποσοτική έρευνα είναι εκείνα τα ερωτήματα που περιορίζουν τη δήλωση του σκοπού σε συγκεκριμένα ερωτήματα στα οποία επιθυμούν να απαντήσουν οι ερευνητές. Η συγκεκριμένη έρευνα θα προσπαθήσει να καταλήξει σε κάποια χρήσιμα συμπεράσματα σχετικά με τα προγράμματα πρακτικής άσκησης. Σε αυτό θα βοηθήσουν τα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα, τα οποία στηρίχτηκαν και οι ερωτήσεις που απαρτίζουν το ερωτηματολόγιο της έρευνας, όπως φαίνεται και στην παρακάτω ενότητα της μεθοδολογίας.

Τα ερευνητικά ερωτήματα έχουν ως εξής:

1. Ποια είναι τα δημογραφικά στοιχεία των ερωτώμενων φοιτητών;
2. Υπάρχει οποιαδήποτε συνεργασία μεταξύ Τριτοβάθμιας και της βιομηχανίας;
3. Ποια είναι τα κέρδη που αναμένονται από το θεσμό της πρακτικής άσκησης;
4. Ποιά είναι τα διοικητικά και επιχειρησιακά ζητήματα ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης;
5. Ποια είναι τα προβλήματα και οι παράγοντες επιτυχίας ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης

1.6 Δομή Εργασίας

Η διάρθρωση της παρούσας εργασίας είναι η εξής:

Στο παρόν κεφάλαιο, που αποτελεί και το πρώτο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας, με τίτλο θέματος «Εισαγωγή» γίνεται προσπάθεια να προσεγγιστεί το θεωρητικό πλαίσιο της έρευνας. Το πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται σε μία σύντομη ιστορική αναδρομή και στις βασικές έννοιες της πρακτικής άσκησης. Επιπλέον εστιάζει στο θέμα της παρούσας εργασίας, τον σκοπό και τέλος τους στόχους και τα ερευνητικά ερωτήματα της έρευνας.

Στο κεφάλαιο δυο, με τίτλο θέματος «Βιβλιογραφική Ανασκόπηση», περιγράφεται η διαδικασία αναζήτησης των βιβλιογραφικών πηγών και γίνεται μία κριτική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας του εξεταζόμενου θέματος.

Στο κεφάλαιο τρία με τίτλο θέματος «Μεθοδολογία Έρευνας», περιγράφεται η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα, το είδος της έρευνας, το δείγμα και η δειγματοληψία της παρούσας εργασίας. Επιπρόσθετα, περιγράφεται το εργαλείο, η διαδικασία συλλογής και ανάλυσης των δεδομένων.

Στο κεφάλαιο τέσσερα με τίτλο θέματος «Καταγραφή Αποτελεσμάτων Έρευνας», όπου παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας με τη βοήθεια διαγραμμάτων και αναλύονται τα αποτελέσματα της έρευνας, δηλαδή τα δεδομένα που προέκυψαν από την ανάλυση του περιεχομένου των απαντήσεων του ερωτηματολογίου

Ολοκληρώνεται η εργασία με το πέμπτο κεφάλαιο. Στο κεφάλαιο πέντε με τίτλο θέματος «Συζήτηση». Επιχειρείται μία κριτική συζήτηση των συμπερασμάτων που προέκυψαν, η διατύπωση προτάσεων για περαιτέρω έρευνα και οι τυχόν εμπόδια και περιορισμοί που υπήρξαν.

Τέλος παρατίθεται το ερωτηματολόγιο της έρευνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

2.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζεται η βιβλιογραφική ανασκόπηση της παρούσας εργασίας. Οι ερευνητές επισημαίνουν, αξιολογούν, επεξεργάζονται και καταγράφουν το υλικό που σχετίζεται με το θέμα που διερευνούν. Επίσης, μελετούν και παραθέτουν στην εργασία τους, τα αποτελέσματα και τις πληροφορίες που εξήχθησαν από παρόμοιες έρευνες που έγιναν από άλλους μελετητές πάνω σε παρόμοιο θέμα. Σκοπός της είναι να καταγραφούν εμπειριστατωμένες έρευνες πάνω στα προγράμματα πρακτικής άσκησης και τη συνεργατική προσπάθεια ακαδημαϊκών και βιομηχανίας.

Πραγματοποιήθηκαν αναζητήσεις στις μηχανές αναζήτησης Google scholar, ResearchGate, Google Books, κλπ. Η αναζήτηση περιλάμβανε λέξεις κλειδιά και όρους της έρευνας (π.χ. «προγράμματα πρακτικής άσκησης», «σχέσεις-συνεργασίες πανεπιστημίου-βιομηχανίας», «απόψεις φοιτητών για προγράμματα πρακτικής άσκησης», κλπ.) τόσο στην ελληνική όσο και στην αγγλική γλώσσα, με σκοπό να εμφανιστούν τα σχετικά άρθρα που θα ήταν όσο το δυνατό περισσότερο κοντά στο θέμα της έρευνας. Αξίζει να επισημανθεί ότι η αναζήτηση για την συγκέντρωση του υλικού στηρίχθηκε στο μεγαλύτερο της μέρος σε ξένη αρθρογραφία. Από την αναζήτηση προέκυψαν 109 άρθρα, από τα οποία τα 40 κρίθηκαν κατάλληλες πηγές για την παρούσα μελέτη και μόλις 14 από αυτά επιλέχθηκαν για να συμπεριληφθούν στην βιβλιογραφική ανασκόπηση. Επίσης να σημειωθεί ότι σε πολλά από αυτά τα άρθρα δεν υπήρχε δυνατότητα πρόσβασης σε ολόκληρο το κείμενο του άρθρου γι' αυτό και απορρίφθηκαν. Να επισημανθεί επίσης ότι επιλέχτηκε η κατάλληλη βιβλιογραφία, που προσέγγιζε κατά ένα μεγάλο ποσοστό το θέμα της παρούσας έρευνας ώστε να είναι εφικτό να κατανοηθεί σε βάθος από τους αναγνώστες.

Πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση της διαθέσιμης έρευνας σχετικά με το θέμα που σχετίζεται με την ανάπτυξη ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης παράλληλα με τη σχέση πανεπιστημίου-βιομηχανία.

2.2 Κριτική Ανάλυση της Βιβλιογραφίας

Πρακτική άσκηση

Τα προγράμματα πρακτικής άσκησης των φοιτητών αποτελούν ένα ακανθώδες ζήτημα για την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Από την μία πλευρά, οι υποστηρικτές του συστήματος υποστηρίζουν ότι η πρακτική άσκηση θεωρείται ζωτικής σημασίας για τη γεφύρωση του χάσματος της θεωρίας και της πρακτικής, επειδή παρέχει στους μαθητές πολλές πραγματικότητες που δεν μπορούσαν να βρουν στην πανεπιστημιούπολη (Hou 2018). Σύμφωνα με τον μελετητή, στην πραγματικότητα, οι επιτυχημένες πρακτικές μπορούν να διαδραματίσουν το ρόλο της «win-win-win» τριγωνικής συνεργασίας μεταξύ σχολείων, μαθητών και βιομηχανιών, ειδικά για να ωφελήσουν τους μαθητές να εφοδιαστούν καλά για καλές ευκαιρίες στη μελλοντική εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους.

Κάποιοι άλλοι πρόσθεσαν σε αυτό το επιχειρήμα υποστηρίζοντας το γεγονός ότι η πρακτική άσκηση είναι ένα σημαντικό μέρος ενός ακαδημαϊκού προγράμματος σπουδών σε ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και ότι έχει θετικό αντίκτυπο στους φοιτητές (Jamil Shariff & Abu 2013). Επιπλέον, ορισμένες άλλες μελέτες προσπαθούν να βοηθήσουν στην απάντηση βασικών ερωτήσεων που αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες, οι εκπαιδευτικοί και οι ασκούμενοι. Ερωτήσεις όπως το τι είδους πρακτική άσκηση θεωρείται δυνατή και πως μπορεί να διασφαλιστεί ότι θα αποδώσει (Maertz et al. 2014). Σύμφωνα με την μελέτη των Maertz et al. (2014), τα ευρήματα που συλλέχθηκαν εντόπισαν οφέλη για όλους τους ενδιαφερομένους. Συνοπτικά τα οφέλη για τους ασκούμενους σχετίζονται με την παροχή εργασίας, μετέπειτα καριέρας και δικτύωσης. Για τους εργοδότες η πρόσληψη ενός ασκούμενου μπορεί να οδηγήσει σε εξοικονόμηση στους τομείς πρόσληψης και επιλογής και στους εκπαιδευτικούς την κάλυψη μιας σημαντικής σύγχρονης ανάγκης για βιωματική και επαγγελματική μάθηση. Παρόλα αυτά οι μελετητές Maertz et al. (2014), επισήμαναν μία πιθανή παγίδα η οποία πηγάζει από το γεγονός ότι οι εργοδότες και οι ασκούμενοι συχνά δεν έχουν συνεπείς ή κοινές προσδοκίες σχετικά με την πρακτική άσκηση.

Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν ελάχιστοι που έχουν πιο αμφιλεγόμενες απόψεις. Ενδεικτικά οι Karareliotis & Patsiotis (2019) υποστηρίζουν ότι οι αλλαγές στο χώρο εργασίας έχουν προκαλέσει σοβαρές ανησυχίες σχετικά με το μέλλον της εργασίας και την αποτελεσματικότητα των προπτυχιακών ακαδημαϊκών προγραμμάτων για την επαρκή προετοιμασία φοιτητών για τις επιχειρήσεις. Ο σκοπός των μελετητών Karareliotis &

Patsiotis (2019) στην συγκεκριμένη μελέτη είναι να αντιμετωπίσει αυτήν την ανησυχία διερευνώντας τον τρόπο με τον οποίο η απασχόληση πρακτικής άσκησης εμπλέκεται στις προοπτικές απασχολησιμότητας των νέων πτυχιούχων. Επιπλέον διερευνά τις αντιλήψεις των μαθητών σχετικά με το βαθμό «ετοιμότητας εργασίας» μετά την ολοκλήρωση ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης. Ένα ίδρυμα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα παρείχε το πλαίσιο δειγματοληψίας για αυτήν την έρευνα όπου χρησιμοποιήθηκαν διαδικτυακά δεδομένα. Οι Kapareliotis & Patsiotis (2019) παρά τις παραπάνω ανησυχίες κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οι φοιτητές που παρακολουθούν προγράμματα πρακτικής άσκησης αξιολογούν θετικά όλες τις πτυχές της κατασκευής ετοιμότητας εργασίας. Ήξεραν τι περίμεναν οι εργοδότες από αυτούς να κάνουν στη δουλειά και είναι σε θέση να εφαρμόσουν αποτελεσματικά βασικές ακαδημαϊκές δεξιότητες, δεξιότητες υψηλής τάξης και επαγγελματικές δεξιότητες που απαιτούνται από τους εργοδότες στην εργασία.

Συνεργασία Βιομηχανίας-Πανεπιστημίου

Μέχρι σήμερα, οι περισσότερες μελέτες σχετικά με την πρακτική άσκηση είναι περιορισμένης εμβέλειας και επικεντρώνονται στα σχόλια από μία μόνο οπτική γωνία (Ruhanita et al. 2004). Αυτή η μελέτη χρησιμοποιεί ένα πλαίσιο πρακτικής άσκησης για να δικαιολογήσει την ανάγκη ανατροφοδότησης της πρακτικής άσκησης και από τις τρεις ομάδες ενδιαφερομένων μελών. Στη μελέτη των Ruhanita et al. (2004) χρησιμοποιήθηκε ένα σύνολο δομημένων ερωτηματολογίων στους φοιτητές, το πανεπιστήμιο και τους εργοδότες. Τα ευρήματα έδειξαν ότι και οι τρεις ομάδες ενδιαφερομένων αντιλαμβάνονται ότι οι φοιτητές επωφελούνται από το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης. Αντιλήφθηκαν επίσης ότι η πρακτική άσκηση παρέχει στους φοιτητές τόσο τις τεχνικές όσο και τις δεξιότητες που απαιτούνται στην αγορά.

Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν ισχυρές φωνές που υποστηρίζουν διαφορές στις αντιλήψεις μεταξύ των φοιτητών, των εργοδοτών και της σχολής που σχετίζονται με την πρακτική άσκηση (Sauder et al. 2019). Συμφωνούν όμως στο κομμάτι ότι οι περισσότερες μελέτες δεν συμπεριλαμβάνουν και τα τρία από τα προαναφερθέντα ενδιαφερόμενα μέρη. Στη μελέτη των Sauder et al. (2019), η έρευνα χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή των δεδομένων. Συνολικά 33 διαφορές εντοπίστηκαν στις αντιλήψεις των φοιτητών, των εργοδοτών και της σχολής, με τις περισσότερες από τις διαφορές να συμβαίνουν μεταξύ των φοιτητών και ενός ή και των δύο μερών. Οι μελετητές επισήμαναν ότι οι διαφορές έχουν νόημα στο ότι εάν δεν αντιμετωπιστούν, οι προσδοκίες μπορεί να μην ικανοποιηθούν,

γεγονός που μπορεί να υπονομεύσει την επιτυχία της πρακτικής άσκησης. Επιπλέον πρότειναν την διεξαγωγή καλύτερου διαλόγου μεταξύ των ενδιαφερομένων μελών.

Η εμπλοκή και η συνεργατικές σχέσεις μεταξύ των τριών ενδιαφερομένων μελών κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης των φοιτητών κρίνεται απαραίτητη. Πιο ειδικά η σχέση και σύνδεση μεταξύ εκπαίδευσης και βιομηχανίας έχει καταλάβει την προσοχή πολλών μελετητών όλα αυτά τα χρόνια και σχετίζεται άμεσα με την πρακτική άσκηση των φοιτητών. Συγκεκριμένα, οι Zorlati & Constanti (2007), διερεύνησαν τη σχέση μεταξύ εκπαίδευσης φιλοξενίας και της βιομηχανίας της Κύπρου. Μέσα από ένα πλαίσιο ποσοτικής και ποιοτικής ημι-δομημένης έρευνας, τα ευρήματα από τη μελέτη αποκάλυψαν μια σειρά από κενά στα ζητήματα που επηρεάζουν τη σχέση βιομηχανία φιλοξενίας-εκπαίδευσης στην Κύπρο. Οι μελετητές Zorlati & Constanti (2007), πρότειναν την ανάπτυξη ενός μοντέλου που μετρά τη σχέση, τα κενά ή τις ομοιότητες, μεταξύ της βιομηχανίας και της εκπαίδευσης και θα είναι χρήσιμο για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Οι Tumuti, Wanderi and Lang'at (2013), πρόσθεσαν σε αυτό το επιχείρημα ότι οι συνεργασίες γίνονται χαρακτηριστικό της δια βίου μάθησης στα πανεπιστήμια. Το πανεπιστήμιο θεωρείται ευρέως ως μια οικονομική μηχανή που μπορεί να συμβάλει θετικά στην ανάπτυξη μιας χώρας εκτός από τον πρωταρχικό του ρόλο ως κέντρο γνώσης. Οι πανεπιστημιακές συνεργασίες και οι βιομηχανικές συνεργασίες γίνονται γρήγορα μια κοινή πρακτική σε όλο τον κόσμο. Η συγκεκριμένη έρευνα των Tumuti, Wanderi & Lang'at (2013) αποσκοπούσε στην ανάδειξη της σημασίας της συνεργασίας πανεπιστημίου-βιομηχανίας μεταξύ του Kenyatta Πανεπιστημίου και της Τράπεζα Μετοχών. Αναλύθηκε η φύση, ο ρόλος και τα οφέλη της συνεργασίας μεταξύ των δύο αυτών μερών. Τα αποτελέσματα ήταν θετικά και εστίασαν στην ανάγκη των πανεπιστημίων να σφυρηλατήσουν εργασιακές σχέσεις με τη βιομηχανία προκειμένου να προωθήσουν την ακαδημαϊκή και οικονομική ανάπτυξη. Κρίθηκε επιτακτική η ανάγκη των πανεπιστημίων να συνεργαστούν με τη βιομηχανία.

Είναι αδιαμφισβήτητο το γεγονός ότι οι αποτελεσματικές εργασιακές εμπειρίες βασίζονται σε καλές συνεργασίες μεταξύ πανεπιστημίου, βιομηχανίας και φοιτητών. Σύμφωνα με τις Henderson & Trede (2017), τέτοιες επιτυχημένες συνεργασίες καθιστούν την επικοινωνία και την κατανόηση σημαντικά οφέλη για ουσιαστικές, ποιοτικές εργασιακές εμπειρίες και αξιολογήσεις. Σε αυτή τη μελέτη παρουσιάζεται η συνεργατική διακυβέρνηση ως ένα αποτελεσματικό πλαίσιο για να καθοδηγήσει και να οργανώσει τις διαδικασίες του πανεπιστημίου, της βιομηχανίας και του φοιτητή και να διευκολύνει τη μάθηση των φοιτητών

μέσω της επίτευξης των επιθυμητών αποτελεσμάτων. Ως εκ τούτου Henderson & Trede (2017) καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η συνεργατική διακυβέρνηση βασίζεται στη δέσμευση, την κοινή κατανόηση και τη δημιουργία εμπιστοσύνης μεταξύ των ενδιαφερομένων μελών.

Ανάπτυξη προγράμματος πρακτικής άσκησης

Υπάρχουν λίγες μελέτες που παρέχουν στοιχεία για επιτυχημένες συνεργασίες μεταξύ των πανεπιστημίων και της βιομηχανίας υπό την αιγίδα ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης. Το Rosen College of Hospitality Management (RCHM), ένα από τα κορυφαία κολέγια φιλοξενίας και τουρισμού στον κόσμο, έχει δημιουργήσει μια μακροπρόθεσμη και επιτυχημένη συνεργασία με τη βιομηχανία φιλοξενίας και τουρισμού στην Κεντρική Φλόριντα (Pizam, Okumus & Hutchinson 2013). Σκοπός των μελετητών σε αυτήν την έρευνα είναι να αναφέρουν τον τρόπο που το πανεπιστήμιο καθιέρωσε και διατήρησε αυτήν τη συνεργασία με την βιομηχανία. Τέτοιες επιτυχημένες συνεργασίες επιτυγχάνονται μέσω αμοιβαίας εμπιστοσύνης, κατανόησης των αναγκών και προσδοκιών του άλλου, και επιτυχημένη συνεργασία μεταξύ βασικών ιδιοκτητών / στελεχών της βιομηχανίας και ανώτερων διαχειριστών του RCHM και UCF. Επιπλέον σύμφωνα με τους Pizam, Okumus & Hutchinson (2013), πρέπει να υπάρχει στενή συνεργασία με ιδιοκτήτες / στελέχη της βιομηχανίας για την οικοδόμηση αμοιβαίας εμπιστοσύνης και μια κοινή κατανόηση των αναγκών και των προσδοκιών της βιομηχανίας και της εκπαίδευσης.

Τα παραδοσιακά προγράμματα πρακτικής άσκησης δύσκολα γεφυρώνουν το χάσμα μεταξύ πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και της βιομηχανίας σύμφωνα με διάφορες μελέτες. Πιο ειδικά η μελέτη του Huda (2020), κύριο σκοπό έχει να εντοπίσει τα προβλήματα των παραδοσιακών προγραμμάτων πρακτικής άσκησης που διεξάγονται σε τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα και να προτείνει ένα πρακτικό μοντέλο του προγράμματος επιχειρηματικής πρακτικής άσκησης. Ανακάλυψε διαφορετικές αδυναμίες συμπεριλαμβανομένου του περιορισμένου πεδίου πρακτικής άσκησης, τη μη συνεργασία από τις εταιρείες υποδοχής και τον περιορισμό του χρόνου για τους ασκούμενους φοιτητές. Ωστόσο σύμφωνα με τη μελέτη του Huda (2020), όλοι οι ενδιαφερόμενοι βρίσκονται στην ίδια σελίδα σχετικά με την ανικανότητα των παραδοσιακών προγραμμάτων πρακτικής άσκησης για ανάπτυξη, το επιχειρηματικό πνεύμα και τη φιλοδοξία των ασκούμενων. Η μελέτη πρότεινε ένα μοντέλο το οποίο θα μπορεί να βοηθήσει τους ενδιαφερόμενους να ξεπεράσουν τις προκλήσεις ενός παραδοσιακού προγράμματος πρακτικής άσκησης.

Η παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση κυρίως απευθύνεται στην αναγκαιότητα ανάπτυξης ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης το οποίο θα καλλιεργεί συστηματικά τις σχέσεις μεταξύ πανεπιστημίων και βιομηχανίας. Μερικοί συγγραφείς (Heriot & Lahm 2009; Dobratz et al. 2014), πρότειναν μοντέλα για τη διαχείριση της πρακτικής άσκησης προγραμμάτων, που ισχύουν για το πλαίσιο μιας ανεπτυγμένης χώρας όπου η συμμαχία πανεπιστημίου-βιομηχανίας υπάρχει σκόπιμα.

Τα προγράμματα πρακτικής άσκησης υιοθετούνται συνήθως για την ενίσχυση της μάθησης των φοιτητών σύμφωνα με τους Chang and Chu (2009). Η μελέτη των οποίων αξιολόγησε το πρώτο ολοκληρωμένο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης (IIP), δηλαδή Integrated Internship Programme, που αναπτύχθηκε από ένα εκπαιδευτικό ίδρυμα και δύο οργανισμούς φιλοξενίας στην Ταιβάν. Η μέθοδος ποιοτικής έρευνας υιοθετήθηκε για την ανάλυση των πληροφοριών που συλλέχθηκαν από συνεντεύξεις με 40 φοιτητές. Τα αποτελέσματα της μελέτης των Chang and Chu (2009), έδειξαν ότι οι μαθητές έχουν διάφορα κίνητρα και προσδοκίες για ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος, θεώρησαν την πρακτική άσκηση μια πολύτιμη ευκαιρία και εμπειρία για να εφαρμόσουν γνώσεις, να ενισχύσουν το υπόβαθρο και το βιογραφικό τους, και να αποκτήσουν νέες προοπτικές σχετικά με τη βιομηχανία φιλοξενίας. Με βάση τα ευρήματα της μελέτης, σχηματίστηκαν προτάσεις για τα εκπαιδευτικά ιδρύματα και τους οργανισμούς φιλοξενίας. Αυτές οι προτάσεις μπορούν να βοηθήσουν στη βελτίωση των υπαρχόντων προγραμμάτων πρακτικής άσκησης ή να προσφέρουν μια καλή αφετηρία για την ανάπτυξη ενός νέου προγράμματος πρακτικής άσκησης. Η εφαρμογή των ευρημάτων της μελέτης αναμένεται να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς της φιλοξενίας και του τουρισμού και τους βιομηχανικούς οργανισμούς να επιτύχουν μια αποτελεσματική μορφή συνεργασίας πανεπιστημίου-βιομηχανίας για υψηλή εκπαίδευση.

Οι Apostolakis, Dimou & Viskadouraki (2019) πρόσθεσαν σε αυτό το επιχείρημα, με μία μελέτη που στόχο είχε να συμβάλει στην ανάπτυξη ενός ολιστικού προγράμματος εργοδοτών για τη φιλοξενία και τον τουρισμό. Ο σκοπός της επικεντρώνεται σχετικά με τον προσδιορισμό του παράγοντα που επηρεάζει τις συνεργατικές προσπάθειες και των τριών ενδιαφερομένων ομάδων (ειδικούς, εκπαιδευτικούς & φοιτητές) στον τομέα του τουρισμού και της φιλοξενίας στην Ελλάδα. Αξίζει να επισημανθεί ότι η παρούσα μελέτη αποτελεί την πρώτη προσπάθεια αντιμετώπισης αυτού του ζητήματος στα ελληνικά συμφραζόμενα. Τα ευρήματα της μελέτης των Apostolakis, Dimou & Viskadouraki (2019), δείχνουν ότι η έλλειψη

επικοινωνίας θεωρήθηκε περισσότερο κρίσιμος παράγοντας για αυτές τις πρωτοβουλίες. Η ισχυρότερη αλληλεπίδραση μεταξύ επιχειρήσεων και ακαδημαϊκών για την ανταλλαγή ιδεών και γνώσεων, η συμβολή των εργοδοτών στο σχεδιασμό των προγραμμάτων σπουδών, η συνεργασία, η εμπιστοσύνη και η ικανοποίηση είναι μερικές από τις δραστηριότητες που θα ενισχύσουν συνεργασία. Επιπλέον, για να είναι επιτυχές ένα πρόγραμμα εργοδότη θα πρέπει να είναι λειτουργικό και δημιουργεί οφέλη για όλους τους ενδιαφερόμενους.

Ορισμένες μελέτες προσπαθούν να διερευνήσουν τις τρέχουσες πρακτικές στα ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και τη μείωση του κενού μεταξύ της βιομηχανίας και της ακαδημαϊκής κοινότητας (Junejo et al. 2018). Σκοπός είναι να επανεξεταστούν οι τρέχουσες πρακτικές στα ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Σήμερα η Τριτοβάθμια Εκπαίδευση θεωρεί ότι η σύνδεση βιομηχανίας-πανεπιστημίου είναι πολύ σημαντική. Η Hill (2006), ισχυρίζεται ότι οι πρακτικές του παρελθόντος δεν είναι αρκετές στο σημερινό ανταγωνιστικό περιβάλλον και απαιτούνται σημαντικές αλλαγές σε πανεπιστημιακό επίπεδο. Τέλος οι Bramwe & Wolfe (2008) υποστήριξαν ότι τα πανεπιστήμια είναι οι κεντρικοί παράγοντες στην οικονομία της γνώσης και αυτός ο οδηγός μπορεί να οδηγήσει σε καινοτομία και αυτό είναι δυνατό μόνο μέσω μιας μακροχρόνιας συνεργασία μεταξύ βιομηχανίας-πανεπιστημίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1 Εισαγωγή

Μεθοδολογία χαρακτηρίζεται η συστηματική και λογική μελέτη των αρχών που διέπουν γενικότερα την επιστημονική διερεύνηση (Wikipedia 2021). Σύμφωνα με τον Δημητρόπουλο (2004), η μεθοδολογία έρευνας αναφέρεται στις διαδικασίες, στα μέσα, στις μεθόδους και στις τεχνικές που θα επιλέξει για τη διεξαγωγή της έρευνας του ο ερευνητής. Το μεθοδολογικό πλαίσιο αποτελεί σημαντικό πυλώνα της εκάστοτε έρευνας και κρίνει σε ένα μεγάλο βαθμό τα αποτελέσματα του θέματος που αναλύεται.

Πιο συγκεκριμένα στο κεφάλαιο αυτό παρατίθενται και επεξηγούνται κάποιοι σχετικοί ορισμοί για την καλύτερη κατανόηση του θέματος από τους αναγνώστες. Πραγματοποιείται μία διευκρίνιση όσον αφορά τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν στην παρούσα έρευνα και γίνεται αναφορά στο αντιπροσωπευτικό υποσύνολο του πληθυσμού και στη δειγματοληψία που πραγματοποιήθηκε. Τέλος γίνεται αναφορά στο εργαλείο συλλογής των δεδομένων, στη συλλογή και στην ανάλυση τους.

3.2 Μέθοδος έρευνας

Έρευνα είναι η εργασία που έχει σαν σκοπό την προαγωγή της επιστημονικής γνώσης, σύμφωνα με διεθνώς αποδεκτές επιστημονικές θεωρίες ή η επεξεργασία νέων θεωριών, ικανών να γίνουν αποδεκτές από τη διεθνή επιστημονική κοινότητα. Αναγκαία προϋπόθεση για να χαρακτηριστεί μία εργασία ως ερευνητική είναι η πρωτοτυπία (Παρασκευόπουλος 1993).

Οι μέθοδοι έρευνας διακρίνονται σε δύο είδη. Είναι οι ποσοτικές και ποιοτικές. Οι ποσοτικές έρευνες αναφέρονται στη συστηματική διερεύνηση φαινομένων με στατιστικές μεθόδους και αριθμητικά δεδομένα και σε αυτές περιλαμβάνονται η έρευνα με δομημένο ερωτηματολόγιο, η έρευνα μέσω διαδικτύου, κ.α. Ο στόχος του ερευνητή κατά τη διεξαγωγή της ποσοτικής ερευνητικής μελέτης είναι να προσδιορίσει τη σχέση μεταξύ μιας ανεξάρτητης μεταβλητής και μιας εξαρτώμενης ή τελικής μεταβλητής εντός ενός πληθυσμού (Φίλιας 2007). Οι ποιοτικές έρευνες από την άλλη, αναφέρονται στη διερεύνηση και κατανόηση σε βάθος των κοινωνικών φαινομένων και σε αυτές περιλαμβάνονται η προσωπική συνέντευξη, οι ομάδες

εστίασης, κα..

Επιπλέον οι δύο ερευνητικές προσεγγίσεις που αναδεικνύουν τη λογική μιας έρευνας και από τις οποίες ο ειδικός καλείται να επιλέξει είναι η παραγωγική και η επαγωγική (Κυριαζόπουλος & Σαμαντά, 2011). Ειδικότερα, η παραγωγική ερευνητική προσέγγιση δίνει τη δυνατότητα για μετάβαση από το «γενικό» στο «ειδικό», ενώ η επαγωγική ακολουθεί την αντίθετη κατεύθυνση, από το «ειδικό» προς το «γενικό» (Χαλικιάς, Μανωλέσσου & Λάλου, 2015), σελ. 27.

Στην παρούσα διπλωματική εργασία επιλέχθηκε η ποσοτική έρευνα και η επαγωγική προσέγγιση αφού γίνεται προσπάθεια τα εμπειρικά στοιχεία της έρευνας, να ενταχθούν στα πλαίσια κάποιας θεωρίας. Σύμφωνα με τον Creswell (2013), η ποσοτική έρευνα μπορεί να συγκεντρώσει μεγάλο αριθμό δεδομένων από πολλά άτομα. Δεν επιλέχθηκε ποιοτική έρευνα επειδή δεν μπορεί να καλύψει τα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας που είναι ποσοτικής φύσεως. Αξίζει να σημειωθεί ότι η πλειοψηφία των ερευνών στο πεδίο (Ruhanita et al. 2014; Moghaddam 2011; Otara 2014; Jamil et al. 2012), χρησιμοποιούν παρόμοιες ερευνητικές μεθόδους συλλογής δεδομένων, όπως αυτή του ερωτηματολογίου.

3.3 Δείγμα και δειγματοληψία

Η έρευνα βασίζεται σε ένα υποσύνολο του πληθυσμού που λέγεται δείγμα και κάνουμε λόγο για δειγματοληπτική έρευνα. Τα στοιχεία που συλλέγονται κατά τη διεξαγωγή μίας δειγματοληπτικής έρευνας χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό συγκεντρωτικών ποσοτήτων, όχι όμως του πληθυσμού, αλλά των αντίστοιχων ποσοτήτων στο δείγμα (Παπαγεωργίου 2015). Συνεπώς τα λαμβανόμενα στατιστικά στοιχεία γενικεύονται συμπερασματικά για όλον τον στατιστικό πληθυσμό.

Στην παρούσα διπλωματική εργασία, το δείγμα της έρευνας μας προέρχεται από τον πληθυσμό των προπτυχιακών του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τουρισμού και των μεταπτυχιακών φοιτητών του τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης για μηχανικούς, τα οποία ανήκουν στη σχολή Επιστημών Διοίκησης και Οικονομίας και στη σχολή Μηχανικών αντίστοιχα, του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου (ΕΛΜΕΠΑ), του Ηρακλείου Κρήτης αλλά το θέμα της έρευνας απευθύνεται σε όλους τους φοιτητές του ΕΛΜΕΠΑ Ηρακλείου. Το δείγμα μας αποτελούνταν από 300 φοιτητές.

Η δειγματοληψία αποτελεί επίσης βασικό στοιχείο μιας έρευνας. Η δειγματοληψία αφορά τη λήψη ενός τμήματος από κάποιο ευρύτερο σύνολο. Διακρίνονται δύο είδη δειγματοληψίας. Η

δειγματοληψία με πιθανότητα και η δειγματοληψία χωρίς πιθανότητα. Η δειγματοληψία με πιθανότητα γίνεται σύμφωνα με τους νόμους των πιθανοτήτων, είναι ελεγχόμενη ως προς τις παραμέτρους της και δίνει τη δυνατότητα να γενικευτούν τα συμπεράσματα που εξάγονται από ένα δείγμα. Η δειγματοληψία χωρίς πιθανότητα γίνεται όταν δεν είναι εφικτή η δειγματοληψία με πιθανότητα ή όταν μας ενδιαφέρει να γίνει γρήγορα μία έρευνα. Ένα από τα βασικότερα είδη δειγματοληψίας που ανήκει στην κατηγορία των δειγμάτων μη-πιθανότητας είναι το δείγμα ευκολίας.

Στην παρούσα διπλωματική εργασία η μέθοδος δειγματοληψίας που εφαρμόστηκε είναι η δειγματοληψία χωρίς πιθανότητα και πιο συγκεκριμένα το δείγμα ευκολίας, όπου οι δειγματοληπτικές μονάδες επιλέγονται από τον πληθυσμό με κριτήριο την ευκολία, και όχι την τυχαιότητα ή την επιδίωξη της αντιπροσωπευτικότητας του πληθυσμού. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία αρκετές παρόμοιες έρευνες χρησιμοποίησαν την ίδια μέθοδο δειγματοληψίας (Stephens 2015; Anjum 2020; Hou 2018; Tumuti et al. 2013; Otara 2014).

Ο συνολικός αριθμός ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν από τους φοιτητές ήταν 122 από το σύνολο των 300 φοιτητών όπου μοιράστηκε το ερωτηματολόγιο. Επομένως απάντησε το 40,67% του συνόλου των φοιτητών που προσεγγίσαμε. Λαμβάνοντας υπόψιν ότι για την εγκυρότητα ενός δείγματος και την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων μιας έρευνας απαιτείται ως δείγμα το 10% του πληθυσμού στόχου, καταλήγουμε στο συμπεράσματα ότι το δείγμα μας αποτελεί αντιπροσωπευτικό του εξεταζόμενου πληθυσμού. Παρ όλα αυτά δεν είναι αντιπροσωπευτικό για όλον τον πληθυσμό.

3.4 Εργαλείο έρευνας

Μολονότι υπάρχουν διάφοροι ορισμοί, χρησιμοποιούμε το ερωτηματολόγιο ως ένα γενικό όρο που περιλαμβάνει τεχνικές συλλογής δεδομένων, όπου κάθε ερωτώμενος απαντά στο ίδιο σύνολο ερωτήσεων, με προκαθορισμένη σειρά (Λαγουμιντζής, Βλαχόπουλος & Κουτσογιάννης, 2015). Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει μια σειρά ερωτήσεων από τις οποίες θα αντληθούν τα δεδομένα για τις ανάγκες της μελέτης (Ζαφειρόπουλος 2012). Πιο συγκεκριμένα οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου μπορούν να είναι δύο ειδών. Είτε κλειστού τύπου, όπου ο ερωτώμενος καλείται να επιλέξει μεταξύ συγκεκριμένων απαντήσεων, είτε ανοιχτού τύπου όπου ο ερωτώμενος απαντά στην ερώτηση συμπληρώνοντας το κενό περιθώριο που προβλέπεται για να καταχωρίσει την απάντησή του (Χαλικιάς, Μανωλέσσου & Λάλου, 2015).

Ως μέθοδος ποσοτικής έρευνας το δομημένο ερωτηματολόγιο αποτέλεσε το βασικό εργαλείο της έρευνας μας. Σύμφωνα με την Ηλιοπούλου (2015), «τα πλεονεκτήματα του ερωτηματολογίου το οποίο συμπληρώνεται από τον ίδιο τον ερωτώμενο είναι η ευκολία και το χαμηλό κόστος διανομής του ερωτηματολογίου». Συνεπώς η χρήση ερωτηματολογίων κρίθηκε η καταλληλότερη μέθοδος ώστε να συγκεντρωθούν τα ανάλογα στοιχεία για την έρευνα.

Στην παρούσα διπλωματική εργασία, προκειμένου να διεξαχθεί η έρευνα δημιουργήθηκε και μοιράστηκε στους φοιτητές ένα δομημένο ερωτηματολόγιο με ερωτήσεις κλειστού τύπου, με τίτλο «Αξιολόγηση προγραμμάτων πρακτικής άσκησης. Οι απόψεις των φοιτητών». Το παρόν ερωτηματολόγιο που ζητήθηκε από τους φοιτητές να συμπληρώσουν, παρατίθεται στο παράρτημά Α' στο τέλος της εργασίας. Το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου οργανώθηκε με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι εύκολο, σαφές και κατανοητό στους ερωτώμενους να δώσουν τις απαντήσεις τους.

Ο λόγος που χρησιμοποιήθηκαν κλειστού τύπου ερωτήσεις έχει να κάνει με τη διευκόλυνση του ερευνητή κατά την ανάλυση των απαντήσεων αργότερα. Επιπλέον ο φοιτητής καλείται να αναγνωρίσει τη σωστή απάντηση κι όχι να τη δημιουργήσει ο ίδιος.

Το παρών ερωτηματολόγιο αποτελείται από τα εξής μέρη:

- Εισαγωγή. Στην αρχή το ερωτηματολόγιο συνοδεύεται από ένα εισαγωγικό κείμενο όπου δίνεται ο σκοπός της έρευνας και η διαβεβαίωση προς τον ερωτώμενο ότι θα τηρηθεί η ανωνυμία του και ότι τα στοιχεία και οι απαντήσεις του δεν θα χρησιμοποιηθούν πέραν της έρευνας.
- Το κυρίως ερωτηματολόγιο. Το κυρίως ερωτηματολόγιο αποτελείται εξ' ολοκλήρου από 32 ερωτήσεις κλειστού τύπου, οι οποίες χωρίζονται σε 5 θεματικές ενότητες. Στην πρώτη ενότητα ανήκουν οι ερωτήσεις 1 έως 2, στη δεύτερη οι ερωτήσεις 3 έως 4θ, στην τρίτη ενότητα ανήκουν οι ερωτήσεις 5α έως 5γ. Τέλος στην τέταρτη ενότητα ανήκουν οι ερωτήσεις 6 έως 11 και στην πέμπτη οι ερωτήσεις 12 έως 13. Πιο συγκεκριμένα η πρώτη ενότητα του ερωτηματολογίου αφορά τις γενικές πληροφορίες του δείγματος και μελετά γενικότερα χαρακτηριστικά (δημογραφικά στοιχεία) του ερωτώμενου και περιλαμβάνει ερωτήσεις διχοτομικές όπου ο ερωτώμενος απαντάει με ένα «άνδρας» ή «γυναίκα», κλπ. Η δεύτερη ενότητα αφορά την συνεργασία μεταξύ τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της βιομηχανίας και περιλαμβάνει ερωτήσεις της κλίμακας Likert. Κάθε ερωτώμενος καλείται να επιλέξει για κάθε ερώτηση το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας που πιστεύει εκείνος χρησιμοποιώντας μία

κλίμακα πέντε διαβαθμίσεων όπου (1=Διαφωνώ απόλυτα, 2=Διαφωνώ λίγο, 3=Ουδέτερη γνώμη, 4=Συμφωνώ λίγο, 5=Συμφωνώ απόλυτα). Η τρίτη ενότητα αφορά τα αναμενόμενα κέρδη από το θεσμό της πρακτικής άσκησης και περιλαμβάνει ερωτήσεις με κλίμακες απλής επιλογής, όπου ο ερωτώμενος καλείται να επιλέξει μία απάντηση μέσα από ορισμένες προτεινόμενες απαντήσεις. Η τέταρτη ενότητα αφορά τα διοικητικά και επιχειρησιακά ζητήματα περιλαμβάνει ερωτήσεις με κλίμακες απλής επιλογής. Τέλος η πέμπτη ενότητα αφορά τα προβλήματα και τους παράγοντες επιτυχίας και περιλαμβάνει και αυτή, ερωτήσεις με κλίμακες απλής επιλογής.

3.5 Συλλογή δεδομένων

Η συγκέντρωση στατιστικών δεδομένων είναι μια από τις εξαιρετικά σημαντικές ενέργειες που οφείλει να διεξαγάγει ο ερευνητής/στατιστικός όταν επιθυμεί να μελετήσει στατιστικά ένα φαινόμενο (Λαγουμιντζής, Βλαχόπουλος & Κουτσογιάννης, 2015). Στο στάδιο αυτό θα πρέπει να ληφθούν αποφάσεις σχετικά με την επιλογή της μεθόδου συλλογής δεδομένων με σκοπό τη συγκέντρωση και καταγραφή των δεδομένων. Το σημαντικότερο μειονέκτημα ενός ερωτηματολογίου είναι ο χαμηλός βαθμός απόκρισης, ο οποίος μπορεί και να οδηγήσει σε μεροληψία (bias) των αποτελεσμάτων (Ηλιοπούλου 2015).

Στην παρούσα εργασία η συλλογή δεδομένων αποτέλεσε μία χρονοβόρα διαδικασία. Παρά το γεγονός ότι οι πληροφορίες ήταν ανώνυμες πολλοί φοιτητές δεν απάντησαν το ερωτηματολόγιο. Το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο έλαβε χώρα ο διαμοιρασμός των ερωτηματολογίων, η συμπλήρωση τους και η επιστροφή τους ήταν μεταξύ 27/4/2020 και 2/6/2020. Η διανομή των ερωτηματολογίων έγινε ηλεκτρονικά μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e email) και όχι δια ζώσης.

3.6 Ανάλυση Δεδομένων

Μετά τη συλλογή των ερωτηματολογίων, για την επεξεργασία των πληροφοριών των ερωτηματολογίων χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό jamovi. Το συγκεκριμένο στατιστικό προγράμμα αποτελεί ένα αρκετά διαδεδομένο εργαλείο για την ανάλυση στατιστικών δεδομένων και μπορεί ο χρήστης να έχει πρόσβαση στο περιεχόμενο του δωρεάν.

Συγκεκριμένα χρησιμοποιήθηκε η έκδοση jamovi 1.2.27, όπου πραγματοποιήθηκε η εξαγωγή των απαντήσεων των ερωτηματολογίων και η στατιστική ανάλυση των δεδομένων.

Παράλληλα χρησιμοποιήθηκε για τη διεξαγωγή διαγραμμάτων, το πρόγραμμα Microsoft Excel.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

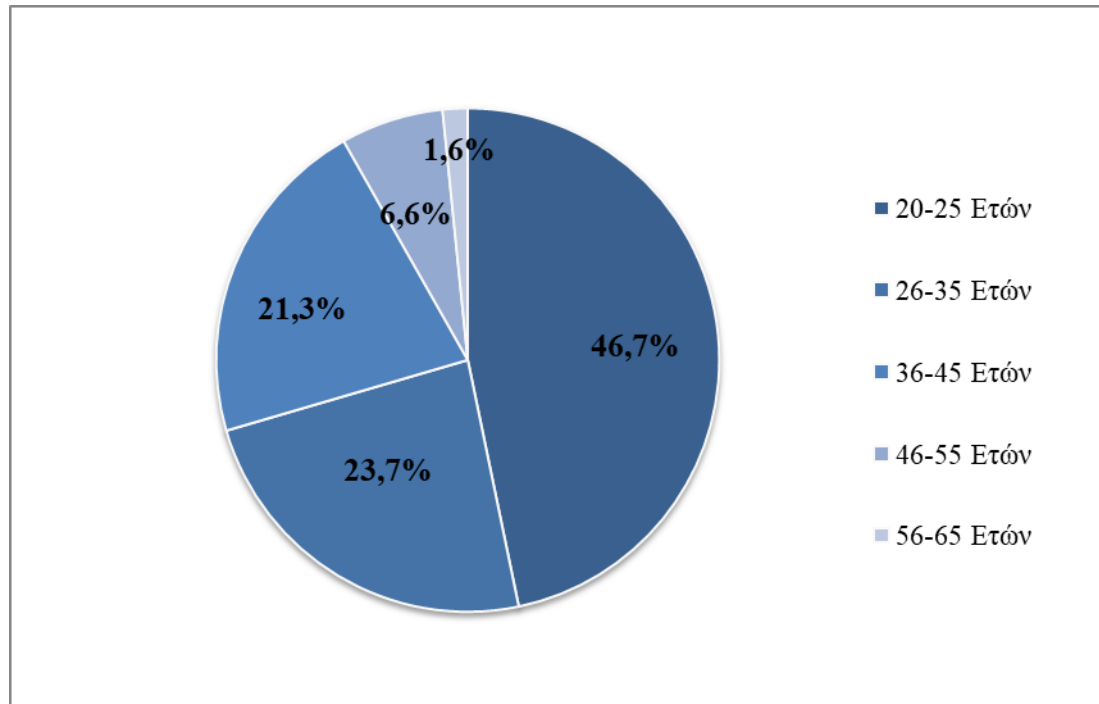
ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στο παρόν κεφάλαιο, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας, όπως προέκυψαν από τη στατιστική ανάλυση των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων με τη χρήση διαγραμμάτων. Στο πλαίσιο διεξαγωγής της έρευνας διανεμήθηκαν ηλεκτρονικά 300 ερωτηματολόγια εκ των οποίων απαντήθηκαν τα 122.

4.1 Γενικές Πληροφορίες για Φοιτητές Ηρακλείου (Δημογραφικά Χαρακτηριστικά)

Στο πρώτο μέρος του ερωτηματολογίου περιγράφονται τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των ερωτηθέντων φοιτητών (φύλο, ηλικία). Όσον αφορά την ηλικία των φοιτητών του δείγματος, διαπιστώθηκε πως από το σύνολο των 122, τα 57 άτομα αποτελείται από άτομα νεαρής ηλικίας. Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 4.1, η πλειοψηφία των ερωτώμενων φοιτητών (46.70%) είναι μεταξύ 20-25 ετών. Το 23.70% είναι μεταξύ 26-35 ετών, το 21.3% είναι μεταξύ 36-45 ετών, το 6.60% είναι μεταξύ 46-55 ετών ενώ τέλος το μικρότερο ποσοστό φοιτητών (1.60%) είναι μεταξύ 56-65 ετών.

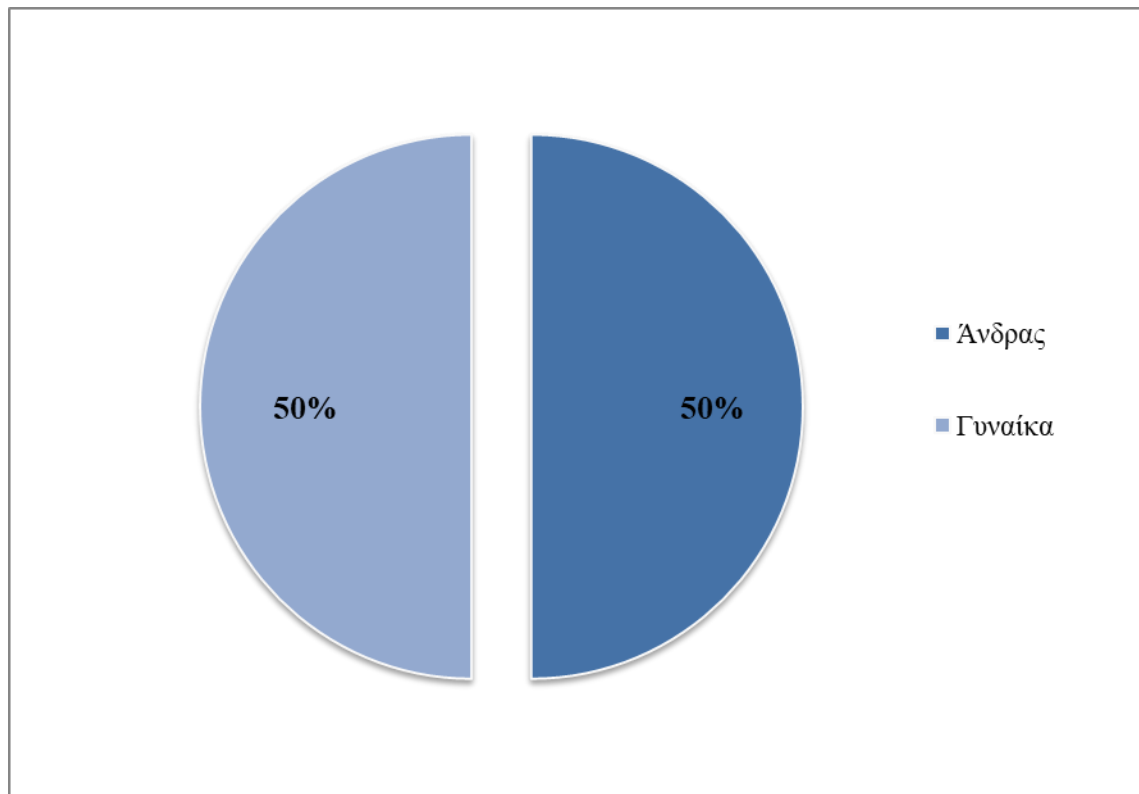
Ηλικία

Διάγραμμα 4.1: Ηλικία Φοιτητών

Παρακάτω παρατίθενται το φύλο των ερωτηθέντων. Το μισό ποσοστό των ερωτώμενων φοιτητών (50.00%) αποτελείται από άνδρες. Ενώ το άλλο μισό αποτελείται από γυναίκες (50.00%), όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 4.2.

Φύλο

Διάγραμμα 4.2: Φύλο Φοιτητών

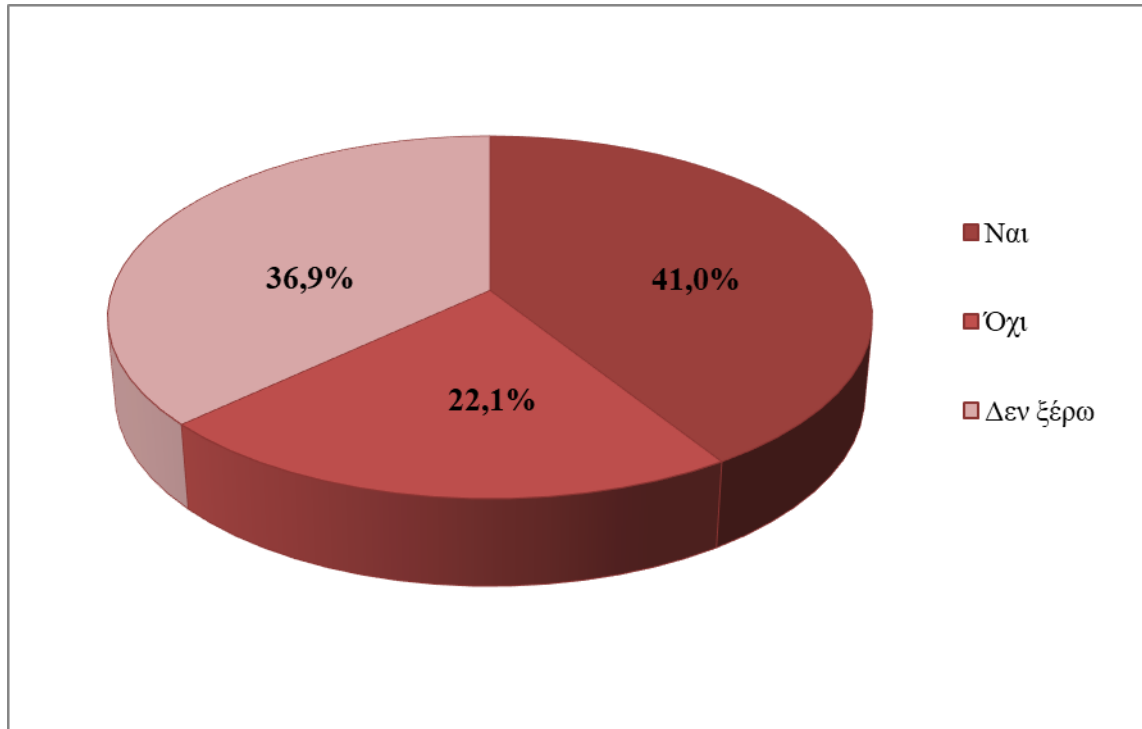
4.2 Συνεργασία Μεταξύ Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και της Βιομηχανίας

Στο δεύτερο μέρος του ερωτηματολογίου οι συμμετέχοντες φοιτητές κλήθηκαν να απαντήσουν θετικά ή αρνητικά στο εάν γνωρίζουν την ύπαρξη συνεργασίας πανεπιστημίων και εργοδοτών στην βιομηχανία αλλά και να καταδείξουν τον βαθμό συμφωνίας τους σε μερικές προτάσεις σχετικά με τη συνεργασία των δύο αυτών μερών.

Το πρώτο ερώτημα που κλήθηκαν απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές αφορούσε το εάν γνωρίζουν την ύπαρξη συνεργασίας πανεπιστημίων που προσφέρουν προγράμματα πρακτικής άσκησης και εργοδοτών στην βιομηχανία. Οι περισσότεροι από τους ερωτώμενους (41.00%), μόλις δηλαδή οι 50 φοιτητές, απάντησαν "ναι". "Όχι" απάντησαν 27 φοιτητές (22.10%), ενώ 45 φοιτητές, απάντησαν ότι δεν γνωρίζει την ύπαρξη μίας τέτοιας συνεργασίας (36.90%). Τα ποσοστά των απαντήσεων δίδονται στο Διάγραμμα 4.3 που

ακολουθεί.

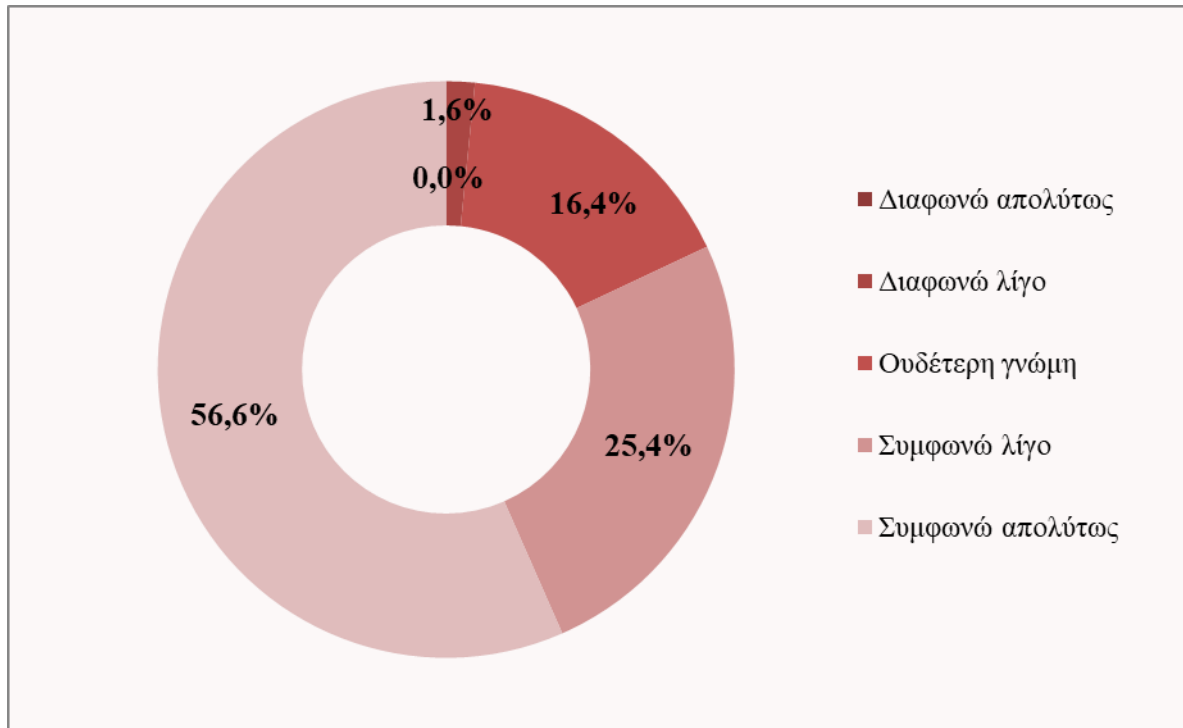
Γνωρίζετε εάν υπάρχει επί του παρόντος οποιαδήποτε συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων που προσφέρουν προγράμματα πρακτικής άσκησης και των εργοδοτών στην βιομηχανία;

Διάγραμμα 4.3: "Υπαρξη Συνεργασίας Πανεπιστημίων που Προσφέρουν Προγράμματα Πρακτικής Άσκησης και Εργοδοτών Στην Βιομηχανία

Στη συνέχεια το δεύτερο ερώτημα οι φοιτητές κλήθηκαν να δηλώσουν το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας τους με τις παρακάτω δηλώσεις. Οι δηλώσεις αυτές αφορούσαν κατά πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με την άποψη ότι τα εκπαιδευτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να εμπλακούν περισσότερο με τη βιομηχανία. Το (56.60%) των ερωτώμενων φοιτητών συμφώνησε με την εμπλοκή των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με τη βιομηχανία ενώ το 16.40% είχε ουδέτερη γνώμη. Τέλος κανένας (0%) δεν διαφώνησε (βλ. Διάγραμμα 4.4).

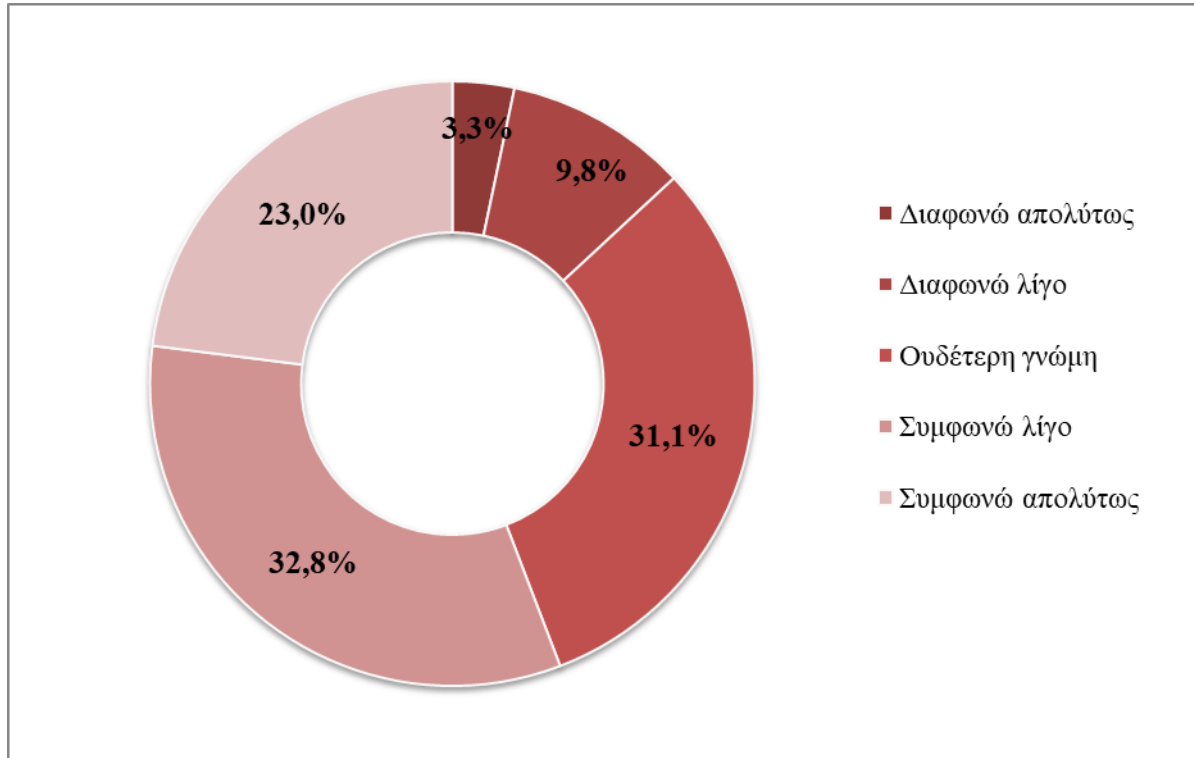
Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να εμπλακούν περισσότερο με τη βιομηχανία;

Διάγραμμα 4.4: Περισσότερη Εμπλοκή Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων με τη Βιομηχανία

Το τρίτο ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές αφορούσε κατά πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με την άποψη ότι οι εκπρόσωποι της βιομηχανίας θα πρέπει να συμμετέχουν στη διαδικασία σχεδιασμού προγραμμάτων σπουδών. Το 23.00% των ερωτώμενων φοιτητών δηλώνει ότι συμφωνεί με αυτήν την άποψη ενώ το 31.10% είχε ουδέτερη γνώμη. Τέλος το 3.30% διαφώνησε (βλ. Διάγραμμα 4.5).

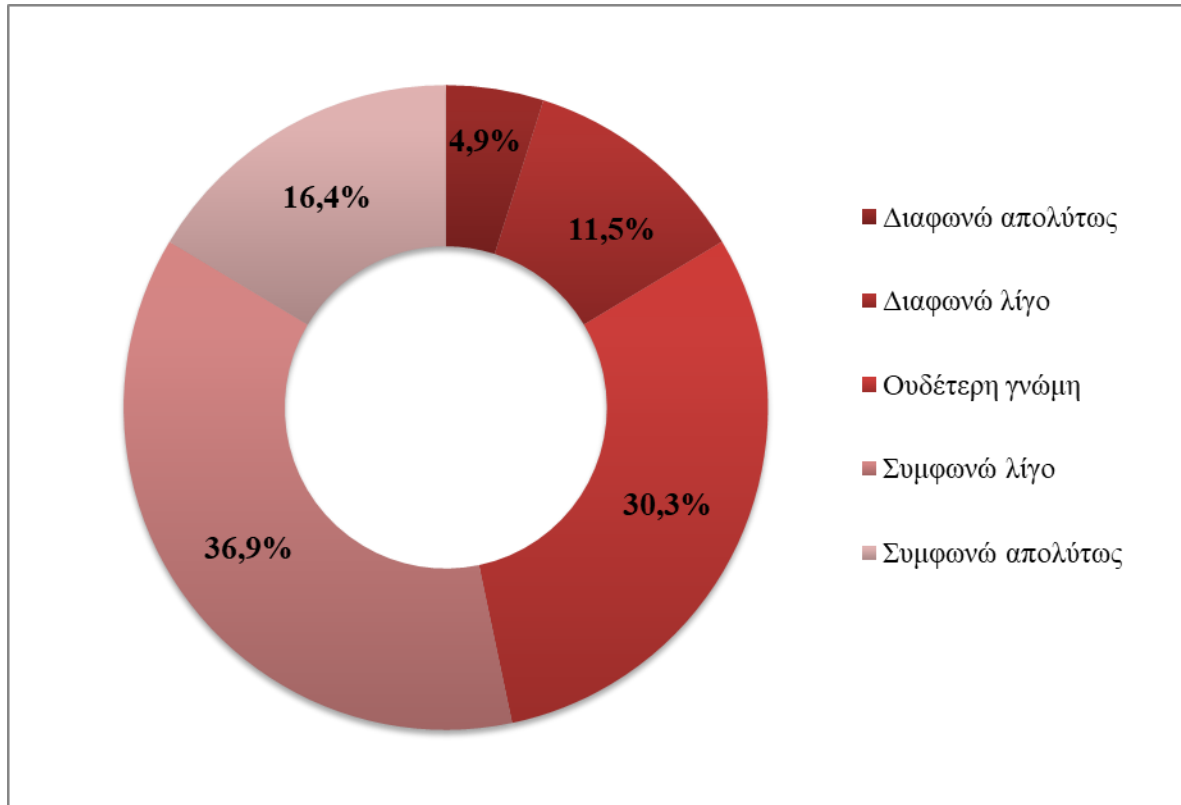
Οι εκπρόσωποι της βιομηχανίας θα πρέπει να συμμετέχουν στη διαδικασία σχεδιασμού προγραμμάτων σπουδών;

Διάγραμμα 4.5: Συμμετοχή Εκπροσώπων Βιομηχανίας στη Διαδικασία Σχεδιασμού Προγραμμάτων Σπουδών

Το τέταρτο ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές αφορούσε κατά πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με την άποψη ότι οι εκπρόσωποι της βιομηχανίας θα πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία. Το 16.40% των ερωτώμενων φοιτητών δήλωσε ότι συμφωνεί με αυτήν την άποψη ενώ το 30.30% είχε ουδέτερη γνώμη. Τέλος το 4.90% διαφώνησε (βλ. Διάγραμμα 4.6).

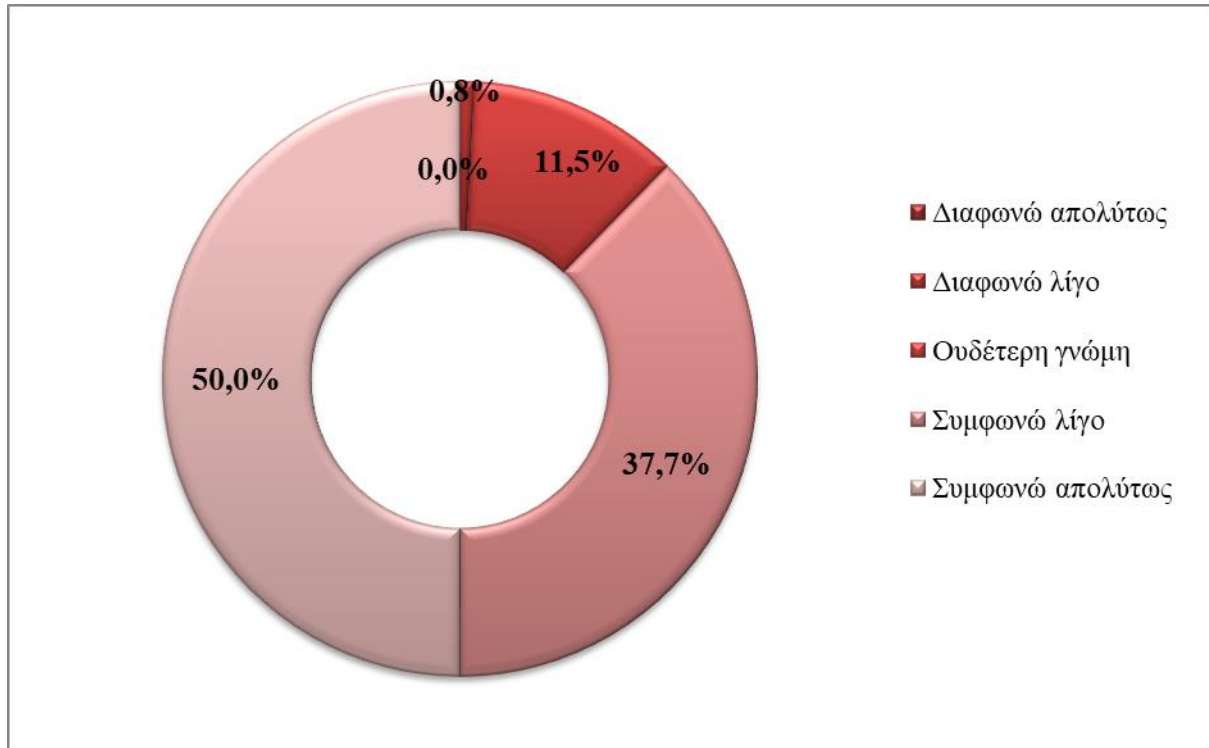
Οι εκπρόσωποι της βιομηχανίας θα πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία;

Διάγραμμα 4.6: Ενεργή Συμμετοχή Εκπροσώπων της Βιομηχανίας στην Εκπαιδευτική Διαδικασία

Το πέμπτο ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές αφορούσε κατά πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με την άποψη ότι τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αναζητήσουν νέες στρατηγικές συνεργασίες. Το 50.00% των ερωτώμενων φοιτητών απάντησε ότι συμφωνεί με αυτήν την άποψη, ενώ το 11.50% είχε ουδέτερη γνώμη. Τέλος κανένας δεν διαφώνησε (0%) (βλ. Διάγραμμα 4.7).

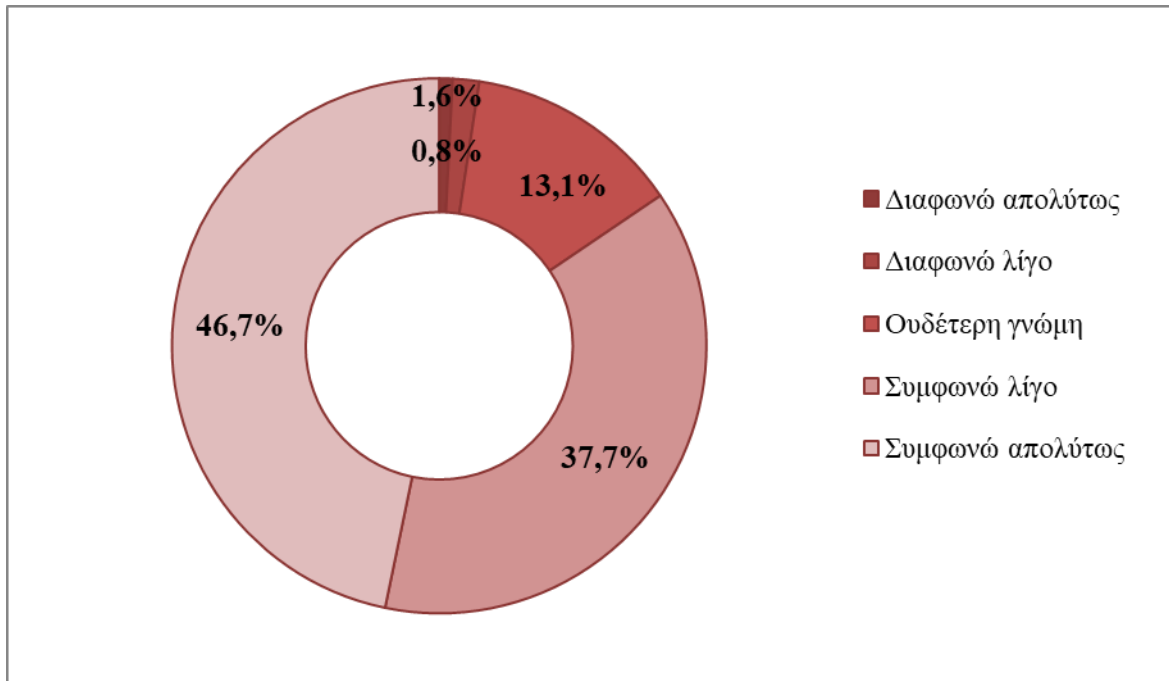
Τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αναζητήσουν νέες στρατηγικές συνεργασίες;

Διάγραμμα 7: Αναζήτηση Νέων Στρατηγικών Συνεργασιών από τα Τριτοβάθμια Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και τις Επιχειρήσεις

Το έκτο ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές αφορούσε κατά κατά πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με την άποψη ότι οι επαγγελματίες της βιομηχανίας μπορούν να προσφέρουν γνώση προστιθέμενης αξίας και πρακτικής εμπειρίας στην τάξη. Το 46.70% των ερωτώμενων φοιτητών συμφωνεί με αυτήν την άποψη, ενώ το 13.10% είχε ουδέτερη γνώμη. Τέλος το 0.80% διαφώνησε (βλ. Διάγραμμα 4.8).

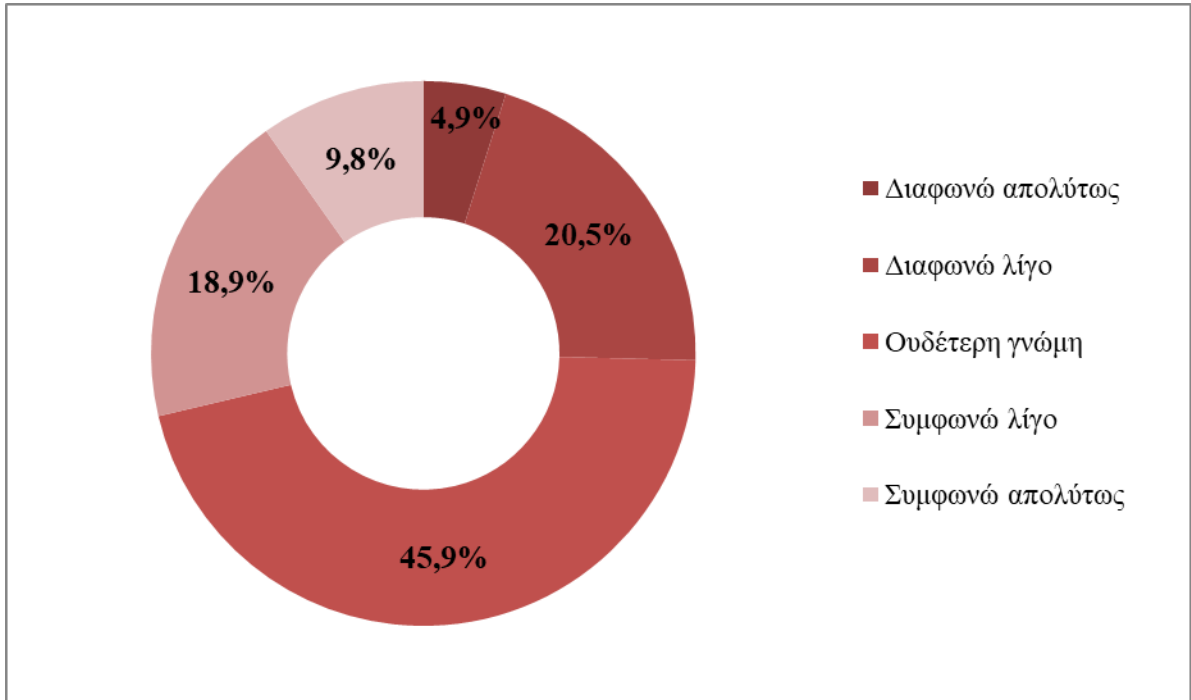
Οι επαγγελματίες της βιομηχανίας μπορούν να προσφέρουν γνώση προστιθέμενης αξίας και πρακτικής εμπειρίας στην τάξη;

Διάγραμμα 4.8: Προσφορά Γνώσης Προστιθέμενης Αξίας και Πρακτικής Εμπειρίας στην Τάξη από τους Επαγγελματίες της Βιομηχανίας

Το έβδομο ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές αφορούσε κατά πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με την άποψη ότι τα τρέχοντα εκπαιδευτικά προγράμματα των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων αντικατοπτρίζουν τη γνώση του χώρου εργασίας. Το 9.80% των ερωτώμενων φοιτητών συμφώνησε με αυτήν την άποψη, ενώ το 45.90% είχε ουδέτερη γνώμη. Τέλος το 4.90% διαφώνησε (βλ. Διάγραμμα 4.9).

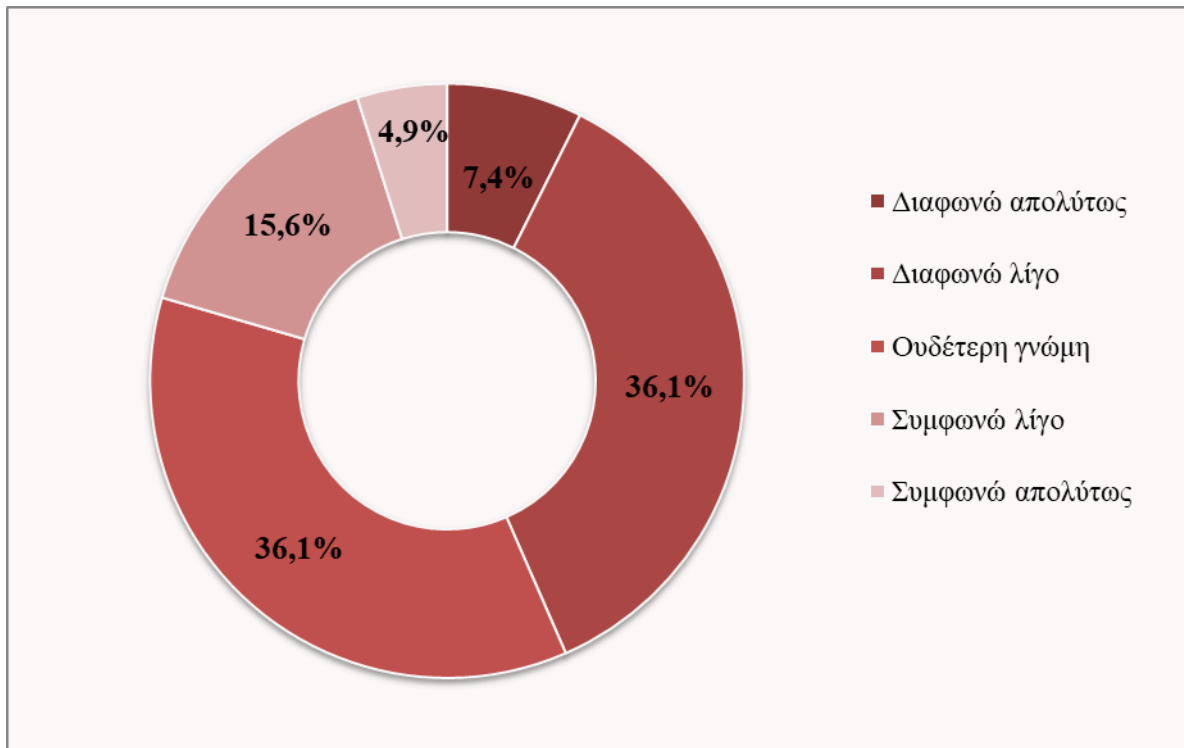
Τα τρέχοντα εκπαιδευτικά προγράμματα των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων αντικατοπτρίζουν τη γνώση του χώρου εργασίας;

Διάγραμμα 4.9: Αντικατοπτρισμός της Γνώσης του Χώρου Εργασίας από τα Τρέχοντα Εκπαιδευτικά Προγράμματα των Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

Το όγδοο ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές αφορούσε κατά πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με την άποψη ότι οι επαγγελματίες της βιομηχανίας είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι για να διδάξουν σε επίπεδο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Το 4.90% των ερωτώμενων φοιτητών συμφώνησε με αυτήν την άποψη, ενώ το 36.00% είχε ουδέτερη γνώμη. Τέλος το 7.40% διαφώνησε (βλ. Διάγραμμα 4.10).

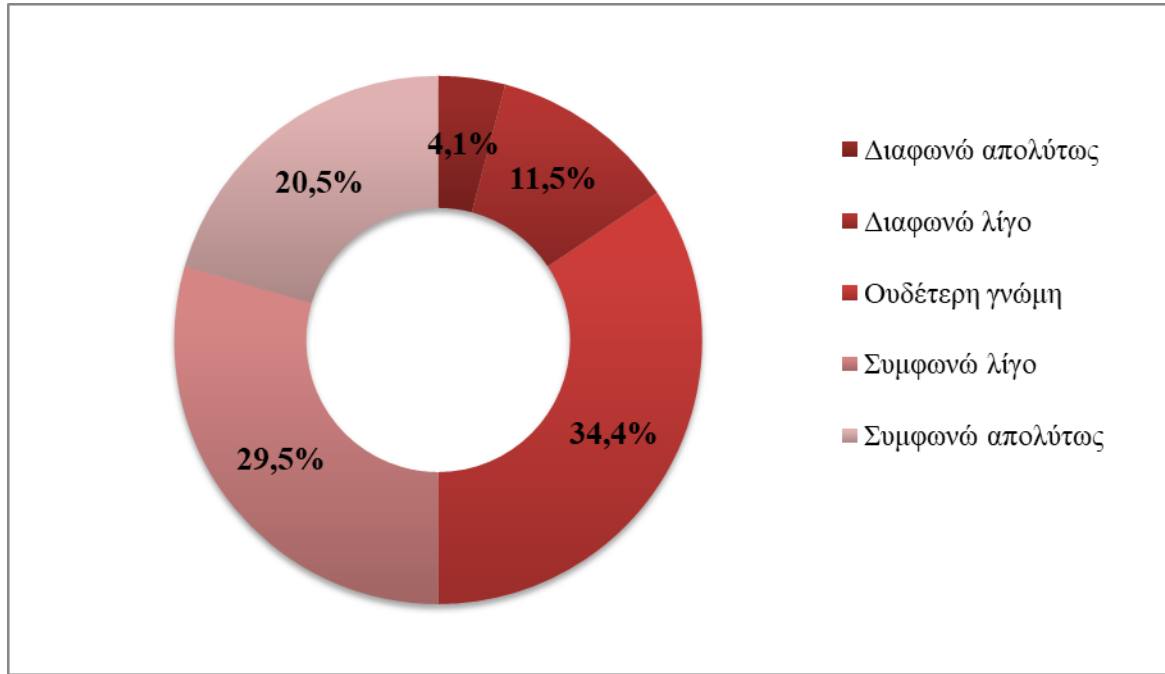
Οι επαγγελματίες της βιομηχανίας είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι για να διδάξουν σε επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης;

Διάγραμμα 4.10: Κατάλληλη Εκπαίδευση Επαγγελματιών της Βιομηχανίας για Διδασκαλία σε Επίπεδο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Το ένατο ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές αφορούσε κατά πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με την άποψη ότι οι απόφοιτοι εκπαιδευτικών ιδρυμάτων δεν είναι καλά προετοιμασμένοι για την επιτυχή ένταξη τους στο εργατικό δυναμικό. Το 20.50% των ερωτώμενων φοιτητών συμφώνησε με αυτήν την άποψη ενώ το 34.40% είχε ουδέτερη γνώμη. Τέλος το 4.10% διαφώνησε (βλ. Διάγραμμα 4.11).

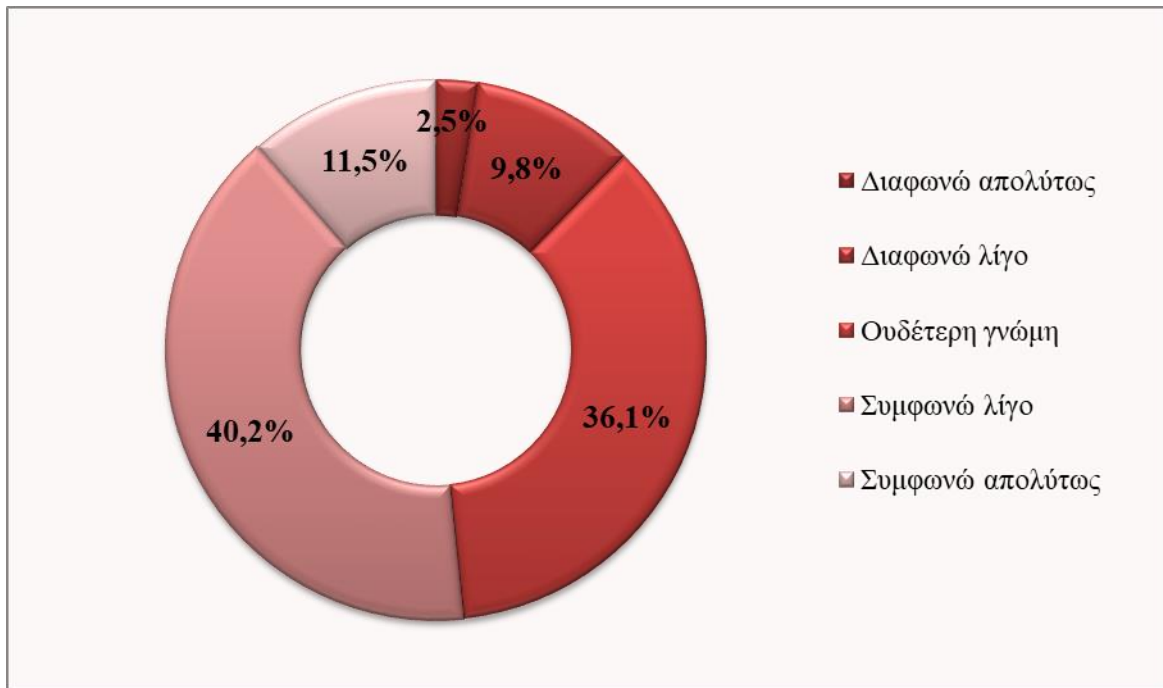
Οι απόφοιτοι εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι δεν είναι καλά προετοιμασμένοι για την επιτυχή ένταξη τους στο εργατικό δυναμικό;

Διάγραμμα 4.11: Κακή Προετοιμασία των Αποφοίτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων για την Επιτυχή Ένταξη τους στο Εργατικό Δυναμικό

Το δέκατο ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές αφορούσε κατά πόσο συμφωνούν ή διαφωνούν με την άποψη ότι η εμπλοκή του εργοδότη στην εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί προτεραιότητα για τη βελτίωση της σχετικότητας και της ανταγωνιστικότητας των προγραμμάτων σπουδών. Το 11.50% των ερωτώμενων φοιτητών συμφώνησε με αυτήν την άποψη ενώ το 36.10% είχε ουδέτερη γνώμη. Τέλος το 2.50% διαφώνησε (βλ. Διάγραμμα 4.12).

Η εμπλοκή του εργοδότη στην εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί προτεραιότητα για τη βελτίωση της σχετικότητας και της ανταγωνιστικότητας των προγραμμάτων σπουδών;

Διάγραμμα 4.12: Προτεραιότητα η Εμπλοκή του Εργοδότη στην Εκπαιδευτική Διαδικασία για τη Βελτίωση της Σχετικότητας και της Ανταγωνιστικότητας των Προγραμμάτων Σπουδών

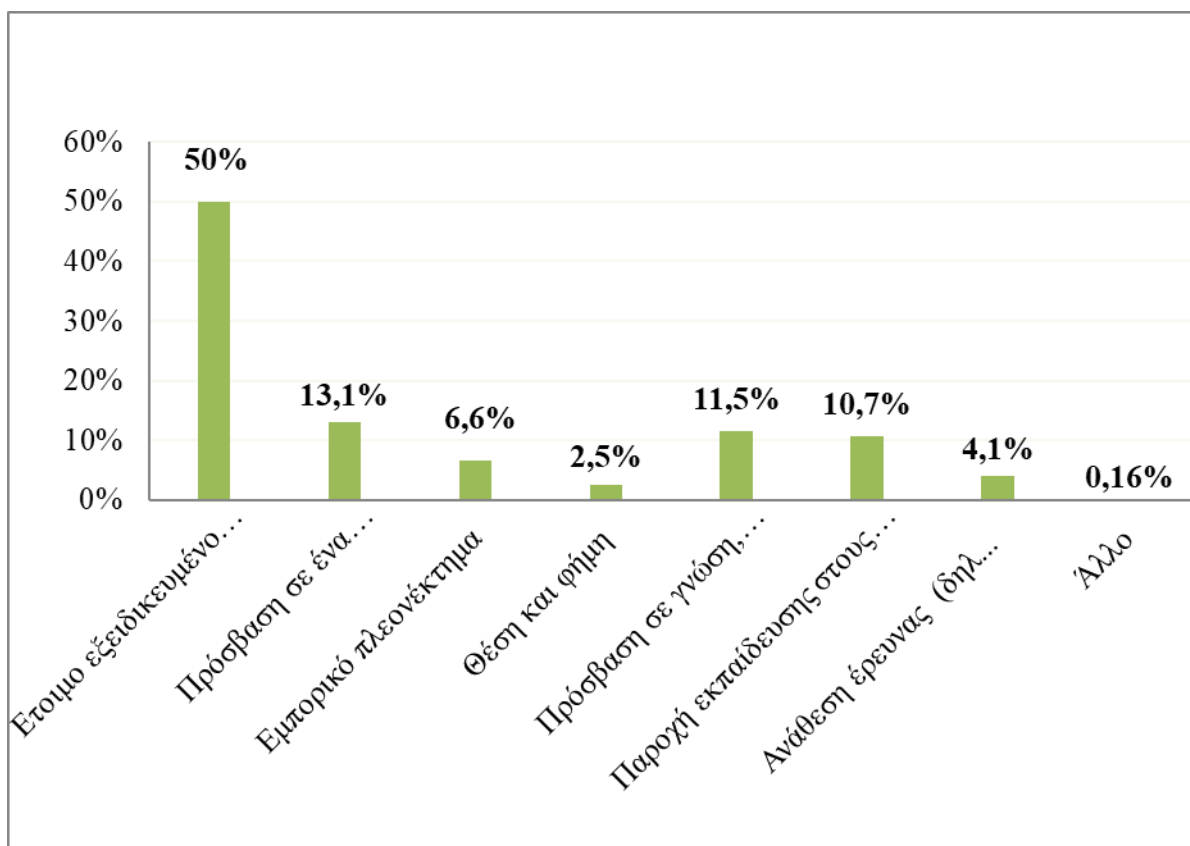
4.3 Αναμενόμενα Κέρδη από το Θεσμό της Πρακτικής Άσκησης

Στο τρίτο μέρος του ερωτηματολογίου οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να αξιολογήσουν τα αναμενόμενα κέρδη που αναμένεται να αποκομίσει κάποιος από το θεσμό της πρακτικής άσκησης.

Το πρώτο ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές ήταν, ποια πιστεύουν πως είναι τα αναμενόμενα κέρδη από το θεσμό της πρακτικής άσκησης για τους εργοδότες. Η πλειοψηφία των ερωτώμενων φοιτητών (50.00%) ανέφερε το έτοιμο εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Το 13.10% την πρόσβαση σε ένα ειδικευμένο μεταπτυχιακό εργατικό δυναμικό, το 11.50% την πρόσβαση σε γνώση, εγκαταστάσεις και

υπηρεσίες και το 10.70% την παροχή εκπαίδευσης στους υπαλλήλους από το προσωπικό του εκπαιδευτικού ιδρύματος Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Τέλος το 6.60% θεωρεί το εμπορικό πλεονέκτημα, το 4.10% την ανάθεση έρευνας (δηλ. έρευνα σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα ή / και ρύθμιση που υποδεικνύεται από μία επιχείρηση σύμφωνα με τις ανάγκες της) και το 2.50% τη θέση και τη φήμη (βλ. Διάγραμμα 4.13).

Τι κέρδη θα περιμένετε να προκύψουν από ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης για τους εργοδότες;

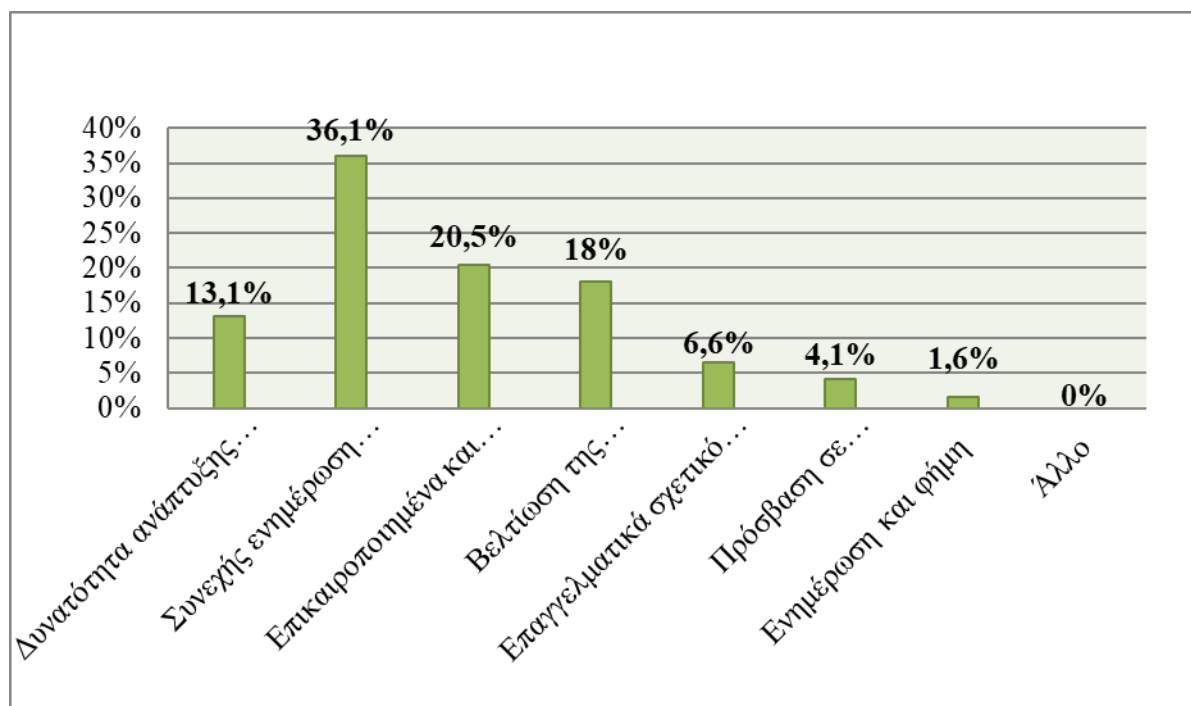

Διάγραμμα 4.13: Αναμενόμενα Κέρδη από το Θεσμό της Πρακτικής Άσκησης για τους Εργοδότες

Το δεύτερο ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές ήταν, ποια πιστεύουν πως είναι τα αναμενόμενα κέρδη από το θεσμό της πρακτικής άσκησης για τους

ακαδημαϊκούς και τα πανεπιστημιακά ιδρύματα. Η πλειοψηφία των ερωτώμενων φοιτητών (36.10%) πιστεύει τη συνεχή ενημέρωση των αναγκών της βιομηχανίας, η οποία οδηγεί σε πιο σχετική διδασκαλία και έρευνα. Το 20.50% πιστεύει τα επικαιροποιημένα και σύγχρονα προγράμματα σπουδών και το 18.00% τη βελτίωση της απασχολησιμότητας των αποφοίτων. Τέλος το 13.10% την δυνατότητα ανάπτυξης ενός εφαρμοσμένου ερευνητικού προγράμματος από τον ακαδημαϊκό, το 6.60% το επαγγελματικά σχετικό πρόγραμμα σπουδών, το 4.40% την πρόσβαση σε ακατέργαστα δεδομένα που παρέχονται από τον εργοδότη και το 1.60% την ενημέρωση και τη φήμη (βλ. Διάγραμμα 4.14).

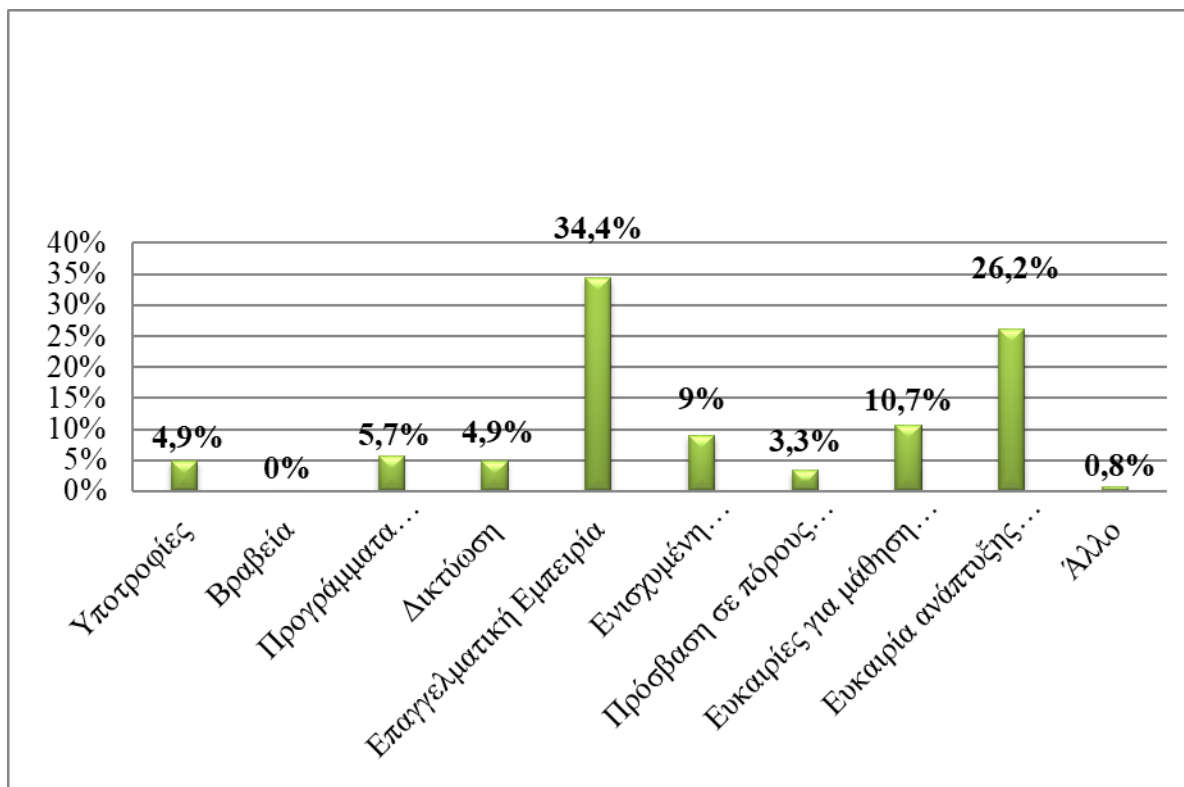
Τι κέρδη θα περιμένετε να προκύψουν από ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης για ακαδημαϊκούς και πανεπιστημιακά ιδρύματα;

Διάγραμμα 4.14: Αναμενόμενα Κέρδη από το Θεσμό της Πρακτικής Άσκησης για Ακαδημαϊκούς και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα

Το τρίτο ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές ήταν, ποια πιστεύουν πως είναι τα αναμενόμενα κέρδη από το θεσμό της πρακτικής άσκησης για τους φοιτητές των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων. Η πλειοψηφία (34.4%) πιστεύει την επαγγελματική εμπειρία. Το 26.20% την ευκαιρία ανάπτυξης δεξιοτήτων σχετικών με το χώρο εργασίας και το 10.70% τις ευκαιρίες για μάθηση στο χώρο εργασίας. Τέλος το 9.00% την ενισχυμένη απασχολησιμότητας, το 5.70% τα προγράμματα πρακτικής άσκησης, το 4.90% τη δικτύωση, το 4.90% τις υποτροφίες και το 3.30% την πρόσβαση σε πόρους βασισμένους στη βιομηχανία (βλ. Διάγραμμα 4.15).

Τι κέρδη θα περιμένετε να προκύψουν από ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης για τους φοιτητές των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων;

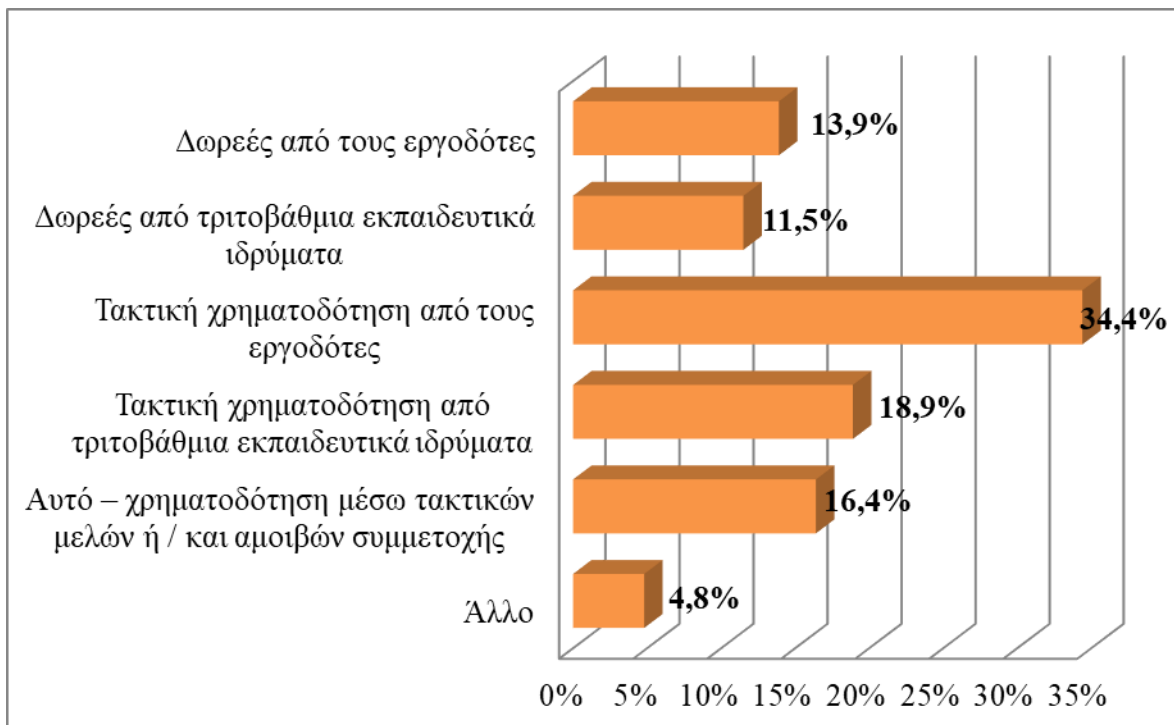
Διάγραμμα 4.15: Αναμενόμενα Κέρδη από το Θεσμό της Πρακτικής Άσκησης για τους Φοιτητές των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων

4.4 Διοικητικά και Επιχειρησιακά Ζητήματα

Στο τέταρτο μέρος του ερωτηματολογίου οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να αξιολογήσουν διοικητικά και επιχειρησιακά ζητήματα ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης, επισημαίνοντας μόνο μία έλλειψη.

Το πρώτο ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές ήταν πως θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί ένα επιτυχημένο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης. Η πλειοψηφία των ερωτώμενων φοιτητών (34.40%) υποστήριξε την τακτική χρηματοδότηση από τους εργοδότες. Το 18.90% την τακτική χρηματοδότηση από Τριτοβάθμια Εκπαιδευτικά ιδρύματα, το 16.40% την αυτό – χρηματοδότηση μέσω τακτικών μελών ή / και αμοιβών συμμετοχής και το 13.90% τις δωρεές από τους εργοδότες. Τέλος το 11.50% τις δωρεές από τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα (βλ. Διάγραμμα 4.16).

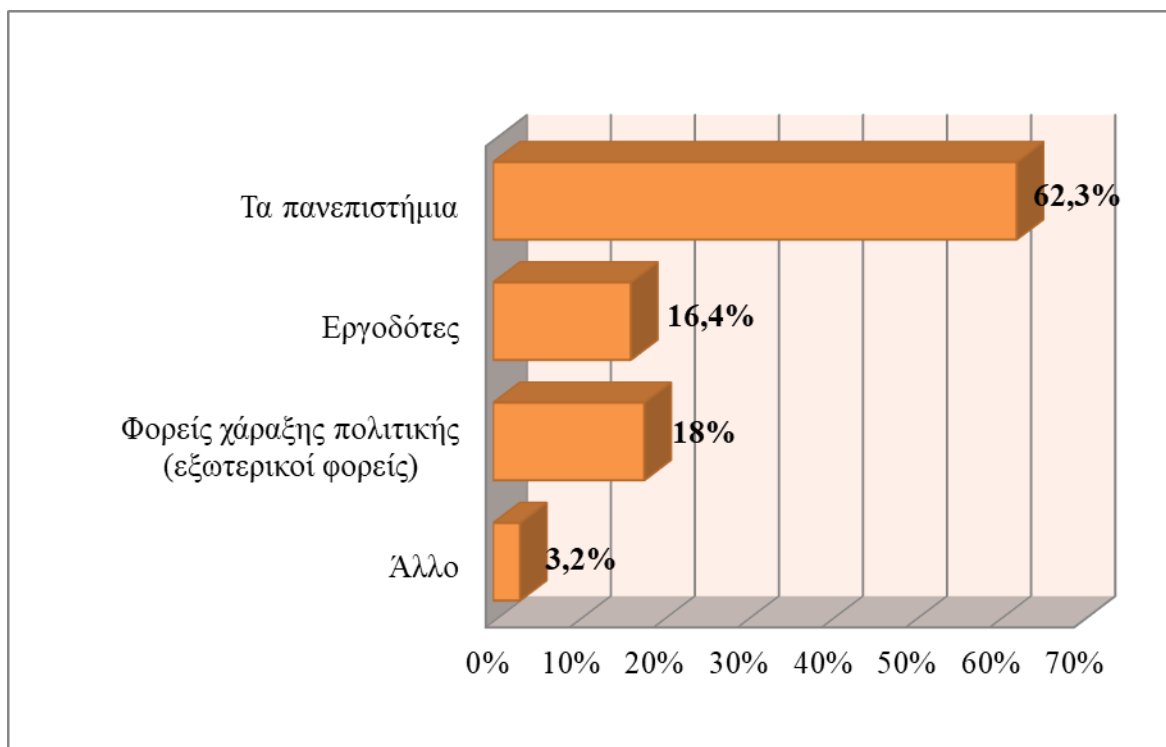
Πως θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί ένα επιτυχημένο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης;

Διάγραμμα 16: Χρηματοδότηση ενός Επιτυχημένου Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης

Το δεύτερο ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές ήταν ποιος πρέπει να είναι υπεύθυνος για τον συντονισμό ενός τέτοιου προγράμματος πρακτικής άσκησης. Η πλειοψηφία των ερωτώμενων φοιτητών (62.30%) θεωρεί τα πανεπιστήμια. Το 18.00% τους φορείς χάραξης πολιτικής (εξωτερικοί φορείς) και τέλος το 16.40% τους εργοδότες (βλ. Διάγραμμα 4.17).

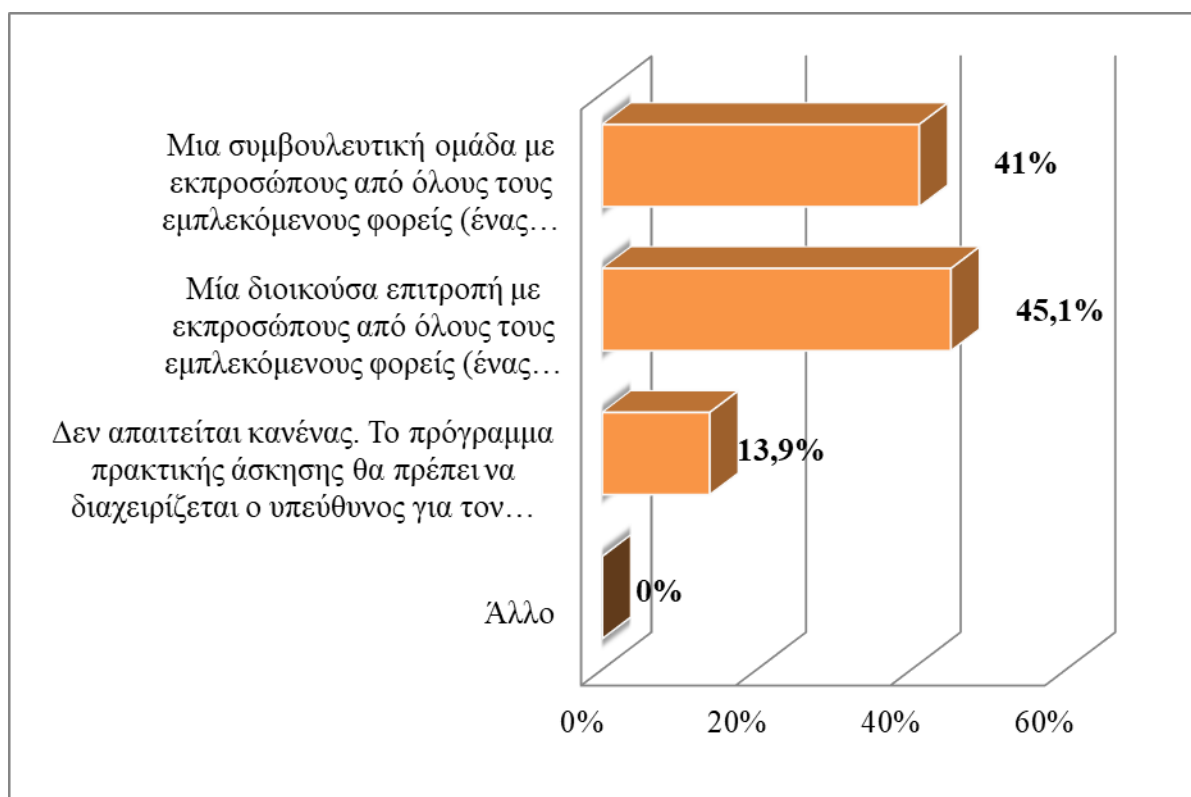
Ποιος πρέπει να είναι υπεύθυνος για τον συντονισμό ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης;

Διάγραμμα 4.17: Υπεύθυνος Συντονισμού ενός Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης

Το τρίτο ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές ήταν ποιος θα πρέπει να είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης. Η πλειοψηφία των ερωτώμενων φοιτητών (45.10%) θεωρεί μια διοικούσα επιτροπή με εκπροσώπους από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (ένας εκπρόσωπος από κάθε φορέα) που θα αναλαμβάνει την ευθύνη για τη διαχείριση του προγράμματος αποτέλεσε το μεγαλύτερο ποσοστό. Το 41.00% μια συμβουλευτική ομάδα με εκπροσώπους από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (ένας εκπρόσωπος από κάθε φορέα) που θα προσφέρει συμβουλές εμπειρογνομόνων στο πρόγραμμα και τέλος το 13.90% θεωρεί ότι δεν απαιτείται κανένας και ότι το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης θα πρέπει να διαχειρίζεται ο υπεύθυνος για τον συντονισμό και οι υπόλοιποι εκπρόσωποι θα συμμετέχουν (βλ. Διάγραμμα 4.18).

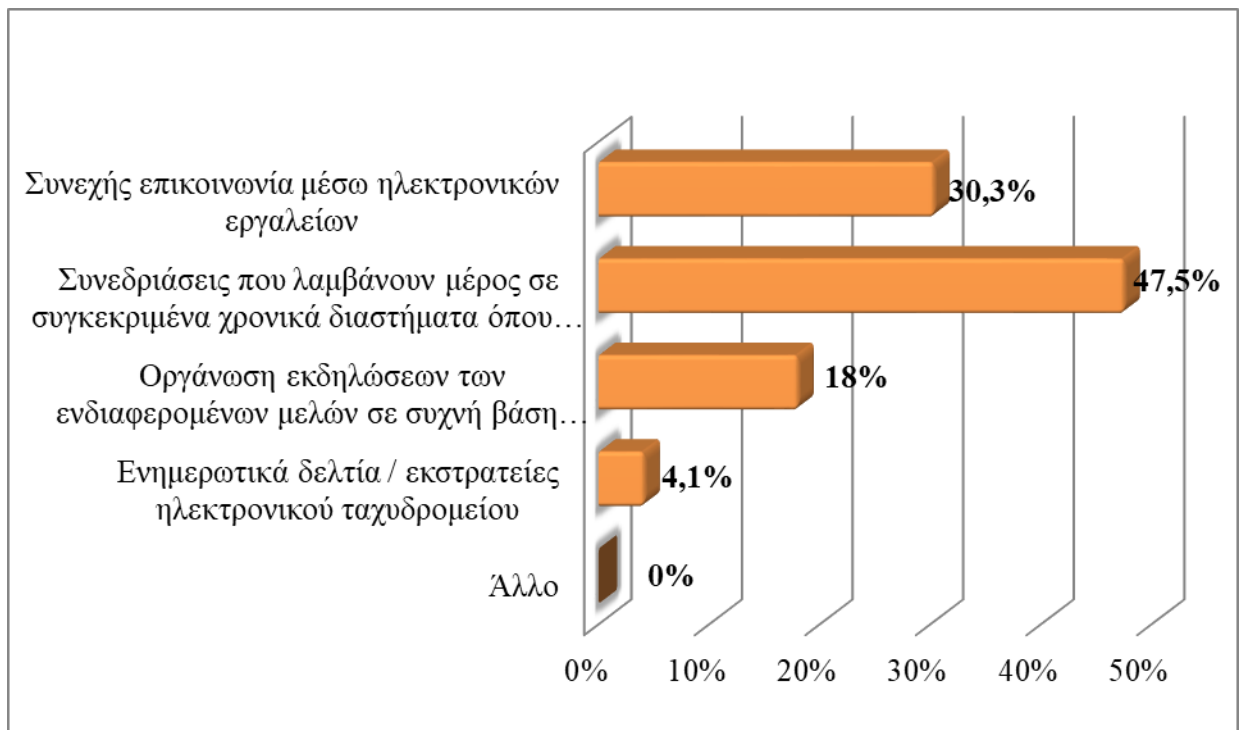
Ποιος πρέπει να είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης;

Διάγραμμα 4.18: Υπεύθυνος Διαχείρισης Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης

Το τέταρτο ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές ήταν ποιοι είναι, οι καλύτεροι τρόποι για την επίτευξη αποτελεσματικής επικοινωνίας και αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ των εταίρων ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης για την βιομηχανία. Η πλειοψηφία των ερωτώμενων φοιτητών (47.50%) θεωρούν τις συνεδριάσεις που θα λαμβάνουν μέρος σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα όπου οι εργοδότες και οι εκπρόσωποι των φορέων μπορούν να βρεθούν μαζί. Το 30.30% την συνεχή επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικών εργαλείων, το 18.00% την οργάνωση εκδηλώσεων των ενδιαφερομένων μελών σε συχνή βάση (π.χ. εκδηλώσεις ανοιχτής ημέρας που συνδιοργανώνονται από τους εργοδότες) και τέλος το 4.10% τα ενημερωτικά δελτία / εκστρατείες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (βλ. Διάγραμμα 4.19).

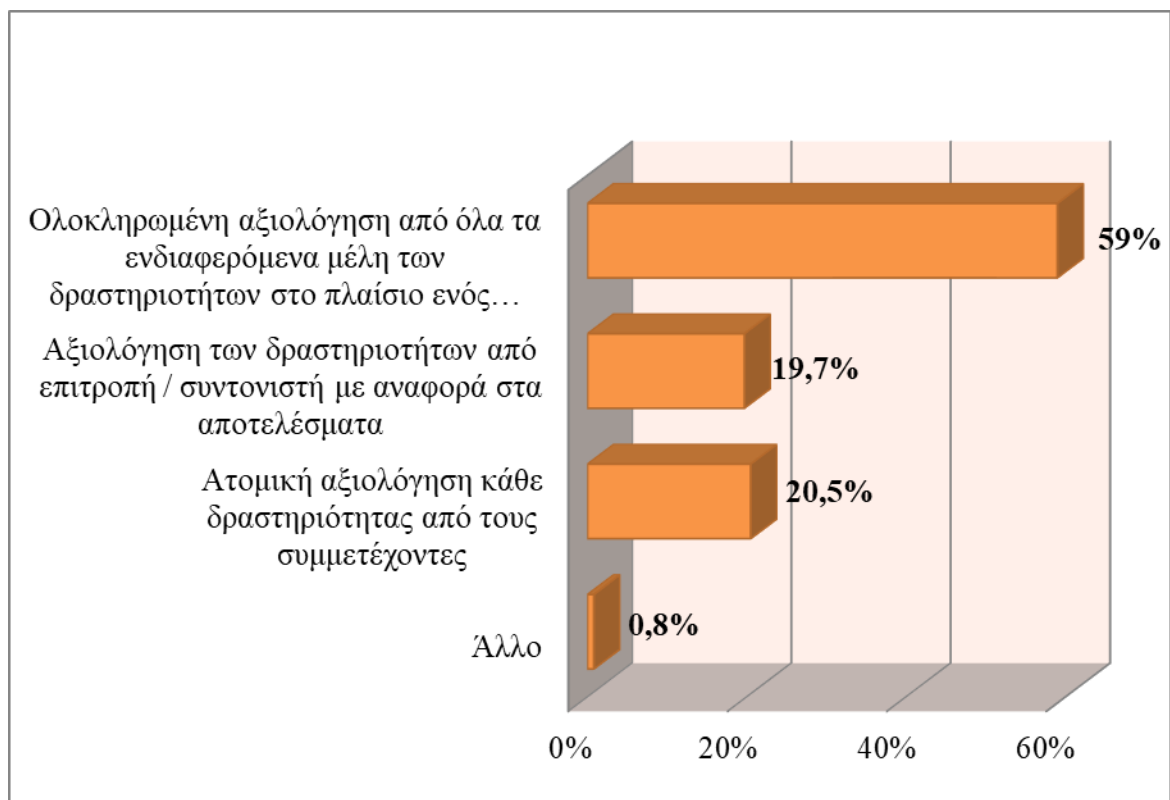
Ποιοι είναι κατά τη γνώμη σας, οι καλύτεροι τρόποι για την επίτευξη αποτελεσματικής επικοινωνίας και αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ των εταίρων ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης για την βιομηχανία;

Διάγραμμα 4.19: Καλύτεροι Τρόποι Επίτευξης Αποτελεσματικής Επικοινωνίας και Αμοιβαίας Κατανόησης Μεταξύ Εταίρων ενός Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης για την Βιομηχανία

Το πέμπτο ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές ήταν πως πιστεύουν ότι μπορεί να αξιολογηθεί ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης. Η πλειοψηφία των ερωτώμενων φοιτητών (59.00%) θεωρεί την ολοκληρωμένη αξιολόγηση από όλα τα ενδιαφερόμενα μέλη των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο ενός ηλεκτρονικού συστήματος (π.χ. ηλεκτρονική αξιολόγηση των προγραμμάτων σπουδών από όλα τα ενδιαφερόμενα μέλη) σαν ένα τρόπο αξιολόγησης του προγράμματος. Το 20.50% θεωρούν την ατομική αξιολόγηση κάθε δραστηριότητας από τους συμμετέχοντες ένα ιδανικό τρόπο και τέλος το 19.70% την αξιολόγηση των δραστηριοτήτων από επιτροπή / συντονιστή με αναφορά στα αποτελέσματα (βλ. Διάγραμμα 4.20).

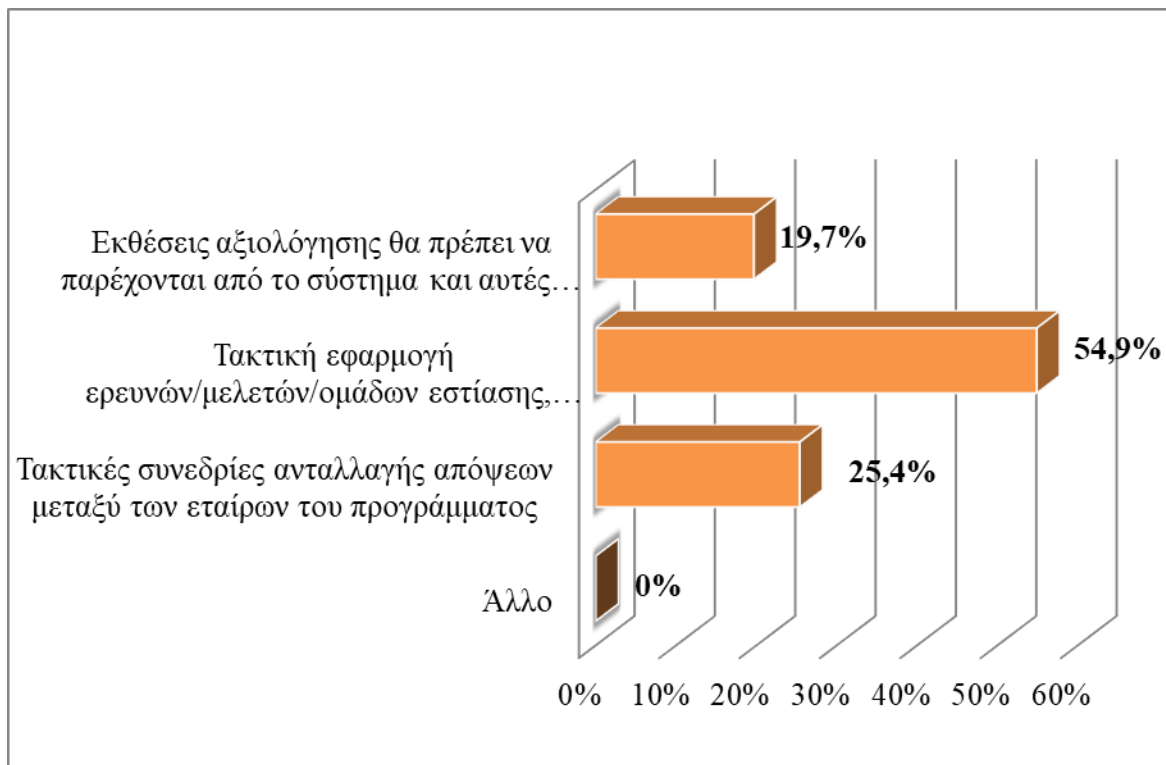
Πως πιστεύετε ότι μπορεί να αξιολογηθεί ένα πρόγραμμα πρακτικής

Διάγραμμα 4.20: Αξιολόγηση Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης

Το έκτο ερώτημα που κλήθηκαν να απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές ήταν πως μπορεί να βελτιωθεί ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης. Η πλειοψηφία των ερωτώμενων φοιτητών (54.90%) θεωρεί την τακτική εφαρμογή ερευνών/μελετών/ομάδων εστίασης, για να είναι συνεχώς ενημερωμένοι και για τον εντοπισμό κενών και αναδυόμενων προβλημάτων. Το 25.40% τις τακτικές συνεδρίες ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των εταίρων του προγράμματος και τέλος το 19.70% τις εκθέσεις αξιολόγησης οι οποίες θα πρέπει να παρέχονται από το σύστημα και αυτές θα πρέπει να αναθεωρούνται από το φορέα που είναι υπεύθυνος (βλ. Διάγραμμα 4.21).

Πως πιστεύετε ότι μπορεί να βελτιωθεί ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης;

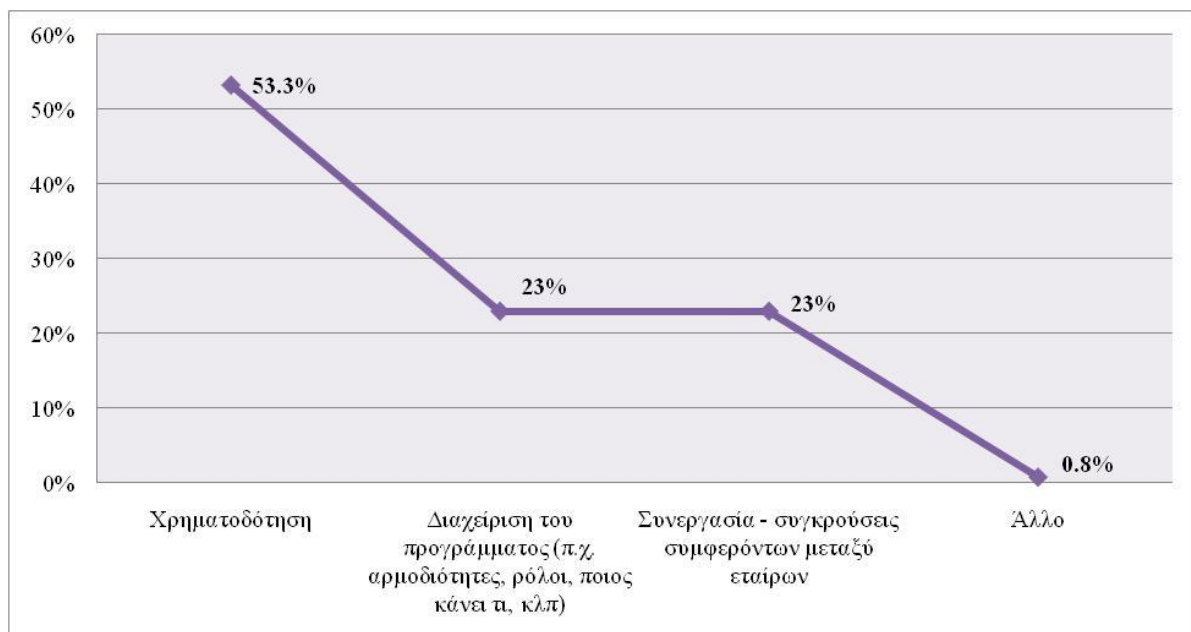
Διάγραμμα 4.21: Βελτίωση Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης

4.5 Προβλήματα και Παράγοντες Επιτυχίας

Στο πέμπτο μέρος του ερωτηματολογίου, οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να αξιολογήσουν προβλήματα και παράγοντες επιτυχίας ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης, επισημαίνοντας μόνο μία έλλειψη.

Το πρώτο ερώτημα που κλήθηκαν απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές ήταν ποιες είναι οι πιθανές προκλήσεις που μπορεί να αντιμετωπίσει ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης στο μέλλον κατά τη γνώμη τους. Η πλειοψηφία των ερωτώμενων φοιτητών (53.30%) ανέφεραν σαν πρόβλημα την χρηματοδότηση. Το 23.00% τη διαχείριση του προγράμματος (π.χ. αρμοδιότητες, ρόλοι, ποιος κάνει τι, κ.λπ.) και τέλος το 23.00% τη συνεργασία - συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ των εταιρών (βλ. Διάγραμμα 4.22).

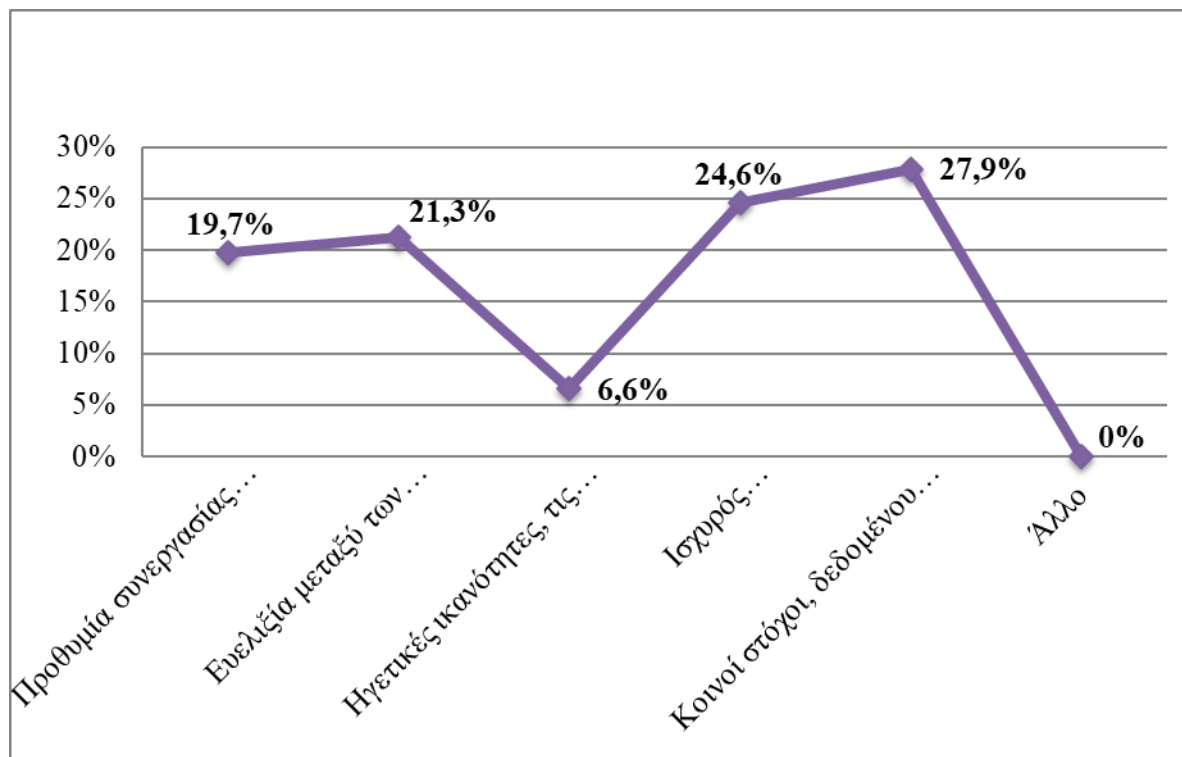
Κατά την άποψη σας, ποιες είναι οι πιθανές προκλήσεις που μπορεί να αντιμετωπίσει ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης στο μέλλον;

Διάγραμμα 4.22: Πιθανές Προκλήσεις που Μπορεί να Αντιμετωπίσει ένα Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης στο Μέλλον

Τέλος, το ερώτημα που κλήθηκαν απαντήσουν οι ερωτώμενοι φοιτητές ήταν, ποιοι είναι οι κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας για ένα επιτυχημένο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης κατά τη γνώμη τους. Η πλειοψηφία των ερωτώμενων φοιτητών (27.90%) θεωρεί σαν κυριότερο παράγοντα επιτυχίας, τους κοινούς στόχους, δεδομένου ότι οι εταίροι θα κινητοποιηθούν από ένα κοινό σύνολο κανόνων και οράματος. Το 24.60% τον ισχυρό προγραμματισμό και τις ειδικές ικανότητες (ως προς τον προγραμματισμό και την οργάνωση των δραστηριοτήτων του προγράμματος) και το 21.30% την ευελιξία μεταξύ των εταίρων, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι πληρούνται οι περισσότερες προτεραιότητες στο πλαίσιο του προγράμματος σε ποσοστό. Τέλος το 19.70% θεωρεί την προθυμία συνεργασίας και σχηματισμού εταιρικών σχέσεων και το 6.60% θεωρεί τις ηγετικές ικανότητες, τις οποίες θα έχουν όσοι ασχολούνται με τη διαχείριση των εταιρικών σχέσεων (βλ. Διάγραμμα 4.23).

Κατά την άποψη σας, ποιοι είναι οι κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας για ένα επιτυχημένο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης;

Διάγραμμα 4.23: Κρίσιμοι Παράγοντες Επιτυχίας ενός Επιτυχημένου Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης

4.6 Ερμηνεία αποτελεσμάτων έρευνας

Από την ανάλυση των δεδομένων της έρευνας προέκυψαν ορισμένα ενδιαφέροντα συμπεράσματα. Αφού καταγράψαμε τα αποτελέσματα της έρευνας, με τη βοήθεια της ποσοτικής μεθόδου του ερωτηματολογίου, γίνεται αντιληπτό ότι απόψεις των φοιτητών απαντούν στα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν.

Σε ότι αφορά το πρώτο ερευνητικό ερώτημα και τα υπο ερωτήματα του:

1. Ποια είναι τα δημογραφικά στοιχεία των ερωτώμενων φοιτητών
 - 1.1 Ποιά είναι η ηλικία των φοιτητών;
 - 1.2 Ποιο είναι το φύλο των φοιτητών;

Τα δημογραφικά στοιχεία των φοιτητών χαρακτηρίζουν τους ερωτώμενους φοιτητές που συμμετείχαν στην παρούσα ερευνητική διαδικασία. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνονται ερωτήσεις που αφορούσαν τα στοιχεία των συμμετεχόντων, όπως είναι η ηλικία και το φύλο. Από την ηλικία των φοιτητών συμπεραίνουμε ότι η πλειοψηφία (46,70%) που απάντησε το ερωτηματολόγιο αποτελούνταν από προπτυχιακούς φοιτητές του ΕΛΜΕΠΑ, μιας και οι ηλικίες τους κυμαίνονταν μεταξύ 20-25 ετών. Όσον αφορά το φύλο υπήρξε ισάξια αντιπροσώπευση τόσο των γυναικών όσο και των αντρών. Σε αυτό το ερευνητικό ερώτημα δεν χρειάζεται να δοθούν περαιτέρω εξηγήσεις μιας και τα αποτελέσματα είναι αρκετά σαφή από μόνα τους.

Σε ότι αφορά το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα και τα υπο ερωτήματα του:

2. Υπάρχει οποιαδήποτε συνεργασία μεταξύ τριτοβάθμιας και της βιομηχανίας;
 - 2.1 Υπάρχει επί του παρόντος οποιαδήποτε συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων που προσφέρουν προγράμματα πρακτικής άσκησης και των εργοδοτών στην βιομηχανία;

Η συνεργασία μεταξύ της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της βιομηχανίας, πραγματοποιείται μέσω της πρακτικής άσκησης. Σε ότι αφορά όμως την ύπαρξη επί του παρόντος κάποιας συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων που προσφέρουν προγράμματα πρακτικής άσκησης και των εργοδοτών στην βιομηχανία οι απόψεις δίστανται. Οι περισσότεροι φοιτητές (41.00%) απάντησαν θετικά, ότι γνωρίζουν τέτοια προγράμματα. Ενώ το αμέσως επόμενο ποσοστό (36.90%) ήταν εκείνοι που δεν γνώριζαν καμία τέτοια συνεργασία. Στην παρούσα ερώτηση σκοπός ήταν να γίνει μέσα σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο, όπου οι φοιτητές είχαν την επιλογή

να απαντήσουν μονολεκτικά και εντός καθορισμένων ορίων, εστιάζοντας στο εάν γνωρίζουν και όχι τι γνωρίζουν. Στις περισσότερες περιπτώσεις υπάρχει κάποιο είδος επίσημης και ανεπίσημης συνεργασίας μεταξύ ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και εργοδοτών (με τη μορφή πρακτικής άσκησης και υποτροφιών) (Selin, 1999; Yiu and Law, 2012; Zopiatis and Theocharous, 2013) όπου δίνεται αίσθηση ότι αυτή η μορφή βιωματικής μάθησης τείνει κυριαρχεί στην ατζέντα της ακαδημαϊκής κοινότητας - προσπάθειες συνεργασίας επιχειρήσεων (Aggett and Busby, 2011). Σύμφωνα και με τη βιβλιογραφία, υπάρχει ανάγκη ανατροφοδότησης της πρακτικής άσκησης και από τις τρεις ομάδες ενδιαφερομένων μελών. Επί του παρόντος, δεν υπάρχει επίσημη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των εργοδοτών στην βιομηχανία που προσφέρουν προγράμματα πρακτικής άσκησης στην Ελλάδα. Η ανάγκη και τα πλεονεκτήματα της συνεργασίας έχουν αναγνωριστεί, όμως πολλοί οργανισμοί δυσκολεύονται ακόμη να ενθαρρύνουν και να δημιουργήσουν συνεργασίες (de Wit-de Vries et al., 2019; Magdaleno et al., 2011; Borrelli et al., 1995). Παρ όλα αυτά αρκετοί μελετητές πρότειναν την ανάπτυξη ενός μοντέλου μεταξύ της βιομηχανίας και της εκπαίδευσης το οποίο θα είναι χρήσιμο για όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (Zopiatis και Constanti 2007). Αξίζει να επισημανθεί ότι τα πανεπιστήμια και οι βιομηχανικές συνεργασίες συνεχίζονται εδώ και πολλές δεκαετίες και τα τελευταία χρόνια η παγκόσμια συνδεσιμότητα και οι οικονομικές επιδιώξεις των πανεπιστημίων και των βιομηχανιών προώθησαν περαιτέρω τέτοιες συνεργασίες. Οι Tumuti, Wanderi και Lang'at-Thoruwa (2013) έκριναν ότι η συνεργασία και η εταιρική σχέση μεταξύ της εκπαίδευσης και των βιομηχανιών ή των επιχειρηματικών τομέων γίνεται γρήγορα ένα κοινό παγκόσμιο φαινόμενο για την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης αλλά και απαραίτητο χαρακτηριστικό της δια βίου μάθησης στα πανεπιστήμια.

2.2 Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης πρέπει να εμπλακούν περισσότερο με τη βιομηχανία;

Οι ερωτώμενοι φοιτητές μπήκαν στη διαδικασία να δηλώσουν κατά πόσο συμφωνούν ή όχι με την εμπλοκή των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τη βιομηχανία. Οι περισσότεροι (56.60%) υποστηρίζουν ότι θα έπρεπε να εμπλακούν περισσότερο με τη βιομηχανία. Δεν είναι τυχαίο που κανείς δεν διαφώνησε (0%). Τα πανεπιστήμια είναι οργανισμοί που διαδραματίζουν βασικό ρόλο στις σύγχρονες κοινωνίες, εκπαιδεύοντας μεγάλες αναλογίες του πληθυσμού και δημιουργώντας γνώση (Perkmann et al., 2013).

Μέρος της γνώσης των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι και η ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης. Χωρίς την πρακτική άσκηση ο φοιτητής δεν μπορεί να ολοκληρώσει το πρόγραμμα σπουδών του ώστε να κάνει προσπάθειες να ενταχθεί στην αγορά εργασίας και να διεκδικήσει μία θέση εργασίας στην βιομηχανία. Επομένως τα πανεπιστήμια έχουν μία σχέση αλληλεπίδρασης με τη βιομηχανία. Εκτός των άλλων, τα πανεπιστήμια λειτουργούν ως σημαντικός μοχλός οικονομικής ανάπτυξης και κάλυψης μέσω του ρόλου τους στην εκπαίδευση και την απορρόφηση, προσαρμογή και διάδοση της τεχνολογίας (Yusuf 2007). Από την πλευρά τους, οι Bramwell και Wolfe (2005) επισημαίνουν ότι τα πανεπιστήμια έχουν αναδυθεί ως κεντρικοί παράγοντες στην οικονομία της γνώσης, δεδομένου ότι θεωρούνται όλο και περισσότερο ως «σημαντικοί παράγοντες οικονομικής ανάπτυξης». Σύμφωνα και με την άποψη των Apostolakis et al., (2019), η συμμετοχή των καθηγητών στην παρακολούθηση της πρακτικής άσκησης πρέπει να είναι ισχυρότερη. Επομένως η συμβολή τους στον επιχειρηματικό κόσμο κρίνεται αναγκαία.

2.3 Οι εκπρόσωποι της βιομηχανίας πρέπει να συμμετέχουν στη διαδικασία σχεδιασμού προγραμμάτων σπουδών;

2.4 Οι εκπρόσωποι της βιομηχανίας πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία;

Στη συνέχεια οι φοιτητές μπήκαν στη διαδικασία να δηλώσουν κατά πόσο συμφωνούν ή όχι με τη συμμετοχή των εκπροσώπων της βιομηχανίας στη διαδικασία σχεδιασμού προγραμμάτων σπουδών. Ενα μεγάλο μέρος των φοιτητών (31.10%) είχε μία ουδέτερη άποψη για το θέμα. Ενώ συμφώνησαν αρκετοί αλλά όχι και τόσο σθεναρά (23.00%)

Όπως επίσης και στην ενεργή συμμετοχή των εκπροσώπων της βιομηχανίας στην εκπαιδευτική διαδικασία. Οι περισσότεροι φοιτητές είχαν πάλι μία ουδέτερη τοποθέτηση (30.10%). Όπως και λίγοι συμφώνησαν (16.40%).

Παρατηρήθηκε πως οι φοιτητές έδειξαν λιγότερη εμπιστοσύνη για τη βιομηχανία συγκριτικά με τα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Υπάρχει σημαντική δυσaréσκεια για το ρόλο των εργοδοτών στο πρόγραμμα. Οι εργοδότες δεν σέβονται το ίδρυμα της πρακτικής άσκησης και θεωρούν τους φοιτητές μόνο ως εργαζόμενους με χαμηλή αμοιβή (Apostolakis et al., 2019). Συχνά, οι επαγγελματίες αγνοούν τη λογική πίσω από τα προγράμματα πρακτικής άσκησης. Οι επαγγελματίες δεν καταλαβαίνουν ότι για τους ασκούμενους ο βασικός λόγος ύπαρξης της πρακτικής άσκησης είναι η μάθηση. Αντιθέτως, οι εργοδότες ενδιαφέρονται για τις άμεσες

ανάγκες και τις προτεραιότητές της επιχείρησης ή του φορέα τους. Έτσι λοιπόν, από την πλευρά τους οι φοιτητές δεν μπορούν να αναγνωρίσουν και να κρίνουν τον πραγματικό ρόλο των εργοδοτών. Ο οποίος στην προκείμενη περίπτωση κρίνεται περιορισμένος. Ωστόσο αυτό δεν σημαίνει ότι η βιομηχανία πρέπει να μείνει αδρανής.

2.5 Τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις πρέπει να αναζητήσουν νέες στρατηγικές συνεργασίες;

Μετέπειτα ερωτήθηκαν οι φοιτητές εάν συμφωνούν με το ότι τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις πρέπει να αναζητήσουν νέες στρατηγικές συνεργασίες μαζί. Η συντριπτική πλειοψηφία (60.00%) υποστηρίζει την άποψη αυτή ενώ κανείς δεν διαφώνησε.

Είναι σημαντικό το γεγονός πως οι φοιτητές ως εξωτερικοί παρατηρητές αντιλαμβάνονται ότι η συνεργασία μεταξύ τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και βιομηχανίας αποτελεί μονόδρομο. Από κάπου πρέπει να γίνει η αρχή. Το κλειδί σε αυτό αποτελούν οι νέες στρατηγικές συνεργασίες. Όπου θα υπάρχει ισχυρότερη αλληλεπίδραση μεταξύ των επιχειρηματιών και των εκπαιδευτών με σκοπό την ανταλλαγή ιδεών και γνώσεων. Αυτό αποτελεί ένα καινοτόμο σχέδιο, μιας και δεν υπάρχουν άμεσες συνεργασίες επί του παρόντος μεταξύ αυτών των δύο ενδιαφερομένων. Ελάχιστες οι πιθανότητες να μην προσφέρει οφέλη μιας και από μόνη της η συνεργασία αποτελεί κέρδος για όλους. Επιπρόσθετα η εμπιστοσύνη θα αποτελέσει μία από τις δραστηριότητες που θα ενισχύσει τις νέες αυτές στρατηγικές συνεργασίες.

2.6 Οι επαγγελματίες της βιομηχανίας μπορούν να προσφέρουν γνώση προστιθέμενης αξίας και πρακτικής εμπειρίας στην τάξη;

Όσον αφορά την εμπλοκή των επαγγελματιών της βιομηχανίας στην τάξη ώστε να προσφέρουν γνώση προστιθέμενης αξίας και πρακτικής εμπειρίας στους φοιτητές. Η πλειοψηφία συμφώνησε (46.70%). Ενώ επικράτησε και μία ουδέτερη στάση (23.10%) εξίσου σημαντική. Από την οπτική των φοιτητών, ο ρόλος των ενδιαφερομένων μελών (εργοδότες-πανεπιστήμια) είναι καθορισμένος για τον καθένα. Οι επαγγελματίες της βιομηχανίας είναι οι πλέον κατάλληλοι για το κομμάτι της πρακτικής εμπειρίας, γιατί άλλωστε να μην για το κομμάτι της πρακτικής εμπειρίας στην τάξη; Επιπρόσθετα έχουν την τεχνογνωσία που χρειάζεται να ξέρει ένας απόφοιτος για να ενταχθεί στην αγορά εργασίας. Αυτό βέβαια σημαίνει ότι οι ειδικοί της βιομηχανίας θα πρέπει να είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι για ένα

τέτοιο εγχείρημα. Ανέκαθεν η εργασία με τους εργοδότες είναι γεγονός για τη ζωή και ιδιαίτερα την μετέπειτα καριέρα των φοιτητών (Wilson, 2015). Σύμφωνα και με τους Parlow & Röchter (2016), το περιεχόμενο και οι εργασιακές διαδικασίες έχουν γίνει όλο και πιο περίπλοκες και απαιτούν εργαζόμενους με εκπαίδευση και προσόντα υψηλού επιπέδου. Ταυτόχρονα, ο αριθμός των νέων που αγωνίζονται για εκπαίδευση σε πανεπιστημιακό επίπεδο έχει αυξηθεί. Τα πανεπιστήμια πρέπει να ανταποκριθούν σε αυτές τις εξελίξεις εντάσσοντας τους ειδικούς στο κομμάτι της προσφοράς γνώσης στους φοιτητές.

2.7 Τα τρέχοντα εκπαιδευτικά προγράμματα των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων αντικατοπτρίζουν τη γνώση του χώρου εργασίας;

Οι απόψεις των φοιτητών για το αν τα τρέχοντα εκπαιδευτικά προγράμματα των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων αντικατοπτρίζουν τη γνώση του χώρου εργασίας δίστανται. Σε αυτήν την ερώτηση τα ποσοστά συμφωνίας (9.80%) και διαφωνίας (7.40%) αποτέλεσαν τα χαμηλότερα ποσοστά. Ενώ η ουδέτερη τοποθέτηση των φοιτητών διατήρησε την υψηλή της θέση (45.90%). Το τοπίο σε αυτό τον τομέα είναι θολό από την μεριά των φοιτητών και οι απαντήσεις μπερδεμένες. Σκοπός των εκπαιδευτικών προγραμμάτων είναι η παροχή γνώσης, ώστε να εντάξουν τον φοιτητή στον πραγματικό χώρο και συνθήκες της αγοράς εργασίας στο μετέπειτα ξεκίνημα του. Τα πανεπιστήμια ανταποκρίνονται στην ανάγκη προετοιμασίας αποφοίτων για χώρους εργασίας τον 21 αιώνα (DETYA, 2000; CIHE, 1996; Harvey et al, 1997). Ενώ οι ακαδημαϊκοί έχουν τον διδακτικό ρόλο στη ζωές των φοιτητών και οι γνώσεις τους καλύπτουν ένα μεγάλο εύρος πληροφοριών, δεν είναι σε θέση να γνωρίζουν τι ακριβώς συμβαίνει στον χώρο της βιομηχανίας. Οι μόνοι οι οποίοι μπορούν να δώσουν μία σαφή εικόνα του χώρου αυτού είναι οι ίδιοι οι επαγγελματίες της βιομηχανίας. Επομένως όση προσπάθεια και να γίνει από το μέρος των εκπαιδευτικών και των τρεχόντων εκπαιδευτικών προγραμμάτων δεν μπορούν να καλύψουν εκτεταμένα τη γνώση αυτή. Παρ όλα αυτά γίνεται μία αξιόλογη προσπάθεια από τη μεριά της εκπαίδευσης να εντάξουν τους φοιτητές στο περιβάλλον της αγοράς εργασίας.

2.8 Οι επαγγελματίες της βιομηχανίας είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι για να διδάξουν σε επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης;

Στη συνέχεια τέθηκε η ερώτηση εάν οι επαγγελματίες της βιομηχανίας είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι για να διδάξουν σε επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η πλειοψηφία

(36.10%) των φοιτητών είχε μία ουδέτερη γνώμη. Ενώ τα ποσοστά συμφωνίας και διαφωνίας παρέμειναν χαμηλά. Οι ειδικοί της βιομηχανίας μπορούν να φέρουν εμπειρίες και προσδοκίες για να βοηθήσουν τους φοιτητές να προετοιμαστούν για θέσεις εισόδου σε βιομηχανίες όπου η ακρίβεια, η επάρκεια και η ικανότητα είναι κρίσιμης σημασίας (Geraldyn, 2015). Επομένως, οι ειδικοί θεωρητικά έχουν την τεχνογνωσία και όλους τους διαθέσιμους πόρους να μεταλαμπαδεύουν τις γνώσεις και την εμπειρία τους. Αντίθετη άποψη είχαν οι Judson and Taylor (2014), σύμφωνα με τους οποίους ότι παρά την αυξημένη προσοχή που αφιερώνεται στην ανάγκη για ειδικευμένους και καλά εκπαιδευμένο νεαρό προσωπικό, έχει εντοπιστεί ένα «χάσμα δεξιοτήτων» στη βιομηχανία. Κρίνοντας ότι οι ειδικοί της βιομηχανίας δεν είναι εκπαιδευμένοι να διδάξουν. Σε αυτό το επιχείρημα έρχονται να συμφωνήσουν οι Parlow & Röchter, (2016), όπου αναφέρουν ότι οι εταιρείες χρειάζονται εξειδικευμένο προσωπικό το οποίο είναι σε θέση να εφαρμόσει θεωρητικές γνώσεις και γνωστικές ικανότητες σε πολύπλοκες εργασίες και διαδικασίες στο χώρο εργασίας. Άλλωστε αυτόν τον ρόλο τον έχουν οι εκπαιδευτικοί. Μόνο που εκείνοι στερούνται σε εμπειρική γνώση. Επιπλέον, εάν οι ίδιοι οι ειδικοί θέλανε να προωθήσουν τις γνώσεις τους θα μπορούσαν να το είχαν κάνει ήδη στο πεδίο της πρακτικής άσκησης. Παρ' όλα αυτά, σύμφωνα με τον Geraldyn (2015), η σωστή διδασκαλία από επαγγελματίες του κλάδου βοηθά να διασφαλιστεί ότι οι φοιτητές είναι σωστά εκπαιδευμένοι στις επαγγελματικές περιοχές που ακολουθούν. Όπως έδειξαν άλλωστε και τα αποτελέσματα άλλου ερευνητικού ερωτήματος οι απόψεις των φοιτητών ήταν θετικές στο εάν οι επαγγελματίες της βιομηχανίας μπορούν να προσφέρουν γνώση προστιθέμενης αξίας και πρακτικής εμπειρίας στην τάξη. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι σε επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα μπορούν να είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι. Η παρούσα ερώτηση είναι αντίστροφη της προηγούμενης όπου τέθηκε το ερώτημα εάν τα τρέχοντα εκπαιδευτικά προγράμματα των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων αντικατοπτρίζουν τη γνώση του χώρου εργασίας. Αξίζει να επισημανθεί ότι και στις δύο ερωτήσεις, η πλειοψηφία είχε μία ουδέτερη άποψη και για τα δύο θέματα.

2.9 Οι απόφοιτοι εκπαιδευτικών ιδρυμάτων δεν είναι καλά προετοιμασμένοι για την επιτυχή ένταξη τους στο εργατικό δυναμικό;

Έπειτα οι φοιτητές απάντησαν εάν πιστεύουν ότι απόφοιτοι εκπαιδευτικών ιδρυμάτων δεν είναι καλά προετοιμασμένοι για την επιτυχή ένταξη τους στο εργατικό δυναμικό. Οι

περισσότεροι φοιτητές (34.40%) δεν είχαν άποψη επί του θέματος. Ενώ αρκετοί (20.40%) συμφώνησαν. Είναι κοινά αποδεκτό ότι οι απόφοιτοι έχουν έλλειψη από ορισμένες δεξιότητες και ικανότητες. Αυτό όμως δεν τους καθιστά ανίκανους ως προς το αντικείμενο των σπουδών τους αλλά και την είσοδο τους στην αγορά εργασίας. Παρόλα αυτά σύμφωνα με μελέτες οι ακαδημαϊκοί, υποστηρίζουν ότι οι απόφοιτοι είναι έτοιμοι για την ένταξη τους στη βιομηχανία. Μία πρόσφατη μελέτη που πραγματοποιήθηκε από το Gallup (Gallup Lumina Foundation, 2013) ανέφερε ότι το 96% των ακαδημαϊκών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι σίγουροι για την ποιότητά των απόφοιτων και την ικανότητά τους να αντιμετωπίζουν τα προβλήματα της πραγματικής ζωής στον επιχειρηματικό κόσμο (Wilson, 2015). Σε αντίθεση με τους εργοδότες που δεν συμμερίζονται την ίδια άποψη. Μόνο το 11% των εκπροσώπων των επιχειρήσεων είναι θετικό για τους αποφοίτους ικανότητα αντιμετώπισης πραγματικών περιπτώσεων και επιχειρηματικών απαιτήσεων (Wilson, 2015). Συνεπώς κάθε ενδιαφερόμενο μέλος έχει διαφορετική άποψη και αυτό συμβαίνει διότι κανένας δεν έχει επίγνωση των δραστηριοτήτων των άλλων. Ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης, θα μπορούσε να βοηθήσει ώστε να καλύψει τα κενά που έχουν οι φοιτητές και να τους δώσει σιγουριά στα πρώτα τους βήματα.

2.10 Η εμπλοκή του εργοδότη στην εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί προτεραιότητα για τη βελτίωση της σχετικότητας και της ανταγωνιστικότητας των προγραμμάτων σπουδών;

Τέλος η εμπλοκή του εργοδότη στην εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί προτεραιότητα για τη βελτίωση της σχετικότητας και της ανταγωνιστικότητας των προγραμμάτων σπουδών. Από τις απόψεις διαπιστώθηκε ότι πάλι οι περισσότεροι ερωτώμενοι φοιτητές είχαν ουδέτερη άποψη (36,10%) ενώ ελάχιστοι συμφώνησα ή διαφώνησαν. Οι φοιτητές σε πολλά θέματα δεν μπορούν να εκφέρουν άποψη μιας και έχουν περιορισμένη οπτική σε θέματα που έχουν να κάνουν τόσο με τη βιομηχανία όσο και με την εκπαίδευση. Όσον αφορά τη βελτίωση της σχετικότητας και της ανταγωνιστικότητας των προγραμμάτων σπουδών, θα μπορούσε να ειπωθεί ότι δεν είναι αποκλειστικά στην ευχέρεια της βιομηχανίας ώστε με τη συμβολή της να βελτιώσει τις συνθήκες των προγραμμάτων σπουδών. Αυτό έχει να κάνει σίγουρα με πολλούς επιπλέον παράγοντες. Παρ όλα αυτά αδιαμφισβήτητο είναι το γεγονός ότι συμμετοχή ενός ειδικού στη βιομηχανία μόνο κέρδη μπορεί να επιφέρει στην εκπαιδευτική διαδικασία. Μέχρι σήμερα η συμμετοχή των εργοδοτών στην εκπαιδευτική διαδικασία

τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι ανύπαρκτη. Η εμπλοκή του εργοδότη μέσω της ανάπτυξης προγραμμάτων βοηθάει ώστε τα ενδιαφερόμενα μέρη να χτίσουν και να διατηρήσουν ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Μια τριμερής συνεργασία μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερομένων στον τομέα (επαγγελματίες, ακαδημαϊκοί και φοιτητές) θα μπορούσε να δημιουργήσει τις απαραίτητες συνέργειες για τη δημιουργία ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων (Apostolakis, A., Dimou, I. and Viskadouraki, I., 2019). Αλλά και οι Sendogdou and Ντίκεν, (2013); Ivascu et al., (2016) υποστηρίζουν ότι τα επιτυχημένα προγράμματα πρακτικής άσκησης μπορεί να δημιουργήσουν ανταγωνιστικά πλεονέκτημα για όλους όσοι εμπλέκονται μέσω αυξημένων συνεργιών. Όπως επισημαίνει ο Dodgson (1993), οι συνεργασίες πανεπιστημίου-βιομηχανίας θεωρούνται ως μία από τις ευρέως χρησιμοποιούμενες διαδραστικές βέλτιστες πρακτικές, σαν ένα ισχυρό εργαλείο για τη δημιουργία ενός ευχάριστου περιβάλλοντος για τεχνολογικές καινοτομίες και ενίσχυση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας προωθώντας τελικά τα συμφέροντα των επιχειρήσεων αλλά και του ακαδημαϊκού τομέα σε όλο τον κόσμο.

Σε ότι αφορά το τρίτο ερευνητικό ερώτημα και τα υπο ερωτήματα του:

3. Ποιά είναι τα κέρδη που αναμένονται από το θεσμό της πρακτικής άσκησης;

3.1 Ποια είναι τα κέρδη που αναμένονται από ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης για τους εργοδότες;

Τα οφέλη που αναμένεται να προκύψουν από ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης για όλα τα ενδιαφερόμενα μέλη είναι αδιαμφισβήτητα και αντιληπτά. Όλοι, θεωρητικά, είναι πεπεισμένοι με τα πλεονεκτήματα που θα υπάρξουν μέσα από την επαφή τους με τέτοια προγράμματα.

Όσον αφορά τα κέρδη που αναμένεται να προκύψουν για τους εργοδότες της βιομηχανίας με τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης. Από τη διερεύνηση των απόψεων των φοιτητών, φάνηκε ότι είχαν επίγνωση των πιθανών κερδών ως προς τη βιομηχανία. Η πλειοψηφία (50.00%) δήλωσε σαν βασικό αναμενόμενο κέρδος το έτοιμο εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό και το επόμενο υψηλό ποσοστό (13.10%) δήλωσε την πρόσβαση σε ένα ειδικευμένο μετα-πτυχιακό εργατικό δυναμικό. Επιβεβαιώνοντας την υπάρχουσα βιβλιογραφία, η οποία αναφέρει ότι οι εργοδότες θα μπορούσαν να επωφεληθούν από την πρόσβαση σε εξειδικευμένο μεταπτυχιακό εργατικό δυναμικό (Sendogdou and Diken, 2013; Santoro and Chakrabarti, 2002; Ankrah and Al-Tabbaa, 2015). Το καλά εκπαιδευμένο

προσωπικό μπορεί να προσφέρει πολλαπλά οφέλη για τη βιομηχανία (Apostolakis, A., Dimou, I. and Viskadouraki, I., 2019). Να προσφέρει αρκετά οφέλη, τόσο στη λειτουργία της εταιρείας όσο και στους ίδιους τους εργοδότες. Ο Peter Drucker, ένας επαγγελματίας γκουρού λέει ότι «το πιο σημαντικό που πρέπει να θυμάστε για κάθε επιχείρηση είναι ότι δεν υπάρχουν αποτελέσματα μέσα σε αυτούς τους τοίχους. Το αποτέλεσμα είναι ένας ικανοποιημένος πελάτης». Οι επιχειρήσεις πρέπει να εκτιμήσουν το γεγονός ότι μπορούν να αναπτυχθούν ως επιχειρηματικές οντότητες μέσω της ανάπτυξης νέων εννοιών και προϊόντων (Apostolakis, A., Dimou, I. and Viskadouraki, I., 2019).

Ακολουθεί το 11.70% των φοιτητών, όπου η γνώμη τους έρχεται σε πλήρη συμφωνία με τις απόψεις των Pizam et al., (2013); Sherwood et al., (2004), ότι η πρόσβαση σε γνώση, εγκαταστάσεις και υπηρεσίες αποτελεί ένα σημαντικό κέρδος για τους εργοδότες. Ωστόσο εντύπωση έκανε το γεγονός ότι στις χαμηλές θέσεις των ποσοστών υπήρξε το φθηνό εργατικό δυναμικό με μόλις 0.16%, η θέση και η φήμη (2.50%) των εργοδοτών.

Είναι ευρέως γνωστό ότι η πρακτική άσκηση αποτελεί πλεονέκτημα για τις επιχειρήσεις και τους εργοδότες, οι οποίοι προσπαθούν να εκμεταλλευτούν τα φθηνά εργατικά των φοιτητών και την έτοιμη γνώση που ήδη κατέχουν. Ως επί το πλείστον, ένα από τα οφέλη για τους εργοδότες σχετίζεται με το χαμηλότερο κόστος για ενδοεπιχειρησιακή εκπαίδευση (επειδή οι μαθητές θα είχαν ήδη εκπαιδευτεί σωστά από τα πανεπιστήμια) (Pizam et al., 2013; Ankrah and Al-Tabbaa, 2015). Παρ' όλα αυτά, οι φοιτητές δεν τα θεωρούν εξίσου σημαντικά κέρδη για τον εργοδότη όπως τα υπόλοιπα.

3.2 Ποια είναι τα κέρδη που αναμένονται από ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης για τους ακαδημαϊκούς και τα πανεπιστημιακά ιδρύματα;

Όσον αφορά τα κέρδη που αναμένεται να προκύψουν για τους ακαδημαϊκούς και τα πανεπιστημιακά ιδρύματα με τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης. Από την ανάλυση των απόψεων των φοιτητών, διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία (36.10%) θεωρεί σαν κέρδος τη συνεχή ενημέρωση των αναγκών της βιομηχανίας, η οποία οδηγεί σε πιο σχετική διδασκαλία και έρευνα και ακολουθεί με ποσοστό 20.50% τα επικαιροποιημένα και σύγχρονα προγράμματα σπουδών. Τα προγράμματα πρακτικής άσκησης αποτελούν ευκαιρίες για τα εκπαιδευτικά ιδρύματα να αναβαθμίσουν την εγγραφή των φοιτητών και να προετοιμάσουν το πρόγραμμα σπουδών τους (Anjum, 2020). Ως επί το πλείστον, αυτό θα μπορέσει να αποτελέσει ένα σκαλοπάτι για τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα, για την

καλύτερη εξέλιξη των προγραμμάτων σπουδών τους. Αλλά και να αναδείξει την ύπαρξη των ανώτατων ιδρυμάτων της χώρας. Οι μέντορες φαίνεται να έχουν κολλήσει στην πρακτική της επίβλεψης των απομνημονευμάτων ή των ερευνητικών έργων που έχουν ήδη αντιμετωπίσει και απέχουν από την έρευνα δράσης (O tara, 2014).

Με τον τρόπο αυτό δημιουργείται καλύτερη εντύπωση στους εργοδότες οι οποίοι δεν έχουν την καλύτερη άποψη για την διδασκαλία αφού υποστηρίζουν ότι οι απόφοιτοι των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων έχουν πιο θεωρητικό υπόβαθρο και παντελής έλλειψης πρακτικών δεξιοτήτων. Επιπρόσθετα, κέρδος θεώρησαν οι ερωτώμενοι φοιτητές για τα ακαδημαϊκά ιδρύματα, τη βελτίωση της απασχολησιμότητας των αποφοίτων σε ποσοστό 18.00%. Σύμφωνα με τους Apostolakis, A., Dimou, I. and Viskadouraki, I., (2019), η απασχολησιμότητα των αποφοίτων και η βελτίωση τους θα ωφελούσε τους ακαδημαϊκούς. Όστε να αναδειχτεί ο ρόλος που διαδραματίζουν στη σταδιοδρομία τους. Αξίζει να επισημανθεί όμως, ότι η χαμηλή απασχολησιμότητα των αποφοίτων δεν επηρεάζεται αποκλειστικά και μόνο από την εκπαίδευση αλλά και από πολλούς άλλους παράγοντες, όπως είναι η οικονομία. Συνεπώς δεν είναι ξεκάθαρο το τοπίο σε αυτό το σημείο.

Πάλι στις χαμηλές θέσεις των ποσοστών υπήρξε η θέση και η φήμη με μόλις 1.60%, την οποία δεν λαμβάνουν τόσο υπόψη αλλά και η πρόσβαση σε ακατέργαστα δεδομένα που παρέχονται από τον εργοδότη σε ποσοστό 4.40%. Κάτι που προκαλεί ερωτηματικά, μιας και η πρόσβαση σε τέτοιους είδους πληροφορίες θα αποτελούσε χρήσιμο υλικό για την εκπαίδευση. Όπως υποστηρίζουν και οι Apostolakis, A., Dimou, I. and Viskadouraki, I., (2019), η πρόσβαση σε ανεπεξέργαστα δεδομένα που παρέχεται από τους εργοδότες και η πρόσβαση σε πόρους βιομηχανικού επιπέδου θα ήταν πολύ χρήσιμο για την ακαδημαϊκή κοινότητα.

3.3 Ποια είναι τα κέρδη που αναμένονται από ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης για τους φοιτητές των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων;

Τέλος όσον αφορά τα κέρδη που αναμένεται να προκύψουν για τους φοιτητές των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων με τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης. Από την ανάλυση των απόψεων των φοιτητών, διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία (34.40%) θεωρεί σαν αναμενόμενο κέρδος την επαγγελματική εμπειρία. Η ίδια η πρακτική δεν αντιμετωπίζεται σοβαρά από κανένα ενδιαφερόμενο μέλος, πόσο μάλλον σαν επαγγελματική εμπειρία. Ενώ κατά βάση ο πρωταρχικός σκοπός της πρακτικής είναι να προσφέρει στον

φοιτητή εμπειρία, αυτό είναι κάτι που δεν συμβαίνει πλέον. Η πρακτική άσκηση πρέπει να παρέχει το πλαίσιο για την επαγγελματική προετοιμασία των φοιτητών και να συμβάλλει στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτισή τους (Δάσιου κ.ά., 1995. Meyer, 2009). Οι προπτυχιακοί φοιτητές υπογραμμίζουν τη σημαντική συμβολή των πρακτικών ασκήσεων στην κατάρτισή τους, στην επαγγελματική ανάπτυξη καθώς και στη διαμόρφωση της επαγγελματικής τους ταυτότητας (Ifanti & Fotoroulou, 2010. Kaldi, 2009. Yuan & Lee, 2016). Επιπρόσθετα, κέρδος θεώρησαν οι ερωτώμενοι φοιτητές τις ευκαιρίες ανάπτυξης δεξιοτήτων σχετικών με το χώρο εργασίας σε ποσοστό 26.20% και ακολουθούν οι ευκαιρίες για μάθηση στο χώρο εργασίας με ποσοστό 10.70%. Η τριτοβάθμια εκπαίδευση αναμένεται ότι θα βοηθήσει τα άτομα να αποκτήσουν ικανότητες που θα εξελίσουν την καριέρα τους ή ακόμα και θα συμβάλλει στο να επιτύχουν προσωπικά επιτεύγματα (Al-Fattal & Ayoubi, 2013· Suarman κ. ά., 2013· Mainardes κ. ά., 2012). Οι ασκούμενοι επιβαρύνονται υπερβολικά με καθημερινές δουλειές που δεν προσθέτουν στις μαθησιακές τους δραστηριότητες και την ακαδημαϊκή τους εξέλιξη (Apostolakis, A., Dimou, I. and Viskadouraki, I., 2019). Μέσω ενώ τέτοιου προγράμματος – συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερομένων μελών, ο φοιτητής θα είναι σε θέση να αντιληφθεί τις προσωπικές του δεξιότητες και προτιμήσεις.

Θα περίμενε κανείς η απασχολησιμότητα να επικρατεί επίσης στην κορυφή. Οι φοιτητές αναμένουν τις προοπτικές μιας καλής δουλειάς να ενισχυθούν με την τριτοβάθμια εκπαίδευση και κατά συνέπεια, την τοποθέτησή τους στην αγορά εργασίας (Martínez & Toledo, 2013 Mainardes κ. ά., 2012· Long κ. ά., 2003· Davies, 2002). Κάτι το οποίο δεν συμβαίνει. Δυστυχώς η άρνηση πολλών επιχειρήσεων να δέχονται φοιτητές τόσο για πρακτική άσκηση όσο και για απασχόληση αργότερα συνεχίζει να επικρατεί στην αγορά εργασίας. Στις τελευταίες θέσεις των ποσοστών επικράτησαν οι υποτροφίες (4,90%) και τα βραβεία (0%) μιας και οι φοιτητές δεν τα θεώρησαν κίνητρα ή αρκετά για να παρακινήσουν τους ίδιους να κάνουν καλύτερα. Όπως δεν έγινε και καμία αναφορά στον μικρό μισθό που δίνεται στους φοιτητές μέσω της πρακτικής άσκησης. Παρ' όλο που οι Apostolakis, A., Dimou, I. and Viskadouraki, I., (2019) υποστηρίζουν ότι ο μικρός μισθός που δίνεται στους φοιτητές μέσω αυτού του είδους προγραμμάτων πρακτικής άσκησης αποτελεί εμπόδιο της πρακτικής άσκησης.

Σε ότι αφορά το τέταρτο ερευνητικό ερώτημα και τα υπό ερωτήματα του:

4. Ποιά είναι τα διοικητικά και επιχειρησιακά ζητήματα ενός προγράμματος πρακτικής

άσκησης;

4.1 Ποιοι είναι οι τρόποι χρηματοδότησης ενός επιτυχημένου προγράμματος πρακτικής άσκησης;

Η ανάπτυξη ενός επιτυχημένου προγράμματος πρακτικής άσκησης επιφέρει πολλαπλά οφέλη για τους φοιτητές, τους εκπαιδευτικούς και τους εργοδότες. Για να συμβεί αυτό, πρέπει να επιλύσει κάποια βασικά διοικητικά και επιχειρησιακά ζητήματα που αναμένεται να προκύψουν. Ένα από αυτά τα ζητήματα είναι ο τρόπος χρηματοδότησης. Είναι ευρέως γνωστό ότι η ανώτατη εκπαίδευση στην Ελλάδα αποτελεί δημόσιο αγαθό και η φοίτηση στα Α.Ε.Ι. είναι δωρεάν. Επομένως τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό του κράτος. Δεν συμβαίνει πάντα το ίδιο και για τα προγράμματα πρακτικής άσκησης. Στην προκείμενη περίπτωση για τους τρόπους χρηματοδότησης ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης οι απόψεις των ερωτώμενων φοιτητών ποικίλουν. Οι περισσότεροι (34.40%) απάντησαν ότι θεωρούν κατάλληλο τρόπο την τακτική χρηματοδότηση από τους εργοδότες. Λογικό, αν αναλογιστεί κανείς ότι οι εργοδότες της βιομηχανίας αποτελούν τον μοναδικό φορέα απασχόλησης των φοιτητών κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης. Οι επιχειρήσεις είναι αυτές που έχουν υποχρέωση να απασχολούν φοιτητές της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης που θέλουν να πραγματοποιήσουν την άσκηση στο επάγγελμα. Και οι εργοδότες με τη σειρά τους επωφελούνται των κερδών από την απασχόληση των φοιτητών.

Αρκετοί φοιτητές (18.90%) υποστήριξαν σαν τρόπο χρηματοδότησης την τακτική χρηματοδότηση από τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα οποία φέρουν και εκείνοι ευθύνη ως προς την διεκπεραίωση της πρακτικής άσκησης των φοιτητών κατά τη διάρκεια ολοκλήρωσης των προγραμμάτων σπουδών. Ακολούθησε το ποσοστό 16.40%, που θεωρεί σαν τρόπο χρηματοδότησης την αυτο-χρηματοδότηση μέσω τακτικών μελών. Όσον αφορά τις δωρεές, οι φοιτητές δεν ήταν ήταν ιδιαίτερα θετικοί. Άλλωστε, η δωρεά, δεν μπορεί να αποτελέσει μία σταθερή και συστηματική πηγή χρηματοδότησης για μία επιτυχημένη επένδυση.

4.2 Ποιος θεωρείται καταλληλότερος υπεύθυνος για τον συντονισμό ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης;

4.3 Ποιος θεωρείται καταλληλότερος υπεύθυνος τη διαχείριση ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης;

Κατά την δημιουργία ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης χρειάζεται να υπάρξει κάποιος που θα είναι υπεύθυνος για κάποιες αρμοδιότητες. Ένα επιτυχημένο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης θα πρέπει να ανατεθεί σε κάποιον που θα είναι υπεύθυνος τόσο για τον συντονισμό του όσο και για τη διαχείριση του. Ως προς το ποιος θα πρέπει να οριστεί σαν υπεύθυνος συντονισμού η συντριπτική πλειοψηφία (62.30%) των φοιτητών έκρινε τα πανεπιστήμια. Για ακόμη μία φορά οι φοιτητές έδειξαν περισσότερη εμπιστοσύνη στους εκπαιδευτικούς σε σχέση με τους εργοδότες της βιομηχανίας, τους οποίους κατέταξαν σε χαμηλότερο ποσοστό (16.40%). Άλλωστε, είναι κοινά αποδεκτό ότι οι καθηγητές έχουν πιο ενεργό ρόλο στην εκπαίδευση των φοιτητών οπότε γνωρίζουν και τις ανάγκες τους. Έχουν αρκετές γνώσεις ως προς τα προγράμματα σπουδών, είναι εξοικειωμένοι με τα προγράμματα πρακτικής άσκησης και εκπαιδευμένοι να συντονίζουν διάφορες καταστάσεις. Άλλωστε, σύμφωνα και σύμφωνα με τους Airey and Tribe, (2000), «τις περισσότερες φορές οι απόψεις των επαγγελματιών διαφωνούν με εκείνες των ακαδημαϊκών»

Όσον αφορά τώρα για τη διαχείριση του προγράμματος. Οι περισσότεροι φοιτητές (45.10%) υποστήριξαν πως κατάλληλος θα ήταν μία διοικούσα επιτροπή με εκπροσώπους από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, έναν εκπρόσωπο δηλαδή από κάθε φορέα. Ο οποίος θα αναλάβει την ευθύνη για τη διαχείριση του προγράμματος. Ακολουθεί σε ποσοστό 41.00%, μία συμβουλευτική ομάδα με εκπροσώπους από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, έναν εκπρόσωπο από κάθε φορέα, που θα προσφέρει συμβουλές εμπειρογνομώνων στο πρόγραμμα. Τις περισσότερες φορές οι απόψεις των επαγγελματιών διαφωνούν με εκείνους των ακαδημαϊκών. Αυτό δεν αποτέλεσε αρνητικό κριτήριο για τους φοιτητές.

Διαπιστώνεται λοιπόν πως οι φοιτητές έκριναν ότι άλλος θα συντονίζει το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης και άλλος θα το διαχειρίζεται.

4.4 Ποιοι είναι οι καλύτεροι τρόποι για την επίτευξη αποτελεσματικής επικοινωνίας και αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ των εταίρων ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης για την βιομηχανία;

Η επικοινωνία και η αλληλεπίδραση μεταξύ των εταίρων αποτελεί το κλειδί για την επίτευξη οποιουδήποτε κοινού στόχου. Οι καλές σχέσεις μεταξύ των εταίρων μιας επιχείρησης το καθιστά ένα πρόγραμμα επιτυχημένο ή μη. Οι απόψεις των φοιτητών για τους τρόπους επίτευξης αποτελεσματικής επικοινωνίας και αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ των εταίρων ενός

προγράμματος πρακτικής άσκησης για την βιομηχανία ποικίλουν. Η πλειοψηφία (47.50%) υποστηρίζει τις συνεδριάσεις. Πιο αναλυτικά, οι συνεδριάσεις που θα λαμβάνουν μέρος σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα, όπου οι εργοδότες και οι εκπρόσωποι των φορέων μπορούν να βρεθούν μαζί. Μία τέτοια επικοινωνία θα αποτελούσε ένα κανάλι επικοινωνίας μεταξύ των εταιρών ώστε να έρθουν πιο κοντά και να γνωρίσουν τους ανθρώπους που συνεργάζονται. Μια τέτοια δραστηριότητα θα ενίσχυε τη συνεργασία και θα μπορούσε αποδειχτεί καταλυτική για την ανάπτυξη αμοιβαίας εμπιστοσύνης και ισχυρότερης αλληλεπίδρασης μεταξύ των επιχειρήσεων και των ακαδημαϊκών. Επιπρόσθετα, αρκετοί φοιτητές (30.30%) επικεντρώθηκαν και στην συνεχή επικοινωνία μέσω ηλεκτρικών εργαλείων. Αυτό αποτελεί μία εύκολη λύση ώστε να γίνονται σε τακτική βάση η επίλυση ζητημάτων, σίγουρα όμως αποτελεί μία απρόσωπη λύση.

Κάτι που δεν αποτέλεσε τρόπο για τους φοιτητές, ήταν η οργάνωση εκδηλώσεων των μελών. Κάτι τέτοιο θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω συχνών ή ημερησίων επισκέψεων των φοιτητών σε επιχειρήσεις ώστε να μάθουν τι σημαίνει εμπειρικά η πρακτική άσκηση.

Αλλά και ειδικών της στα πανεπιστημιακά ιδρύματα με την υλοποίηση σχετικών εκδηλώσεων από τα ακαδημαϊκά ιδρύματα. Αυτό θα γέμιζε το κενό επικοινωνίας μεταξύ ιδρυμάτων, βιομηχανίας και φοιτητών.

4.5 Ποιοι είναι οι τρόποι αξιολόγησης ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης;

Η αξιολόγηση αποτελεί σημαντικό κομμάτι μέσα στα πλαίσια ενός προγράμματος. Κύριος σκοπός της αξιολόγησης είναι η βελτίωση του εκάστοτε προγράμματος με σκοπό την καλύτερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία του. Ένα σύστημα αξιολόγησης δεν έχει τιμωρητικό χαρακτήρα. Επιπλέον στοχεύει στην βελτίωση και στην ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ των μελών. Στην προκειμένη περίπτωση των προγραμμάτων πρακτικής άσκησης, η αξιολόγηση πρέπει να κρίνεται αναγκαία, μιας και εμπλέκονται διάφοροι φορείς και μέλη. Οι περισσότεροι φοιτητές θεωρούν σαν κατάλληλο τρόπο αξιολόγησης, μία ολοκληρωμένη αξιολόγηση από όλα τα ενδιαφερόμενα μέλη (εκπαιδευτικούς, εργοδότες και φοιτητές) στο πλαίσιο ενός ηλεκτρονικού συστήματος. Επομένως αυτό δίνει το δικαίωμα σε μέλη που δεν είχαν ενεργό ρόλο στην πρακτική άσκηση των φοιτητών πριν να έχουν τώρα. Σύμφωνα με τους Lee και Win (2004), τα προγράμματα πρακτικής άσκησης πρέπει να είναι μέρος ενός ευρύτερου σχεδίου συνεργασίας στο οποίο οι καθηγητές θα πρέπει να έχουν πιο ενεργό ρόλο στην αξιολόγηση και την καθοδήγηση των φοιτητών. Βέβαια το ίδιο ισχύει και για τα

υπόλοιπους ενδιαφερόμενους. Αυτό θα εξασφαλίσει ότι όλοι οι ενδιαφερόμενοι που συμμετέχουν σε αυτήν την πολιτική έχουν άποψη και θα μπορούν να την εκφέρουν. Το πλαίσιο του ηλεκτρονικού συστήματος, αποτελεί το πλέον κατάλληλο εργαλείο εν έτη 21^{ου} αιώνα. Θα βοηθήσει ώστε να υιοθετηθεί μια πιο δομημένη προσέγγιση καθ' όλη τη διάρκεια.

4.6 Ποιές είναι οι προτάσεις βελτίωσης ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης; Οι τρόποι βελτίωσης του προγράμματος πρακτικής άσκησης σύμφωνα με τους φοιτητές σχετίζονται με την τακτική εφαρμογή μελετών. Πιο συγκεκριμένα η πλειοψηφία (54.90%) θεωρεί πως τακτική εφαρμογή ερευνών, μελετών ή ομάδων εστίασης θα μπορούσαν να βελτιώσουν τα προγράμματα πρακτικής άσκησης. Η συνεχής ανατροφοδότηση και από τις δύο πλευρές των ενδιαφερομένων μελών θα βοηθήσει στην ενίσχυση της σχέσης τους. Όπως επίσης θα είναι συνεχώς ενημερωμένοι και για τον εντοπισμό κενών και αναδυόμενων προβλημάτων. Τέλος θα συντελέσει στο να επικεντρωθούν βαθύτερα σε θέματα ώστε να βοηθηθούν γενικότερα τα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Λιγότεροι φοιτητές (25.40%) θεώρησαν τις τακτικές συνεδρίες όπου θα γινόταν ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των ενδιαφερομένων, σαν πρόταση βελτίωσης. Κάτι που προκαλεί εντύπωση, μιας και οι τακτικές συναντήσεις, όπου θα μπορούσε να γίνει ανταλλαγή ιδεών και γνώσης θα μπορούσε να αποτελέσει το κατάλληλο μέσο για να αντιμετωπιστούν άμεσα και αναλυτικά τυχόν ζητήματα που θα προέκυπταν.

Τέλος σε ότι αφορά πέμπτο ερευνητικό ερώτημα και τα υπο ερωτήματα του:

5. Ποια είναι τα προβλήματα και οι παράγοντες επιτυχίας ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης

5.1 Ποιες είναι οι πιθανές προκλήσεις τις οποίες θα αντιμετωπίσει ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης στο μέλλον;

Τα προβλήματα και οι παράγοντες επιτυχίας που πρόκειται να προκύψουν κατά την ανάπτυξη ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης είναι αναμενόμενα. Όλα τα ενδιαφερόμενα μέλη γνωρίζουν ότι θα υπάρξουν πιθανές προκλήσεις και προβλήματα που μπορεί να εμφανιστούν. Η ανάπτυξη ενός επιτυχημένου προγράμματος προδιαθέτει την ύπαρξη εμποδίων μιας και αποτελεί μία περίπλοκη διαδικασία. Αυτό σημαίνει ότι όλοι είναι προετοιμασμένοι και γνωρίζουν τι να περιμένουν. Οι πιθανές προκλήσεις που μπορεί να αντιμετωπίσει ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης οφείλονται σε πολλούς λόγους. Από την

ανάλυση των απόψεων των φοιτητών, διαπιστώθηκε ότι ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό (53.30%) θεωρεί ότι η χρηματοδότηση αποτελεί ένα πιθανό εμπόδιο για το μέλλον. Η χρηματοδότηση αποτελεί το σύνολο των ενεργειών για τη διάθεση κεφαλαίων, με στόχο την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων (Wikipedia, 2021). Αδιαμφισβήτητα χωρίς την εύρεση πιθανού κεφαλαίου, δεν θα μπορεί να αναπτυχθεί η ιδέα ενός προγράμματος αλλά και να διατηρηθεί. Δικαίως οι ερωτώμενοι φοιτητές τη θεώρησαν σαν πιθανή πρόκληση στο μέλλον. Επιπλέον εάν λυθεί το θέμα με τη χρηματοδότηση αλλάζει και η συνολική εικόνα των προγραμμάτων πρακτικής άσκησης, προγραμμάτων σπουδών αλλά και του ιδρύματος. Οι ακαδημαϊκοί θα μπορούν να προβάλλουν μια καλή και δυναμική εικόνα του ιδρύματος στην κοινωνία. Θα ωφεληθούν τόσο οι ίδιοι μέσω της ακαδημαϊκής αναγνώρισης και οικονομικής όσο και τα υπόλοιπα ενδιαφερόμενα μέλη. Επομένως η χρηματοδότηση αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την ύπαρξη ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης.

Οι φοιτητές κατέταξαν στο ίδιο επίπεδο το ποσοστό (23.00%) της συνεργασίας μεταξύ των εταίρων και το ποσοστό (23.00%) της διαχείρισης του προγράμματος. Μεταξύ άλλων οι προκλήσεις σχετικά με τα προγράμματα οφείλονται στην έλλειψη συνεργασίας μεταξύ ακαδημαϊκών και επιχειρήσεων. Σύμφωνα με τους Ζωπιάτης και Theocharous (2013), Downey και De Veau (1988), Nelson (1994) και Petrillose και Montgomery (1998), το αντιληπτικό χάσμα υπάρχει εδώ και πολύ καιρό στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Έτσι, η φύση του προβλήματος έχει μια μάλλον συνεχή και ιστορική προοπτική. Αυτό το αντιληπτικό κενό δημιουργεί εμπόδια για περαιτέρω ανάπτυξη των προγραμμάτων σπουδών αλλά και εταιρικών σχέσεων μεταξύ των ενδιαφερομένων μελών. Μία λοιπόν αρκετά, σημαντική πρόκληση, αποτελεί η σημαντική έλλειψη επικοινωνίας, ιδεών και πληροφοριών μεταξύ της βιομηχανίας και των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Η έλλειψη επικοινωνίας θεωρείται περισσότερο κρίσιμος παράγοντας για αυτές τις πρωτοβουλίες (Apostolakis, A., Dimou, I. and Viskadouraki, I., 2019). Δεν υφίσταται το συνεργατικό κλίμα και η συν-δημιουργία πραγμάτων μεταξύ των εταίρων.

Τέλος θα περίμενε κανείς να αναφερόταν σαν ακόμα μία πιθανή πρόκληση από τους φοιτητές, η διάρκεια της πρακτικής. Η οποία είναι αρκετά σύντομη και περιορισμένη (συνήθως διαρκεί ένα εξάμηνο).

5.2 Ποιοι είναι οι κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας ενός επιτυχημένου προγράμματος πρακτικής άσκησης;

Οι κρίσιμοι παράγοντες επιτυχίας για την ύπαρξη ενός επιτυχημένου προγράμματος ποικίλουν. Από τις απόψεις των φοιτητών, διαπιστώθηκε ότι η πλειοψηφία (27.90%) θεωρεί τους κοινούς στόχους, δεδομένου ότι οι εταίροι θα κινητοποιηθούν από ένα κοινό σύνολο κανόνων και οράματος. Ούτε οι εργοδότες ούτε οι εκπαιδευτικοί μπορούν να επιτύχουν τους στόχους τους στην αγορά εργασίας μόνος (Apostolakis, A., Dimou, I. and Viskadouraki, I., 2019). Σύμφωνα και με την υπάρχουσα βιβλιογραφία έχει δείξει ότι οι συνεργασίες πανεπιστημίου και βιομηχανίας δεν είναι απαραίτητα σε σύγκρουση (Lee 2000) και μπορούν συχνά να συνδυαστούν σε ένα συνεργατικό έργο με συγκεκριμένο τεχνολογικός στόχο και οργάνωση, βασισμένο τελικά στην παρουσία ή την απουσία διαφορετικών ιδρυμάτων (Lam 2011, Subramanian et al. 2013). Υπάρχει έλλειψη ενός κοινού και συγκεκριμένου πλαισίου μεταξύ βιομηχανίας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Για τη διατήρηση μακροπρόθεσμων στρατηγικών συνεργασιών με εργοδότες, η συνεχής αμφίδρομη επικοινωνία είναι κρίσιμη για την υποστήριξη της ενεργού συμμετοχής και της οικοδόμησης δέσμευσης για κοινό όραμα (Wilson, 2015). Ως εκ τούτου, μια πιο συστηματική με όραμα μορφή συνεργασίας και ένα πρόγραμμα λειτουργικό θα μπορούσε να χαρακτηρίσει ένα πρόγραμμα επιτυχημένο. Σύμφωνα και με τους Apostolakis, A., Dimou, I. and Viskadouraki, I., (2019) για να είναι επιτυχές ένα πρόγραμμα εργοδότη θα πρέπει να είναι λειτουργικό και να δημιουργεί οφέλη για όλους τους ενδιαφερόμενους.

Ακολουθεί ο ισχυρός προγραμματισμός και οι ειδικές ικανότητες σε ποσοστό 24.60%.

Θα περίμενε κανείς η προθυμία συνεργασίας και ο σχηματισμός εταιρικών σχέσεων να επικρατεί επίσης στην κορυφή. Οι φοιτητές τον κατέταξαν σαν λιγότερο κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας ενός προγράμματος σε ποσοστό 19.70%. Όπως αναφέρθηκε στην παραπάνω παράγραφο, η φύση του χάσματος μεταξύ των εταίρων έχει μια μάλλον συνεχή και ιστορική προοπτική. Τα ενδιαφερόμενα μέλη δεν γνωρίζουν την προοπτική των άλλων μελών και έτσι έχουν κενά στην επικοινωνία και στην συνεργασία. Όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι συμμετέχοντες θα καθορίσουν μια καλή συνεργασία η λέξη κλειδί είναι αλληλεπίδραση, δηλαδή αμφίδρομη επικοινωνία μεταξύ των τριών ενδιαφερόμενα μέρη (Apostolakis, A., Dimou, I. and Viskadouraki, I., 2019). Προθυμία και ισχυρότερη αλληλεπίδραση μεταξύ επιχειρήσεων και ακαδημαϊκών ώστε να υπάρξει ανταλλαγή γνώσεων και πληροφοριών. Η συνεργασία, η εμπιστοσύνη και η ικανοποίηση είναι μερικές από τις δραστηριότητες που θα ενισχύσουν συνεργασία (Apostolakis, A., Dimou, I. and Viskadouraki, I., 2019). Πρέπει να

χτιστεί εμπιστοσύνη για να ενισχύσει τη συνεργασία και να αναπτύξει τον σχηματισμό εταιρικών σχέσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Τα αποτελέσματα από την έρευνα που διεξήχθη είναι ενδιαφέροντα και αντανακλούν ένα κομμάτι του σήμερα. Παρακάτω, λοιπόν παρουσιάζονται οι διαπιστώσεις της έρευνας, όπου παρατίθενται τα τελικά συμπεράσματα και οι προτάσεις.

5.1 Συμπεράσματα

Η εργασία αυτή φιλοδοξούσε να φωτίσει μερικά κομμάτια των προγραμμάτων πρακτικής άσκησης μέσα από τις απόψεις των φοιτητών. Τα αποτελέσματα από την έρευνα που διεξήχθη είναι αν μην τι άλλο ενδιαφέροντα. Με τα όσα αναλύσαμε παραπάνω, επιβεβαιώνεται πως τα προγράμματα πρακτικής άσκησης αποτελούν ένα πολύ σημαντικό κομμάτι στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αλλά και στη βιομηχανία. Πιο συγκεκριμένα, από τα αποτελέσματα της ανάλυσης, οι φοιτητές φαίνεται να κατανοούν τις ποικίλες διαστάσεις που συνθέτουν την ανάπτυξη ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης, τις οποίες εντοπίζουν, κατά κύριο λόγο, στον ρόλο που παίζουν τα ενδιαφερόμενα μέρη. Παρατηρήθηκε ότι οι στάσεις των φοιτητών βρίσκονται σε συμφωνία με τις απόψεις των ακαδημαϊκών, όχι όμως και των εργοδοτών, όπως αυτές προκύπτουν από την ανασκόπηση στην βιβλιογραφία.

Κεντρικός άξονας είναι αυτός της επίγνωσης της ανάπτυξης προγραμμάτων πρακτικής άσκησης, ως μονόδρομου για το μέλλον της εξέλιξης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της βιομηχανίας και των σπουδαστών. Καθίσταται συνεπώς προφανής η ανάγκη για ανάληψη δράσης και σχεδιασμού τέτοιων προγραμμάτων πρακτικής άσκησης, προκειμένου να υπάρξει η σωστή ενημέρωση και εφαρμογή τους στον έξω κόσμο. Τα παραπάνω καθίστανται όλο και πιο επιτακτικά, καθώς ο κλάδος της βιομηχανίας αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις από τις μεταβολές στην αγορά. Η ανάδειξη τέτοιων προγραμμάτων γίνεται όλο και πιο σημαντική. Ως εκ τούτου, τόσο το πανεπιστήμιο όσο και η βιομηχανία πρέπει να επιδιώκουν να βελτιώσουν τις μεταπτυχιακές δεξιότητες και να διασφαλίσουν μια ομαλή και αποτελεσματική μετάβαση μεταξύ πανεπιστημίου και επιχειρηματικών περιβαλλόντων μέσω συνεργασιών όπως τα κοινά προγράμματα πρακτικής άσκησης (Tumuti, Wanderi and Lang'at Thoruwa, 2013).

Η πρακτική άσκηση αποτελεί ουσιαστικό μέρος της επιχειρηματικής κατάρτισης και

εκπαίδευσης. Σύμφωνα με τους Ko & Sidhu (2012), ενώ η πρακτική άσκηση έχει ουσιαστικές επιπτώσεις στην εξέλιξη της σταδιοδρομίας των φοιτητών πανεπιστημίου, λίγα είναι γνωστά για τα προγράμματα πρακτικής άσκησης τα οποία υπάρχουν συνεργασίες μεταξύ εργοδοτών και πανεπιστημίων. Επίσης οι Gault και Stephens (2000) υποστήριξαν ότι οι πρακτικές ασκήσεις έχουν θετικό και σημαντικό αντίκτυπο στην επιτυχία της σταδιοδρομίας των φοιτητών.

Διαπιστώθηκε μέσα από τις απόψεις των φοιτητών η πολύχρονη σχέση των ιδίων με τους εκπαιδευτικούς, δίνοντας τους αρκετές φορές ψήφο εμπιστοσύνης σε πολλά ζητήματα που αφορούσαν προτάσεις βελτίωσης των προγραμμάτων πρακτικής άσκησης. Συγκριτικά με τους εργοδότες, όπου οι φοιτητές ήταν λίγο περισσότερο επιφυλακτικοί.

Όπως ήταν αναμενόμενο τα οφέλη αφορούν όλους τους εμπλεκόμενους και είναι αδιαμφισβήτητα. Σε ότι αφορά τους εκπαιδευτικούς, ενώ διαθέτουν σημαντική θεωρητική κατάρτιση, δεν έχουν σοβαρή επαφή με την πραγματική οικονομία και τον παραγωγικό ιστό της χώρας. Το κενό αυτό θα μπορούσε να καλυφτεί μόνο σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις. Όπως και να έχει, η εμπλοκή τους με τα προγράμματα πρακτικής άσκησης κρίνεται αναγκαία. Επιπλέον τα ιδρύματα μέσω των προγραμμάτων πρακτικής άσκησης κερδίζουν συνεχώς ενημέρωση των αναγκών της βιομηχανίας. Ως προς τους ειδικούς της βιομηχανίας, τα προβλήματα που αναδεικνύει η έρευνα μπορούν να αποδοθούν στην δομή των επιχειρήσεων και της ελληνικής αγοράς.

Οι ελληνικές επιχειρήσεις, δεν έχουν προσπαθήσει να καλύψουν τα κενά του εκπαιδευτικού συστήματος διότι «βλέπουν» πως δεν είναι αυτός ο ρόλος τους. Οι επιχειρηματίες πρέπει να εκτιμήσουν το γεγονός ότι οι επιχειρήσεις τους, μπορούν να αναπτυχθούν και να αναπτυχθούν ως επιχειρηματικές οντότητες μέσω της ανάπτυξης νέων καινοτόμων προγραμμάτων. Αλλά και την συνεργασία τους με έτοιμο εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Τέλος, οι φοιτητές αντιμετωπίζουν ένα σοβαρό πρόβλημα λανθασμένων προσδοκιών, δεν γνωρίζουν τι να περιμένουν όταν αποφασίζουν να ακολουθήσουν το επάγγελμα που θέλουν. Κάτι που αξίζει να τονιστεί, ωστόσο είναι το γεγονός πως από το δείγμα δεν προκύπτει τόσο ζήτημα του μισθού, κάτι το οποίο ίσως να θεωρείται δεδομένο. Δίνεται περισσότερη έμφαση στην επαγγελματική σταδιοδρομία και την απασχολησιμότητα των φοιτητών. Σαφώς για να αναπτυχθεί και να διατηρηθεί ένα τέτοιο πρόγραμμα θα πρέπει να βελτιώνεται συνεχώς μέσα από τακτικές μελέτες και ομάδες εστίασης, αλλά και συχνές αξιολογήσεις. Τέλος διαπιστώνεται ότι το κλειδί ενός επιτυχημένου προγράμματος πρακτικής άσκησης αποτελεί η

ισχυρότερη συνεργασία και η αλληλεπίδραση μεταξύ των επιχειρηματιών και των ακαδημαϊκών. Όπως υποστηρίζουν και οι (Apostolakis, A., Dimou, I. and Viskadouraki, I., 2019) η μακροπρόθεσμη συνεργασία και συνεχής ανατροφοδότηση και από τις δύο πλευρές.

5.2 Προτάσεις

Με βάση όσα προέκυψαν από την έρευνα μας διατυπώνουμε τις παρακάτω προτάσεις:

- Πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια για επίτευξη καλύτερης συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών και πιο συγκεκριμένα μεταξύ ακαδημαϊκών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της βιομηχανίας. Τα πανεπιστήμια μπορούν να παρακινηθούν να οικοδομήσουν σχέσεις με τη βιομηχανία να επωφεληθούν από αυτά τα πλεονεκτήματα για αμοιβαίο πλεονέκτημα.
- Είναι απαραίτητη η κατάλληλη προετοιμασία των προπτυχιακών φοιτητών να ανταποκρίνονται ικανοποιητικά στις πραγματικές συνθήκες της τάξης που θα αντιμετωπίσουν μελλοντικά (Ανδρεαδάκης κ.ά., 2012. Yuan & Lee, 2016).
- Τα πανεπιστήμια πρέπει να ανταποκριθούν στις εξελίξεις των προγραμμάτων σπουδών, εντάσσοντας τους ειδικούς στο κομμάτι της προσφοράς γνώσης στους φοιτητές μέσω των προγραμμάτων πρακτικής άσκησης.
- Υπάρχει άμεση ανάγκη επανασχεδιασμού των προγραμμάτων σπουδών. Αυτό προϋποθέτει σαφή κατανόηση των τάσεων της παγκόσμιας οικονομίας, αλλά και την αμεσότερη εμπλοκή εκπροσώπων της επιχειρηματικής κοινότητας σε επίπεδο σχολών.
- Τα Τριτοβάθμια ιδρύματα οφείλουν να συμμετέχουν πιο ενεργά στο κομμάτι της πρακτικής άσκησης των φοιτητών.
- Ως προς τους εργοδότες υπάρχει σημαντική δυσαρέσκεια για το ρόλο τους στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης. Πρέπει να συμβάλλουν ενεργά στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση των φοιτητών.
- Η αναβάθμιση των προγραμμάτων πρακτικής άσκησης θα μπορούσε να συγκαταλέγεται στην ευρύτερη μεταρρύθμιση που χρειάζεται το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα ώστε οι αλλαγές να μην είναι αποσπασματικές.
- Ενδιαφέρον στοιχείο θα αποτελούσε και η διερεύνηση των απόψεων των εργοδοτών

και των εκπαιδευτικών επί του θέματος των προγραμμάτων πρακτικής άσκησης.

Με την εφαρμογή των προαναφερθέντων προτάσεων θα μπορούσε να επιτευχθεί μία σημαντική ολιστική αλλαγή στην υφιστάμενη κατάσταση των προγραμμάτων πρακτικής άσκησης αλλά και γενικότερα των προγραμμάτων σπουδών των τριτοβάθμιων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Σε μία χώρα όπως η Ελλάδα, όπου συνεχώς προσπαθεί να εξελίσσεται, υπάρχουν πολλά ζητήματα προς επανεξέταση και βελτίωση. Αξίζει να τονιστεί όμως ότι μια καλή πρακτική άσκηση είναι μια προγραμματισμένη πρακτική άσκηση (Rangan and Natarajarathinam, 2014).

Τα παραπάνω αποτελούν συμπεράσματα που βασίστηκαν στην αξιολόγηση των απόψεων των φοιτητών του ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ ως προς την συγκεκριμένη διπλωματική εργασία, με συγκεκριμένα κριτήρια τη δεδομένη χρονική περίοδο. Εξαιτίας ορισμένων περιορισμών που έχει η παρούσα έρευνα, θα ήταν χρήσιμο να διεξαχθούν περαιτέρω έρευνες στο μέλλον προκειμένου να μελετηθούν εκτός των παραπάνω, και οι απόψεις των εργοδοτών και των εκπαιδευτικών ώστε να δημιουργηθεί μία σφαιρική άποψη επί του θέματος των προγραμμάτων πρακτικής άσκησης.

5.3 Περιορισμοί της Έρευνας

Η παρούσα μελέτη εξετάζει τις απόψεις των φοιτητών για τα προγράμματα πρακτικής άσκησης στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Αξίζει να σημειωθεί ότι η μελέτη μας έχει ορισμένους περιορισμούς. Σε γενικά πλαίσια οι περιορισμοί της μελέτης μας αφορούν το σχεδιασμό της μελέτης, το μελετώμενο πληθυσμό, τον αριθμό των συμμετεχόντων φοιτητών, και τη γενίκευση των συμπερασμάτων. Ο αριθμός των ερωτώμενων φοιτητών, των άρθρων που μελετήθηκαν αλλά και η χρονική περίοδος που διαπραγματεύεται η παρούσα μελέτη δεν κρίνεται ικανοποιητικός για να θεωρηθούν τα δεδομένα αντιπροσωπευτικό δείγμα στο χώρο της έρευνας για τα προγράμματα πρακτικής άσκησης στην Ελλάδα. Ως επί το πλείστον τα αποτελέσματα της μελέτης δεν μπορούν να αποτελέσουν ασφαλή βάση μελλοντικών ερευνών.

Αρχικά η ανταπόκριση των συμμετεχόντων φοιτητών δεν ήταν η αναμενόμενη. Από τους 300 φοιτητές του ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ που στάλθηκε ηλεκτρονικά (email) το ερωτηματολόγιο απάντησαν μόλις οι 122. Κρίνεται ικανοποιητικός αριθμός των συμμετεχόντων φοιτητών όχι όμως και ο προσδοκώμενος. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο διαμερισμός των παρόντων ερωτηματολογίων

συνέπεσε εν μέσω πανδημίας όπου δεν ήταν εφικτός ο διαμερισμός τους δια ζώσης. Αυτό αυτό αποτέλεσε καθοριστικό παράγοντα για την ανταπόκριση των φοιτητών. Παρ αυτά έγιναν αρκετές προσπάθειες, όπως να ξανασταθούν εκ νέου τα ερωτηματολόγια ώστε να ανταποκριθούν περισσότεροι φοιτητές κάτι το οποίο συντέλεσε στην καθυστέρηση της όλης διαδικασίας. Χάθηκε πολύτιμος χρόνος και εν τέλει χωρίς επιτυχία αφού οι απαντήσεις δεν αυξήθηκαν. Εάν υπήρχε η δυνατότητα να άλλαζα κάτι στην παραπάνω διαδικασία θα ήταν η διαφορετική προσέγγιση των φοιτητών, η οποία θα μπορούσε να γίνει μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Με τον τρόπο αυτό δεν θα καθυστερούσε και η διαδικασία διαμερισμού και συλλογής των αποτελεσμάτων της μελέτης. Συνεπώς η όχι και τόσο υψηλή συμμετοχή στην έρευνα δεν επιτρέπει την αναγωγή των κατάλληλων συμπερασμάτων για τον μελετώμενο πληθυσμό. Παρόλα αυτά η παρούσα μελέτη, όπως όλες οι μελέτες που στηρίζονται σε ερωτηματολόγια, δεν θα μπορούσε να έχει αποφύγει τις αποκλίσεις από την πραγματικότητα που οφείλονται στη συνειδητή ή μη πρόθεση των συμμετεχόντων να ωραιοποιούν την εικόνα που δίνουν με τις απαντήσεις τους. Θα πρέπει ωστόσο να τονιστεί ότι κατά τον σχεδιασμό του ερωτηματολογίου και την επεξεργασία των απαντήσεων έγινε προσπάθεια να περιοριστούν -κατά το δυνατόν- τέτοια φαινόμενα (ερωτήσεις με την επιλογή μόνο μίας απάντησης, κλπ.)

Επιπλέον στους περιορισμούς της έρευνας θα πρέπει να προστεθεί και η αδυναμία σύγκρισης κάποιων απαντήσεων των συμμετεχόντων με αυτούς που δεν συμμετείχαν, η αδυναμία δηλαδή εκτίμησης και της δικής τους απάντησης. Επιπρόσθετα ως προς τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τη μελέτη που διεξήχθη, γίνεται σύντομη αναφορά στα σημαντικότερα αποτελέσματα της μελέτης. Παρ αυτά προτείνεται μελλοντική διεξαγωγή μελετών με σκοπό την περαιτέρω διερεύνηση και αποσαφήνιση των ερευνητικών ερωτημάτων. Δεν θα μπορούσαν να εξαχθούν συμπεράσματα που δεν στηρίζονται επαρκώς από τα αποτελέσματα της μελέτης. Αυτό από μόνο του αποτελεί περιοριστικό παράγοντα για την διεξαγωγή γενικότερων συμπερασμάτων γύρω από το θέμα της έρευνας.

Τέλος αξίζει να επισημανθεί η δυσκολία στη συλλογή των βιβλιογραφικών πηγών της έρευνας μας. Όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω, η έρευνα αυτή συνέπεσε εν μέσω πανδημίας, όπου η πρόσβαση σε βιβλιοθήκες, χώρους μελέτης κ.λπ. δεν ήταν δυνατή. Οπότε το υλικό της βιβλιογραφίας μας αυτής βασίζεται σε ένα μεγάλο ποσοστό στους διαδικτυακούς ιστοτόπους όπου η πρόσβαση ήταν ελεύθερη.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Ελληνική

- Ζαφειρόπουλος, Κ. (2005), Πως γίνεται μια επιστημονική εργασία. Επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών, Αθήνα: Κριτική.
- Καραμεσίνη, Μ. (2006). «Από την Εκπαίδευση στην αμειβόμενη εργασία: Εμπειρική διερεύνηση της εργασιακής ένταξης των νέων στην Ελλάδα», Κοινωνική Συνοχή και Ανάπτυξη
- Λαγουμιντζής, Γ., Βλαχόπουλος, Γ. and Κουτσογιάννης, Κ., 2015. *Μεθοδολογία της Έρευνας στις Επιστήμες Υγείας*. Τόμος 1. Αθήνα: ΣΕΑΒ.
- Μπουραντάς Δ. και Παπαλεξανδρή Ν. (1998). *Εισαγωγή στη Διοίκηση Επιχειρήσεων*. Αθήνα: Ε. Μπένου.
- Παπαγεωργίου, Ι., 2015. *Θεωρία Δειγματοληψίας*. Τόμος 1. Αθήνα: Εκδόσεις ΣΕΑΒ.
- Παρασκευοπούλου Ι. (1993). *Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας*. Τόμος 1, Αθήνα.
- Φαρμάκης, Ν., 2015. *Δειγματοληψία και Εφαρμογές*. Τόμος 1. Αθήνα: Εκδόσεις ΣΕΑΒ,
- Σιδέρης, Θ. (2005). *Προσλαμβάνεστε, Η είσοδος των νέων στην αγορά εργασίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Μ. Γκιούρδας
- Χαλικιάς, Μ., Μανωλέσσου, Α. and Λάλου, Π., 2015. *Μεθοδολογία Έρευνας και Εισαγωγή στη Στατιστική Ανάλυση Δεδομένων με το IBM SPSS STATISTICS*. Τόμος 1. Αθήνα: Εκδόσεις ΣΕΑΒ.
- Αποστολάκης, Α. (2021). *Σημειώσεις στο μάθημα: Μεθοδολογία Έρευνας*. Ηράκλειο: ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ
- Μπουραντά, Μ., (2017). *Ο Ρόλος Της Πρακτικής Άσκησης Στις Ξενοδοχειακές Μονάδες Πολυτελείας*. Πτυχιακή. ΤΕΙ Κρήτης. Ελλάδα,

Β. Ξενόγλωσση

- Anjum, S., 2020. *Impact of internship programs on professional and personal development of business students: a case study from Pakistan*. Future Business Journal, 6(1).
- Ankrah, S., Al-Tabbaa, O. (2015). *Universities – industry collaboration: A systematic Review*, Scandinavian Journal of Management, 31, 387-408.
- Apostolakis, A., Dimou, I. and Viskadouraki, I., 2019. TOWARDS THE DEVELOPMENT

OF AN EMPLOYER PROGRAMME FOR THE HOSPITALITY AND TOURISM SECTOR IN GREECE. *Polish Journal of Management Studies*, 20(1), pp.29-43.

- Cargill, C., Fried, S. (1990). *Developing a successful co-op program: The Widener model*. *Hospitality Research Journal*, 14(2), 633-634.
- Chang, D. and Chu, P., 2009. University-Industry Cooperation in Action: A Case Study of the Integrated Internship Program (IIP) in Taiwan. *Journal of Hospitality & Tourism Education*, 21(1), pp.6-16.
- Clarke, A. (1999) *Evaluation Research. An introduction to Principles, Methods and Practices*. Sage publications
- Cohen, L., Manion, L., Morrison, K. (2008), *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- D'Este, P., Patel, P. (2007). *University industry linkages in the UK: what are the factors underlying the variety of interactions with industry?* *Research Policy*, 36, 1295-1313.
- Devins, D., Ferrández-Berruero, R. and Kekale, T., 2015. *Educational orientation and employer influenced pedagogy*. *Higher Education, Skills and Work-Based Learning*, 5(4), pp.352-368.
- Kim, E., Kim, K. and Bzullak, M., 2012. *A survey of internship programs for management undergraduates in AACSB-accredited institutions*. *International Journal of Educational Management*, 26(7), pp.696-709.
- Garrett, D.E. and Bauer C. (1995). *Marketing internships: An analysis of students' preferences and experiences*. *Proceedings of the American Marketing Association's Summer Educator's Conference*
- Henderson, A., & Trede, F. (2017). Strengthening Attainment of Student Learning Outcomes during Work-Integrated Learning: A Collaborative Governance Framework across Academia, Industry and Students. *Asia-Pacific journal of cooperative education*, 18, 73-80.
- Huda, Kazi Nazmul. "Towards Developing a Pro-Entrepreneurship Internship Program: An Appraisal of Southern University Model." *Shanlax International Journal of Education*, vol. 8, no. 3, 2020, pp. 10-18.
- Jackel, D., 2011. *Evaluating the Effectiveness of an Internship Program*. Graduate. Western Kentucky University TopSCHOLAR®.
- Jamil, N., Shariff, S. and Abu, Z., 2013. Students' Practicum Performance of Industrial

- Internship Program. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 90, pp.513-521.
- Joshi, S. and Tyagi, H., 2019. *A Study on Students Perception About Internship Program and Its Impact on Their Personality, With Reference to Hotel Management Students of Pune Region*. 5(2).
 - Junejo, I., Memon, A. and Mohammad, J., 2018. Current Practices in Higher Education Institutes Pakistan and Gap Reduction between Industry and Academia: A Systematic Literature Review Approach. *Asian Journal of Contemporary Education*, 2(2), pp.173-181.
 - Kapareliotis, I., Voutsina, K. and Patsiotis, A., 2019. Internship and employability prospects: assessing student's work readiness. *Higher Education, Skills and Work-Based Learning*, 9(4), pp.538-549.
 - Karunaratne, K. and Perera, N., 2019. *Students' Perception on the Effectiveness of Industrial Internship Programme*. *Education Quarterly Reviews*, 2(4).
 - Knouse SB, Fontenot G (2008) Benefits of the business college internship: a research review. *J Employ Couns* 45(2):61–66
 - Koehler, Robert W. "The Effect of Internship Programs on Subsequent College Performance." *The Accounting Review*, vol. 49, no. 2, 1974, pp. 382–384.
 - Kvale, S. (1996). *Interviews, an introduction to qualitative research interviewing*. Thousand Oaks: SAGE Publications
 - Lester, S. and Costley, C., 2010. *Work-based learning at higher education level: value, practice and critique*. *Studies in Higher Education*, 35(5), pp.561-575.
 - Lucero, J., Gallego, S., Hedgepeth, C. and Sanders, D., 2019. *Structure and Characteristics for Successful Outcomes: A Review of Community College Internships Programs*. *Community College Journal of Research and Practice*, 45(2), pp.103-116.
 - Maelah, R., Muhammadiyah Mohamed, Z., Ramli, R. and Aman, A. (2014), "Internship for accounting undergraduates: comparative insights from stakeholders", *Education + Training*, Vol. 56 No. 6, pp. 482-502. <https://doi.org/10.1108/ET-09-2012-0088>
 - P. Maertz Jr, C., A. Stoeberl, P. and Marks, J. (2014), "Building successful internships: lessons from the research for interns, schools, and employers", *Career Development International*, Vol. 19 No. 1, pp. 123-142. <https://doi.org/10.1108/CDI-03-2013-0025>
 - Martin, D. R., & Wilkerson, J. E. (2006). *An Examination of the Impact of Accounting Internships on Student Attitudes and Perceptions*. *The Accounting Educators' Journal*,

XVI,

- Pataniczek, D. and Johansen, C., 1983. *An Introduction to Internship Education: New Roles for Students and Faculty*. Journal of Experiential Education, 6(2), pp.15-19.
- Pierson, M. and Troppe, M., 2010. *Curriculum to Career*. Scholarly Journals, 12(4).
- Pizam, A., Okumus, F. & Hutchinson, J. (2013). Forming a long-term industry-university partnership: The case of Rosen College of Hospitality Management, Worldwide Hospitality and Tourism Themes, 5(3), 244-254.
- Reeve, F. and Gallacher, J., 2005. *Employer-university 'partnerships': a key problem for work-based learning programmes?* Journal of Education and Work, 18(2), pp.219-233.
- Rothman, M., 2007. *Lessons Learned: Advice to Employers from Interns*. Journal of Education for Business, 82(3), pp.140-144.
- Sauder, M., Mudrick, M., Strassle, C., Maitoza, R., Malcarne, B. and Evans, B., 2019. *What Did You Expect? Divergent Perceptions Among Internship Stakeholders*. Journal of Experiential Education, 42(2), pp.105-120.
- Samit, J., 2017. *DISRUPT YOURSELF*. 1st ed. BLUEBIRD.
- Schambach TP, Driks J (2002) Student perceptions of internship experiences. In: Paper presented at the 17th annual conferences of the International Academy for Information Management, Barcelona, Spain
- Sides, C. and Mrvica, A., 2007. *Internships*. 1st ed. Usa: Baywood Publishing Company, Inc, pp.5,6.
- Stephens, G., 2015. *Uncertified and Teaching: Industry Professionals in Career and Technical Education Classrooms*. International Journal for Research in Vocational Education and Training, 2(2), pp.119-135.
- Sweitzer, H. and King, M., 2004. *The successful internship*. 4th ed. Belmont, Calif.: Brooks/Cole, pp.3, 8, 15.
- Tovey J (2001) Building connections between industry and university: implementing an internship program at a regional university. Tech Commun Q 10(2):225–239
- Tumuti, D., Wanderi, P., & Thoruwa, C.L. (2013). *Benefits of University-Industry Partnerships: The Case of Kenyatta University and Equity Bank*.
- Veenendall TL, Freeman AR (1983) Making an internship program successful: the necessary ingredients. Iowa State University Library, Ames, IA. (ERIC document reproduction service, no. ED249542).

- Zopiatis, A., Constanti, P. (2007). "And never the twain shall meet": Investigating the hospitality industry – education relationship in Cyprus. *Education and Training*, 49(5), 391-407.

Πηγές από το Διαδίκτυο

- Education and Employers. 2021. *Employer engagement in education: A bibliography*. [online] Available at: <<https://www.educationandemployers.org/research/employer-engagement-in-education-a-bibliography/>> [Accessed 28 March 2021].
- Employerprogrammeforht.projectsgallery.eu. 2021. [online] Available at: <<http://employerprogrammeforht.projectsgallery.eu/el/%ce%b1%cf%81%cf%87%ce%b9%ce%ba%ce%ae/>> [Accessed 27 March 2021].
- Grigorisbooks.gr. 2021. [online] Available at: <http://www.grigorisbooks.gr/datafiles//%CE%B5%CE%BD%CE%B4%CE%B5%CE%B9%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%BF%20%CE%BA%CE%B5%CF%86%CE%AC%CE%BB%CE%B1%CE%B9%CE%BF%20Pages%20from%20SOFOS_PRINT.pdf> [Accessed 20 December 2020].
- Knight Randolph, K., 2018. Do You Need an Internship to Get a Real Job? [online] Fastweb. Available at: <<https://www.fastweb.com/career-planning/articles/do-you-need-an-internship-to-get-a-real-job>> [Accessed 8 March 2021].
- PRAKTIKH.GR. 2021. Γιατί να κάνω Πρακτική Άσκηση; - PRAKTIKH.GR. [online] Available at: <<https://www.praktikh.gr/index.php?page=page&id=30>> [Accessed 1 April 2021].
- Tenlab.gr. 2016. Συμμετοχή του Εργαστηρίου στο Πρόγραμμα «Employer Programme for Hospitality and Tourism» - Εργαστήριο Τουρισμού & Επιχειρηματικότητας ΤΕΙ Κρήτης. [online] Available at: <<https://www.tenlab.gr/news/tenlab-news/21-symetoxi-ergasthrioy-sto-programma-employer-programme>> [Accessed 1 February 2021].
- Wikipedia.org (χ.χ.) Πηγή από το Διαδίκτυο:
- https://el.wiktionary.org/wiki/%CF%80%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%AC%CF%83%CE%BA%CE%B7%CF%83%CE%B7 [πρόσβαση στις 22 Μαρτίου 2021]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ερωτηματολόγιο Έρευνας

Αξιολόγηση Απόψεων για Προγράμματα Πρακτικής Άσκησης. Οι Απόψεις των Φοιτητών.

Σας ευχαριστούμε που συμφωνήσατε να συμμετάσχετε σε αυτή την έρευνα. Οι απόψεις σας είναι πολύ σημαντικές για εμάς. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να μελετήσει τις ανάγκες των φοιτητών και να παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για την ανάπτυξη ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης το οποίο θα καλλιεργεί συστηματικά τις σχέσεις και την οικοδόμηση συνεργασιών μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και εργοδοτών στη βιομηχανία.

Οι πληροφορίες που θα δώσετε είναι απολύτως εμπιστευτικές και ανώνυμες

* *Απαιτείται*

A. Δημογραφικά Στοιχεία

1. 1. Ποιά είναι η ηλικία σας; *

2. 2. Ποιό είναι το φύλο σας; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Άνδρας

Γυναίκα

B. Συνεργασία μεταξύ τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της βιομηχανίας

3. Γνωρίζετε εάν υπάρχει επί του παρόντος οποιαδήποτε συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων που προσφέρουν προγράμματα πρακτικής άσκησης και των εργοδοτών στην βιομηχανία; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Ναι
 Όχι
 Δεν ξέρω

4. Παρακαλώ αναφέρετε κατά πόσο συμφωνείτε με τις ακόλουθες δηλώσεις:

4. α. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να εμπλακούν περισσότερο με τη βιομηχανία; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Διαφωνώ απόλυτα	☐	☐	☐	☐	☐	Συμφωνώ απόλυτα

5. β. Οι εκπρόσωποι της βιομηχανίας θα πρέπει να συμμετέχουν στη διαδικασία σχεδιασμού προγραμμάτων σπουδών; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Διαφωνώ απόλυτα	☐	☐	☐	☐	☐	Συμφωνώ απόλυτα

6. γ. Οι εκπρόσωποι της βιομηχανίας θα πρέπει να συμμετέχουν ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Διαφωνώ απόλυτα	☐	☐	☐	☐	☐	Συμφωνώ απόλυτα

7. δ. Τα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα και οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αναζητήσουν νέες στρατηγικές συνεργασίες; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Διαφωνώ απόλυτα	☐	☐	☐	☐	☐	Συμφωνώ απόλυτα

8. ε. Οι επαγγελματίες της βιομηχανίας μπορούν να προσφέρουν γνώση προστιθέμενης αξίας και πρακτικής εμπειρίας στην τάξη; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Διαφωνώ απόλυτα	☐	☐	☐	☐	☐	Συμφωνώ απόλυτα

9. στ. Τα τρέχοντα εκπαιδευτικά προγράμματα των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων αντικατοπτρίζουν τη γνώση του χώρου εργασίας; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Διαφωνώ απόλυτα	☐	☐	☐	☐	☐	Συμφωνώ απόλυτα

10. ζ. Οι επαγγελματίες της βιομηχανίας είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι για να διδάξουν σε επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Διαφωνώ απόλυτα	☐	☐	☐	☐	☐	Συμφωνώ απόλυτα

11. η. Οι απόφοιτοι εκπαιδευτικών ιδρυμάτων δεν είναι καλά προετοιμασμένοι για την επιτυχή ένταξη τους στο εργατικό δυναμικό; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Διαφωνώ απόλυτα	☐	☐	☐	☐	☐	Συμφωνώ απόλυτα

12. θ. Η εμπλοκή του εργοδότη στην εκπαιδευτική διαδικασία αποτελεί προτεραιότητα για τη βελτίωση της σχετικότητας και της ανταγωνιστικότητας των προγραμμάτων σπουδών; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

	1	2	3	4	5	
Διαφωνώ απόλυτα	☐	☐	☐	☐	☐	Συμφωνώ απόλυτα

Γ. Αναμενόμενα κέρδη από το θεσμό της
πρακτικής άσκησης

(Παρακαλώ απαντήστε για όλες τις κατηγορίες)

5. Τι κέρδη θα περιμένατε να προκύψουν από ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης;
(Μπορείτε να επιλέξετε μόνο μία απάντηση)

13. α. Για τους εργοδότες *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Έτοιμο εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό
- Πρόσβαση σε ένα ειδικευμένο μετα-πτυχιακό εργατικό δυναμικό
- Εμπορικό πλεονέκτημα
- Θέση και φήμη
- Πρόσβαση σε γνώση, εγκαταστάσεις και υπηρεσίες
- Παροχή εκπαίδευσης στους υπαλλήλους από το προσωπικό του εκπαιδευτικού ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Ανάθεση έρευνας (δηλ. έρευνα σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα ή / και ρύθμιση που υποδεικνύεται από μία επιχείρηση σύμφωνα με τις ανάγκες της)
- Άλλο: _____

14. β. Για ακαδημαϊκούς και πανεπιστημιακά ιδρύματα *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Δυνατότητα ανάπτυξης ενός εφαρμοσμένου ερευνητικού προγράμματος απο τον ακαδημαϊκό
- Συνεχής ενημέρωση των αναγκών της βιομηχανίας, η οποία οδηγεί σε πιο σχετική διδασκαλία και έρευνα
- Επικαιροποιημένα και σύγχρονα προγράμματα σπουδών Βελτίωση της
- απασχολησιμότητας των αποφοίτων Επαγγελματικά σχετικό πρόγραμμα
- σπουδών
- Πρόσβαση σε ακατέργαστα δεδομένα που παρέχονται από τον εργοδότη Ενημέρωση και
- φήμη
- Άλλο: _____

15. γ. Για τους φοιτητές των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Υποτροφίες Βραβεία
- Προγράμματα Πρακτικής Άσκησης
- Δικτύωση
- Επαγγελματική Εμπειρία Ενισχυμένη
- Απασχολησιμότητα
- Πρόσβαση σε πόρους βασισμένους στη βιομηχανία
- Ευκαιρίες για μάθηση στο χώρο εργασίας
- Ευκαιρία ανάπτυξης δεξιοτήτων σχετικών με το χώρο εργασίας
- Άλλο: _____

Ε. Διοικητικά και επιχειρησιακά ζητήματα

(Μπορείτε να επιλέξετε μόνο μία απάντηση)

16. 6. Πως θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί ένα επιτυχημένο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Δωρεές από τους εργοδότες
- Δωρεές από τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα Τακτική
- χρηματοδότηση από τους εργοδότες
- Τακτική χρηματοδότηση από τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα
- Αυτό – χρηματοδότηση μέσω τακτικών μελών ή / και αμοιβών συμμετοχής
- Άλλο: _____

17. 7. Ποιος πρέπει να είναι υπεύθυνος για τον συντονισμό ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Τα
 πανεπιστήμια
 Εργοδότες
Φορείς χάραξης πολιτικής (εξωτερικοί φορείς)
 Άλλο: _____

18. 8. Ποιος πρέπει να είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Μια συμβουλευτική ομάδα με εκπροσώπους από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (ένας εκπρόσωπος από κάθε φορέα) που θα προσφέρει συμβουλές εμπειρογνομόνων στο πρόγραμμα
 Μία διοικούσα επιτροπή με εκπροσώπους από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (ένας εκπρόσωπος από κάθε φορέα) που θα αναλαμβάνει την ευθύνη για τη διαχείριση του προγράμματος
 Δεν απαιτείται κανένας. Το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης θα πρέπει να διαχειρίζεται ο υπεύθυνος για τον συντονισμό. Οι υπόλοιποι εκπρόσωποι θα συμμετέχουν.
 Άλλο: _____

19. 9. Ποιοι είναι, κατά τη γνώμη σας, οι καλύτεροι τρόποι για την επίτευξη αποτελεσματικής επικοινωνίας και αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ των εταίρων ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης για την βιομηχανία; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Συνεχής επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικών εργαλείων
- Συνεδριάσεις που λαμβάνουν μέρος σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα όπου οι εργοδότες και οι εκπρόσωποι των φορέων μπορούν να βρεθούν μαζί
- Οργάνωση εκδηλώσεων των ενδιαφερομένων μελών σε συχνή βάση (π.χ. εκδηλώσεις ανοιχτής ημέρας που συνδιοργανώνονται από τους εργοδότες)
- Ενημερωτικά δελτία / εκστρατείες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου
- Άλλο: _____

20. 10. Πως πιστεύετε ότι μπορεί να αξιολογηθεί ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης;

*

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Ολοκληρωμένη αξιολόγηση από όλα τα ενδιαφερόμενα μέλη των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο ενός ηλεκτρονικού συστήματος (π.χ. ηλεκτρονική αξιολόγηση των προγραμμάτων σπουδών από όλα τα ενδιαφερόμενα μέλη)
- Αξιολόγηση των δραστηριοτήτων από επιτροπή / συντονιστή με αναφορά στα αποτελέσματα
- Ατομική αξιολόγηση κάθε δραστηριότητας από τους συμμετέχοντες
- Άλλο: _____

21. 11. Πως πιστεύετε ότι μπορεί να βελτιωθεί ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Εκθέσεις αξιολόγησης θα πρέπει να παρέχονται από το σύστημα και αυτές θα πρέπει να αναθεωρούνται από το φορέα που είναι υπεύθυνος
- Τακτική εφαρμογή ερευνών/μελετών/ομάδων εστίασης, για να είναι συνεχώς ενημερωμένοι και για τον εντοπισμό κενών και αναδυόμενων προβλημάτων
- Τακτικές συνεδρίες ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των εταίρων του προγράμματος
- Άλλο: _____

ΣΤ. Προβλήματα και παράγοντες επιτυχίας

(Μπορείτε να επιλέξετε μόνο μία απάντηση)

22. 12. Κατά την άποψη σας, ποιες είναι οι πιθανές προκλήσεις που μπορεί να αντιμετωπίσει ένα πρόγραμμα πρακτικής άσκησης στο μέλλον; *

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

- Χρηματοδότηση
- Διαχείριση του προγράμματος (π.χ. αρμοδιότητες, ρόλοι, ποιος κάνει τι, κλπ)
- Συνεργασία - συγκρούσεις συμφερόντων μεταξύ εταίρων
- Άλλο: _____

Σας ευχαριστώ για τον χρόνο σας!!!

